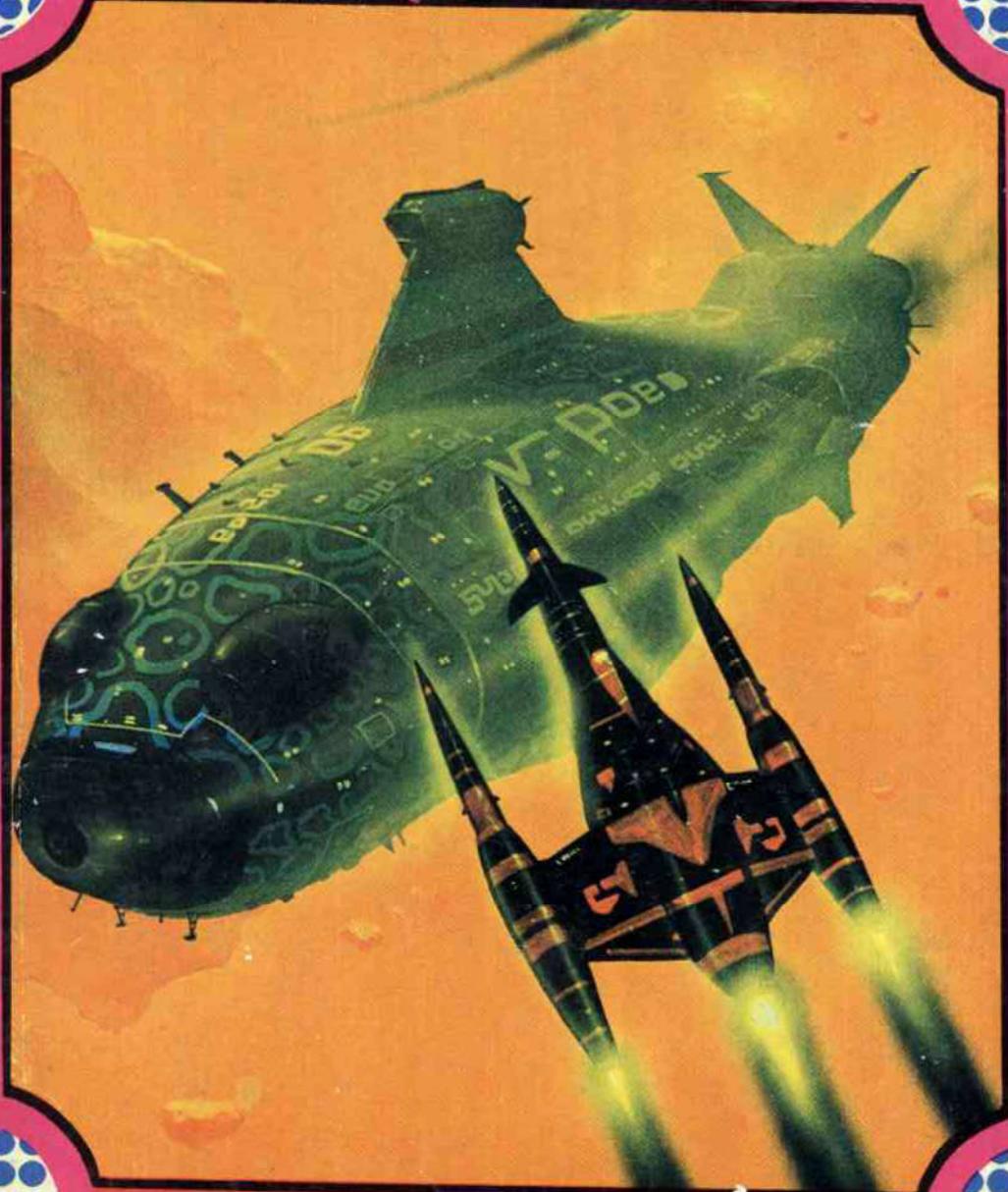

ایلک آسیوف

تکاور فضا

پیمان اسماعیلیان خامنه

تکاور فضا

نوشته: ایزاك آسیموف

ترجمه: پیمان اسماعیلیان خامنه

این اثر ترجمه‌ای است از:

SPACE RANGER

by

ISAAC ASIMOV

ناشر: انتشارات شقایق

تکاور فضا

نویسنده: ایزاک آسیموف

ترجمه: پیمان اسماعیلیان خامنه

چاپ: چاپخانه شمشاد

حروفچینی: سلطانی

چاپ اول: ۱۳۷۴

تیراز: ۳۰۰۰ جلد

ISBN: 964-5542-10-3   شابک: ۹۶۴-۵۵۴۲-۱۰-۳

تهران- خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، پلاک ۱۰۳

تلفن: ۶۴۰۳۲۹۹

حق چاپ محفوظ

داستانهای علمی - تخیلی

۲۰

فهرست

یادداشت نویسنده	۷
۱- آلوی مریخی	۹
۲- سبد نان در آسمان	۲۱
۳- مردانی برای کار در کشتزارهای مریخ	۳۲
۴- حیات بیگانه	۴۶
۵- وقت شام	۵۷
۶- به سوی ماسه‌ها!	۶۸
۷- کشف بیگمن	۸۲
۸- دیدار شبانه	۹۵
۹- ورود به شکاف	۱۰۷
۱۰- پیدایش تکاور فضای	۱۱۸

۱۳۰	۱۱- طوفان.....
۱۴۲	۱۲- حلقه گمشده .....
۱۵۴	۱۳- شورا وارد عمل می شود.....
۱۶۷	۱۴- من تکاور فضا هستم.....
۱۷۸	۱۵- تکاور فضا وارد عمل می شود.....
۱۸۸	۱۶- راه حل.....

یادداشت نویسنده

این داستانها برای نخستین بار مدتی قبل انتشار یافت و توصیف سطح مریخ و جو آن مطابق اطلاعات نجومی آن زمان بود. اما از آن هنگام به بعد دانش اخترسناسی درباره منظومه شمسی داخلی به طرز عجیبی به سبب استفاده از پرتوهای راداری و راکتها پیشرفت فراوانی کرده است.

در ۲۸ نوامبر ۱۹۶۶، کاوندۀ فضایی مارینر^{۱۴} به سمت مریخ پرتاب شد و در ۱۵ جولای ۱۹۶۵ از فاصله ۱۰۰۰۰ کیلومتری کنار مریخ گذشت و رصدّها و عکس‌های ضبط شده‌اش را برای زمین ارسال کرد.

روشن شد که جو مریخ تنها دارای یک دهم غلظتی است که اخترسناسان قبلاً می‌پنداشتند. افزون بر آن، عکس‌های نشان داد که سطح مریخ به سبب وجود دهانه‌هایی مشابه آنچه در سطح ماه وجود دارد به صورت حفره‌دار درآمده است. از سوی دیگر هیچ نشانه‌ای که دال بر وجود کانال‌های باشد نیز مشاهده نشد.

با این وجود، چنین به نظر می‌رسید که کاونده‌های بعدی فرستاده شده به سمت مریخ ظاهراً چنین نشان می‌دادند که میزان آب آن سیاره نسبت به آنچه پیش از این تصور می‌شد بسیار کمتر است و عرقچین‌های قطبی مریخ، که از زمین قابل مشاهده بود، آب منجمد نیست، بلکه دی‌اکسید کربن منجمد است.

شواهد فوق بیانگر آن است که احتمال وقوع هر نوع حیات در مریخ، چه در حال حاضر و چه گذشته بسیار کمتر از چیزی بوده است که اخترشناسان آن روز می‌پنداشته‌اند.

به هر حال، امیدوارم خوانندگان از این داستانها لذت ببرند، اما نمی‌خواهم پاره‌ای از حقایق پذیرفته شده آن روزها را، که دیگر از اعتبار ساقط شده‌اند، به عنوان حقایق مسلم بپذیرند و گمراه شوند.

آیازک آسیموف

نوامبر ۱۹۷۰

آلوي مريخى

دیوید استار^۱ یکسره به آن مرد خیره شد و به همین دلیل وقوع آن حادثه را دید. او شاهد مردن آن مرد بود.

دیوید صبورانه در انتظار دکتر هنری^۲ بود و در عین حال از فضای جدیدترین رستوران شهر بین‌المللی لذت می‌برد. بنا بود این اولین جشن واقعی اش باشد، زیرا مدرکش را گرفته و صلاحیت عضویت کامل در شورای علوم رانیز احراز نموده بود.

منتظر ماندن برایش مسأله‌ای نبود. رستوران سوپریم^۳ هنوز هم در اثر رنگهای سیلیکونی تازه زده شده می‌درخشید. منبع نور حقیقی که تقریباً تمامی تالار غذاخوری را روشن می‌ساخت، قابل رویت نبود. در انتهای میز دیوید، در کنار دیوار، مکعب نورانی کوچکی قرار داشت که تصویر گروه موسیقی را به شکل سه بعدی نمایش

می‌داد؛ همان گروه موسیقی که نوای سازهای شان نغمه‌ای ملایم را در پس زمینه تالار متربم می‌ساخت. چوب رهبر ارکستر چون آذربخشی یک سانتی‌متری در حرکت بود. میز غذاخوری نیز از نوع بهداشتی و آخرین پدیده در زمینه میدان نیرو بود که جز به دلیل تلازلوی عمدی آن، به هیچ روی دیده نمی‌شد.

چشمان قهوه‌ای رنگ و آرام دیویدن از سر بی‌حوالگی، بلکه به دلیل برانگیخته شدن توجهش به مردم، در عوض تجهیزات علمی رستوران سوپریم، به سرعت از برابر سایر میزها که در اتفاقکهای دنجی پنهان شده بود گذشت. تلویزیون سه بعدی و میدان نیرو تا ده سال قبل پدیده‌ای شگفت‌انگیز بود، اما امروزه همگان وجودش را پذیرفته بودند. از طرف دیگر، مردم عوض نمی‌شدند، ولی حتی حالا، یعنی ده هزار سال پس از ساخته شدن اهرام مصر و پنج هزار سال پس از انفجار نخستین بمب اتمی، آنها هنوز هم رازی سر به مُهر و مایه شگفتی‌اش بودند که هرگز بی‌رنگ نمی‌شد.

در گوشه‌ای از رستوران دختر جوانی بالباس شبی زیبا نشسته بود و به مردی که در طرف دیگر میز قرار داشت لبخند می‌زد؛ در گوشه‌ای دیگر مردی میان سال که لباس رسمی ناراحتی پوشیده بود و همسر و دو فرزندش با متناسب تماشایش می‌کردند، سرگرم تایپ کردن صورت سفارش غذا بود؛ و در گوشه‌ای دیگر دو بازرگان گرم گفتگو دسر می‌خوردند.

همان دم که نگاه دیوید به آن دو نفر افتاد واقعه نیز رخ داد. یکی از آنها با چهره‌ای گلگون که ناشی از تجمع خون بود با تشنج تکانی خورد و کوشید از جای برخیزد. دیگری در حالی که فریاد می‌کشید، بیهوده دستش را برای استمداد بلند کرد، اما اولی روی صندلی‌اش غش کرده و در حال لغزیدن به زیر میز بود.

دیوید با دیدن نخستین نشانه‌های ناخوشی از جایش برخاسته و با پاهای بلندش فاصله میان میزها را با سه گام سریع طی کرده بود. اکنون در اتاقک بود و با تماس انگشتیش با کلید الکترونیکی نزدیک مکعب تلویزیون سه بعدی، پرده‌ای بنفس با نقشه‌ای منور جلو قسمت ورودی اتاقک کشیده شده بود. بدین ترتیب توجه کسی به آن جا جلب نمی‌شد. بسیاری ترجیح می‌دادند از این خلوت حداکثر استفاده را ببرند.

دوست مرد بیمار سرانجام بر اعصابش مسلط شد. او گفت، «منینگ^۱ بیمار است. این یک نوع حمله ناگهانی است. شما پزشک هستید؟»

صدای دیوید آرام و یکنواخت و اطمینان بخش بود. او گفت، «حالا آرام بنشینید و هیچ سر و صدا نکنید. مدیر را صدا می‌زنیم و هر چه ازمان ساخته باشد می‌کنیم.»

او بیمار را مانند عروسکی پارچه‌ای بلند کرد. گو این که مرد، فردی تنومند بود. میز را تا حد امکان به یک گوشه هل داد؛ در هنگام گرفتن میز انگشتاش با بی احتیاطی تنها دو سانتی‌متر از میدان نیرو فاصله داشت. مرد را روی صندلی نشاند، درزهای مغناطیسی پیراهنش را گشود و به او تنفس مصنوعی داد.

دیوید به یقین می‌دانست امکان بهبودی و نجات برای این مرد وجود ندارد. نشانه‌های بیماری را می‌دانست: تب شدید ناگهانی، از دست دادن قدرت تکلم و تنفس، چند دقیقه‌ای مبارزه برای بیشتر زنده ماندن، و سپس مرگ.

پرده اتاقک کنار رفت. مدیر رستوران در پاسخ به علامت

وضعیت اضطراری که دیوید پیش از ترک میزش برای او فرستاده بود، با شتابی تحسین برانگیز خود را بدان جا رسانده بود. مدیر مردی کوتاه قد و چاق بود که لباسی مشکی و چسبان با دوختن سنتی بر تن داشت. سیمايش دگرگون و مضطرب می‌نمود.

«کسی که در این قسمت . . . انگار با دیدن این منظره مشتمت شد.

مشتری دوم با تندی و با هیجان به سخن آمد. «ما داشتیم غذا می‌خوریم که این حمله به او دست دادن و در مورد این مرد هم چیزی نمی‌دانم.»

دیوید از تلاش بیهوده‌اش برای به هوش آوردن آن مرد ناامید شد. موهای کم پشت قهوه‌ای مرد را از روی پیشانی اش کنار زد. او گفت، «شما مدیر رستوران هستید؟»

مرد چاق با حواس پرتی پاسخ داد، «من الیور گاسپر^۱، مدیر رستوران سوپریم هستم. زنگ وضعیت اضطراری از میز شماره ۸۷ به صدا درآمد و وقتی به آن جا رسیدم کسی آن جا نبود. به من گفتد چند لحظه قبل مرد جوانی از آن جا به اتاقک شماره ۹۲ دویله و من به دنبال او به این جا آمدم و با این صحنه رو به رو شدم.» در حالی که می‌خواست از اتاقک خارج شود گفت، «باید با دکتر رستوران تماس بگیرم.»

دیوید گفت، «یک لحظه صبر کنید. این کار بی‌فایده است، چون این مرد مرده.»

مشتری دوم فریاد کشید، «چی!» او در حالی که به سمت جسد دوستش خیز بر می‌داشت فریاد زد، «منینگ!»

دیوید استار همان طور که او را عقب کشید، وی را روی میز نامرئی انداخت و همان جانگهش داشت. «آرام باش مرد. تو نمی‌توانی کمکی به او بکنی و الان هم وقت شلوغ کردن نیست.»

گاسپر به سرعت حرفهای دیوید را تأیید کرد، «نه، نه. نباید مهمانان دیگر رستوران را پریشان کنیم. ولی توجه کنید، آقا، بالاخره یک پزشک باید این مرد را معاینه کند تا علت مرگش مشخص شود.

من نمی‌توانم شاهد هیچ نوع بی‌نظمی در رستورانم باشم.»

«متاسفم آقای گاسپر، ولی معاینه این مرد را توسط هر کسی در شرایط حاضر ممنوع می‌کنم.»

«معلوم هست چه می‌گویید؟ اگر این مرد از حمله قلبی بمیرد...»

«خواهش می‌کنم بیایید به جای حرفهای بی‌حاصل، با یکدیگر همکاری کنیم. اسم شما چیست، آقا؟»

مشتری دوم با تأثیر گفت، «یوجین فارستر^۱.»

«خوب، آقای فارستر، می‌خواهم دقیقاً بدانم که شما و دوستان چه خوردید؟»

مدیر کوتاه قد رستوران با چشمانی از حدقه در آمده به دیوید خیره شد، «قربان! می‌خواهید بگویید چیزی در این غذا باعث مرگ این شخص شده؟»

«من نمی‌خواهم چیزی بگویم با اظهار عقیده‌ای بکنم. فقط دارم سؤال می‌کنم.»

«شما حق سؤال کردن ندارید. مگر چکاره‌اید؟ شما کارهای نیستید. من می‌خواهم یک پزشک این بیچاره را معاینه کند.»

«آقای گاسپر، این کار به شورای علوم مربوط می‌شود.»
 دیوید مج‌آستین را گشود و پیراهنش را که از فلز انعطاف‌پذیر
 متالیت ساخته شده بود بالا زد. برای یک لحظه پوست عریان دستش
 دیده می‌شد، اما به تدریج یک لکه بیضی شکل روی مجش نقش
 بست و رنگ گرفت. درون لکه سیاه نقاط زرد و نورانی در قالب
 اشکال آشنای صورتهای فلکی دب اکبر و جبار می‌رقصید و چشمک
 می‌زد.

لبهای مدیر رستوران از دیدن نشان شورای علوم به لرزه افتاد.
 شورای علوم یک مؤسسه رسمی حکومتی نبود، ولی اعضاش تقریباً
 بالاتر از حکومت قرار می‌گرفتند.

او گفت، «مرا ببخشید، قربان.»

«عذر خواهی لازم نیست. حالا، آقای فارستر، ممکن است به
 اولین سؤالم جواب بدهید؟»

فارستر من و من کرد، «ما غذای شماره سه را سفارش دادیم.»

«هر دو نفر؟»

«بله، هر دو.»

دیوید گفت، «هیچ کدام چیز دیگری نخوردید؟» او قبلًا صورت
 غذا را روی میز خودش دیده بود. رستوران سوپریم غذاهای
 مخصوص فرازمنی را عرضه می‌کرد، ولی غذای مخصوص شماره
 سه یکی از رایجترین غذاهای محلی زمین بود: سوب سبزی،
 برشهای گوشت گوساله، سیب‌زمینی تنوری، نخود فرنگی، بستنی و
 قهوه.

«چرا، به جای دسر چیز دیگری سفارش دادیم.» ابروان فارستر
 در هم رفت. «منینگ به جای دسر، کمپوت آلو مریخی سفارش
 داد.»

«شما چطور؟»

«من، نه؟»

«حالا آن آلوی مریخی کجاست؟» دیوید خود نیز از آن آلوها خورده بود. اینها آلوهایی بود که در گلخانه‌های گستردۀ مریخ پرورش می‌یافت. آلوها آبدار و بی‌هسته بود و ته مزه‌ای از بادام به طعم آلویی شان غالب شده بود.

فارستر گفت، «او از آن آلوها خورده. خوب، که چی؟»

«چقدر پیش از غشن کردنش بود؟»

«فکر کنم حدود پنج دقیقه قبل از آن بود. ما حتی قهوه‌مان را هم تمام نکرده بودیم.» مرد رنگ به چهره نداشت. «یعنی سمی بوده؟» دیوید پاسخی نداد. او رو به مدیر کرد و گفت، «درباره آلوهای مریخی توضیح بد.»

«آلوها هیچ عیبی نداشت، هیچ عیبی.» گاسپر پرده‌های اتاق را گرفت و در حالی که به شدت احساساتی شده بود آنها را تکان داد، اما فراموش نکرده بود که هنوز هم باید بسیار آرام حرف بزند. «یک محمولة تازه از مریخ بود که دولت آن را آزمایش و تأیید کرده بود. فقط طی همین سه روز گذشته صدها نفر از این دسر خورده‌اند، ولی تا به حال همچون موردی پیش نیامده بود.»

«فقط به خاطر همین یک مورد هم که شده به صلاح خودتان است که تا وقتی ما دوباره آزمایشش نکرده‌ایم، دستور بدھید آلو مریخی را از صورت دسرها حذف کنند. حتی اگر فرض کنیم علت این حادثه اصلاً آلو مریخی هم نباشد، باز لطف کنید و یک جعبه از چند نوع برایم بیاورید. در ضمن، هر چه از غذا باقی مانده را هم برای بررسی و آزمایش همراه خودمان می‌بریم.»

«همین الان، همین الان.»

«البته درباره این موضوع هم با هیچ کس حرفی نزنید.» مدیر پس از مدتی کوتاه، در حالی که پیشانی اش را با دستمالی از حریر پاک می‌کرد، بازگشت. او گفت، «نمی‌توانم از این موضوع سر در بیاورم، واقعاً نمی‌توانم.»

دیوید ظروف پلاستیکی مصرف شده را که هنوز ته مانده غذا به آنها چسبیده بود داخل جعبه جا داد. افزون بر آن هر چه نانهای برشته باقی مانده بود را نیز در جعبه گذاشت و سرپوش فنجانهای کاغذی را که محتوی قهوه بود بست و در گوشه‌ای از جعبه در کنار هم چید. گاسپر که تا آن هنگام دستها را با عصبانیت به هم می‌مالید، یک انگشت رابه سمت لبه میز دراز کرد.

دست دیوید نیز به سرعت به حرکت در آمد و مدیر از این که مچ خود را در چنگ دیوید اسیر می‌یافت جا خورد و بود.
«ولی قربان، خردۀای نان!»

«آنها را هم می‌برم.» او با استفاده از چاقوی جیبی کوچکش در حالی که تیغه فولادی تیز آن به آسانی در طول نیستی میدان نیرو می‌لغزید تمامی خردۀای نان را جمع کرد. دیوید شخصاً به ارزش و کارآیی میزهای مجهز به میدان نیرو بدگمان بود. شفافیت کامل آن هر چه که بود، کمکی به راحتی مشتریان نمی‌کرد. تنها حُسنی که منظره ظروف کارد و چنگالهای مستقر روی «هیچ» داشت این بود که آنها را به هیجان آورد. برای تشخیص ابعاد میزی که مشتری از آن استفاده می‌کرد، میدان نیرو باید از فاز خارج می‌شد تا با ایجاد تداخل مداومی از جرقه‌ها، توهمنی از وجود رابه ایشان القا می‌کرد.

میدانهای نیرو در رستورانها مرسوم شده بود، زیرا پس از صرف یک وعده غذا همین کافی بود که به اندازه کسری از سانتی‌متر گسترده‌تر شود تا تمامی ذرات غذا و قطرات نوشیدنی باقیمانده روی

میز نابود گردد. دیوید پس از تکمیل مجموعه اش به گاسپر اجازه داد میدان را گستردۀ تر کند. گاسپر نخست با تماس انگشت در پوش ایمنی را عقب زد و بعد با سود بردن از کلیدی مخصوص این کار را انجام داد. بی‌درنگ سطحی کاملاً تمیز و جدید نمایان گردید.

«حالا یک لحظه صبر کنید.» دیوید نگاهی به صفحه فلزی ساعت مچی اش انداخت و سپس گوش‌های از پرده را عقب زد.
او به نرمی گفت، «دکتر هنری!»

مردی بلند قامت و لاگر اندام روی صندلی‌ای نشسته بود که تا پانزده دقیقه پیش دیوید را جا داده بود، او با دیدن دیوید مبهوت ماند و حیرت زده به اطراف نگریست.

دیوید تبسم کنان گفت، «من این جایم!» و انگشت‌ش را به لب برد.

دکتر هنری برخاست. لباس‌هایش به تنش زار می‌زد و موهای خاکستری و تنکش با دقت روی یک قسمت به موی سر شانه خوده بود.

او گفت، «دیوید عزیزم، قبل از من رسیدی؟ فکر کردم دیر کرده‌ای. مگر مشکلی پیش آمده؟»
لبخند دیوید دیری نپایید. او گفت، «این هم یک مورد دیگر.»

دکتر هنری پرده را پس زد و نگاهی به مرد جان باخته افکند. زیر لب گفت، «ای داد.»

دیوید گفت، «بله... این هم حرفی است.»

دکتر هنری در حالی که عینکش را بر می‌داشت و با پرتوهای نرم نیرو، ساطع شده از پاک کن قلمی اش، عدسیهای آن را پاک می‌کرد

گفت، «فکر می‌کنم بهتر است رستوران تعطیل شود!»
گاسپر مانند ماهی دهانش را بازوبسته کرد. سرانجام با صدایی
تحیف و بربده گفت، «رستوران تعطیل شود! ولی همه‌اش یک هفته
است باز کرده‌ایم. با این کار نابود می‌شویم. کاملاً نابود!»

«اه، فقط یک ساعت یا در همین حدود. مجبوریم جسد متوفی
را بیرون ببریم و آشپزخانه‌هایتان را هم وارسی کنیم. حتماً شما
خودتان هم دوست دارید که در صورت امکان آثار غذایی مسموم را
از رستورانتان پاک کنیم و بدون شک زیبینده شما نیست که وادارمان
کنید این کارها را در حضور مشتریان انجام دهیم.»

«در این صورت، مانعی ندارد. رستوران را به شما می‌سپرم، ولی
باید یک ساعت مهلت بدھید تا مشتریان حاضر غذاهایشان را تمام
کنند. آمیدوارم خبرش هم جایی درز نکند.»

در صورت دراز دکتر هنری نگرانی موج می‌زد. «به هیچ وجه. به
شما اطمینان می‌دهم. دیوید، لطفاً با تالار شورا تماس بگیر و با
دکتر کانوی^۱ صحبت کن. در این نوع موارد اقدامات خاصی را انجام
می‌دهیم. خودش می‌داند چکار باید بکند.»

فارستر ناگهان پرسید، «دکتر با من کاری ندارید؟ حالم خوش
نیست.»

دکتر هنری پرسید متوفی. «دیوید این کیست؟»
«دوست مشتری متوفی. نامش فارستر است.»
«اوه. پس طبیعی است که حالتان خوب نباشد.»

رستوران خالی، محیطی سرد و انزجارآمیز بود. مأموران

بی سرو صدا آمده و رفته بودند. تمام آشپزخانه را اتم به اتم وارسی کردند. اکنون فقط دکتر هنری و دیوید استار باقی مانده بودند. آن دو در اتفاقکی خالی جای داشتند. چراغهای خاموش بود و تلویزیونهای سه بعدی همه میزها به سان مکعبهایی مرده از جنس شیشه به نظر می رسید.

دکتر هنری با تأسف سر تکان داد. «چیزی دستگیرمان نخواهد شد. این به تجربه ثابت شده. متأسفم دیوید. آن طور که می خواستم جشن مناسبی از کار در نیامد.»

«فرصت برای جشن گرفتن زیاد است. در نامه‌هایتان به این موارد مسمومیت غذایی اشاره کرده بودید، برای همین از قبل آمادگی داشتم. ولی هنوز هم علت این رازداری شدید را که ظاهراً هم ضروری به نظر می‌رسد، نمی‌دانم. اگر می‌دانستم احتمالاً بیشتر احتیاط می‌کردم.»

«نه، بی فایده است. نمی‌توانیم تا ابد مشکل را پنهان کنیم. این مسأله به تدریج خود به خود فاش خواهد شد. مردم هم دیگر را می‌بینند که در حین غذا خوردن می‌میرند و بعد موارد دیگری را می‌شنوند. این مرگها همیشه موقع غذا خوردن پیش می‌آید. اوضاع مرتب بدتر و بدتر می‌شود. به هر حال، فردا با دیدن کانوی اطلاعات بیشتری در این زمینه به دست خواهیم آورد.»

دیوید نگاهی ژرف به چشم انداشت. «صبر کنید حدس می‌زنم چیز دیگری هم هست که بیش از مرگ یک یا چند نفر نگران تان کرده. چیزی که من نمی‌دانم. آن چیست؟»

دکتر هنری آهی کشید. «دیوید، من می‌ترسم زمین در معرض خطر بزرگی قرار گرفته باشد. اکثریت اعضای شورا وجود این خطر را

قبول دارند و کانوی هم تا حدی متقاعد شده. مطمئنم که این مسمومیت غذایی برنامه ریزی شده، یک تلاش زیرکانه و بی‌رحمانه برای به دست گرفتن شریان حیات اقتصادی و حکومت زمین است. تا به حال هم هیچ نوع مدرکی که نشان دهنده عوامل این توطئه باشد و به دقت روش انجام گرفتن آن را علنی کند، پیدا نشده. شورای علوم به کلی درمانده شده!»

۲

سبد نان در آسمان

هکتور کانوی^۱، «مستشار اعظم علوم»، در بالاترین آپارتمان «برج علوم» — که ساختمانی باریک و مشرف بر حومه شمالی شهر بین‌المللی بود — پشت پنجره به تماشا ایستاده بود. در تاریک و روشن شامگاه، شهر اندک‌اندک چراغها را روشن می‌کرد. به زودی این چراغها مبدل به نواری پیوسته و سفید رنگ در طول پیاده‌روهای مرتفع و هوایی شهر می‌شد و با روشن شدن و جان گرفتن پنجره، عمارتها نیز در قالب الگوهایی جواهرنشان غرق در نور می‌شد. تقریباً درست در وسط چشم انداز پنجره او، گنبدهای دور دست «تالارهای کنگره» که «بنای دولت» از میانشان سربرآورده بود به چشم می‌خورد.

او در دفترش تنها بود و چشم الکترونیک فقط برای شناسایی اثر انگشت دکتر هنری تنظیم شده بود. حس می‌کرد که اندکی از

افسردگی اش کاسته شده است. دیوید استار، که انگار ناگهان معجزه آسا رشد کرده بود، اکنون آماده برای رفتن به محل انجام دادن نخستین مأموریت رسمی اش به عنوان عضوی از شورای علوم بود. تقریباً این طور حس می کرد که پسر خودش به دیدارش می آید. در واقع، تقریباً همین طور هم بود. دیوید استار پسر او نیز بود: پسر او و آگوستوس هنری^۱.

در آغاز سه نفر بودند، او و گاس هنری و لاورنس استار^۲. چه خوب لاورنس استار را به یادداشت! آنها با هم تحصیلات را تمام کردند. با هم به عضویت شورا در آمدند، با هم اولین تحقیقاتشان را به عمل آوردند؛ و بعد لاورنس استار ترفیع گرفت. باید هم ترفیع می گرفت؛ او از دو نفر دیگر با استعدادتر بود.

به این ترتیب او یک اقامت نیمه دائم در زهره را گرفت و این نخستین بار بود که آن سه نفر مشکلی را به همراه هم حل نمی کردند. او با همسر و فرزندش رفته بود. همسرش باربارا بود. باربارا استار دوست داشتند! نه هنری و نه خود او هرگز ازدواج نکردند، زیرا هرگز به خاطر نمی آوردن دختری به خوبی باربارا را دیده باشند. وقتی دیوید به دنیا آمد تبدیل شدند به عمو گاس و عمو هکتور، تا آن که دیوید گاهی گیج می شد و پدرش را نیز عمو لاورنس صدا می زد.

بعد در سفر به زهره حمله راهزنان پیش آمد. حمله قتل عامی تمام عیار بود. سفایین راهزنان تقریباً هرگز در فضا اسیری نمی گرفتند و در عرض دو ساعت بیش از صد نفر کشته شدند. لاورنس و باربارا نیز در بین کشته شدگان بودند.

کانوی آن روز، و حتی آن دقیقه، را که خبر به برج علوم رسید به

یاد می‌آورد. ناوهای گشته در تعقیب راهزنان به پرواز در آمده بودند؛ آنان با خشمی بی‌سابقه به کُنام راهزنان در میان سیارکها تاخته بودند. هیچ کس نفهمید آیا توانستند آن را رذلی را که سفینه عازم به زهره را از هم دریده بود بکشند یا نه، اما قدرت راهزنان از آن سال به بعد در هم شکسته شد.

ناوهای گشته چیز دیگری هم پیدا کردند: یک قایق نجات کوچک که در حین گردش روی مدار نامطمئن خود میان زمین و زهره پیام‌های رادیویی بی‌احساس خود را برای کمک ارسال می‌کرد. تنها یک کودک درون قایق بود. طفلی چهارساله، وحشت زده و بی‌کس که پس از چهار ساعت تنها حرفی که زد این بود: «مادر گفت باید گریه کنم.»

او دیوید استار بود. داستانش را، که با چشمانی کودکانه دیده بود، شنیدند؛ داستان بیش از حد مغشوش و آشفته، اما تفسیرش آسان بود. کانوی هنوز می‌توانست تصور کند که آن چند دقیقه آخر در آن سفینه در هم شکسته چگونه گذشته است: لاورنس استار را می‌دید که در مبارزه با یاغیان که راه خود را به داخل می‌گشایند در اتاق کنترل کشته شده است؛ باربارا استار را مجسم می‌کرد که با یک سلاح شکافنده در دستش، دیوید را به زور وارد قایق نجات می‌کند و می‌کوشد به بهترین شکل آلات فرمان قایق را تنظیم کند و آن را به فضا پرتاب نماید؛ و بعد؟

باربارا، سلاح در دست داشت. تاجایی که می‌توانست باید آن را علیه دشمن به کار می‌برد، و آن‌گاه که دیگر قادر به ادامه دادن نبود، علیه خودش.

قلب کانوی از اندیشیدن به این موضوع به درد می‌آمد. قلبش مملو از درد می‌شد و بار دیگر آرزو می‌کرد که ای کاش اجازه داده

بودند همراه ناوهای گشته برودت با دست خود غارهای سیارکها را برای آن راهزنان مبدل به اقیانوسی از شعله‌های ویرانگر هسته‌ای سازد. اما به او گفته بودند اعضاًی شورای علوم ارزشمندتر از آن هستند که وجودشان در عملیات تنبیه‌ی و سرکوب به خطر افتاد. به این ترتیب او در خانه ماند و تنها تماشاگر بولتهای خبری شد که از دستگاههای پخش خبر می‌آمد.

او و آگوستوس هنری، دیوید استار را به فرزندی پذیرفتند و زندگی خود را وقف زدودن آن خاطرات هراس آور در فضا ساختند. آن دو پدر و مادر دیوید شدند؛ شخصاً او را آموزش دادند؛ آنها با یک فکر او را پروردند؛ او را مبدل به لاورنس استار دیگری کنند.

اما دیوید چیز بالاتر از حد انتظارشان از آب و گل درآمد. از حیث قد و قامت هم قد لاورنس شد، که به صد و هشتاد و سه سانتی‌متر می‌رسید، با اندامی باریک و عضلاتی سخت و بیدار، خونسرد و فرز مانند یک ورزشکار و با ذهنی تیز و روشن به سان دانشمندی درجه یک. گذشته از اینها چیزی در آن موهای قهوه‌ای و نیمه مجعد، در آن چشمان آرام و قهوه‌ای رنگ گشاده، در آن چال کم عمق چانه که هنگام تبسم ناپدید می‌شد، وجود داشت که یاد باربارا در خاطره‌ها زنده می‌ساخت.

دیوید در گذشتن از روزهای دانشگاه ردی از دستاوردهای درخشان و تلی از خاکستر رکوردهای شکسته شده پیشین را هم در میدان ورزش و هم در کلاس درس از پی خود به جای گذاشت.

کانوی آشفته و مضطرب بود. «طبیعی نیست، گاس. او از پدرش هم جلو افتاده.»

هنری نیز که اعتقادی به حرف زدن بی‌مورد نداشت، پکی به پیش زده و با غرور تبسمی بر لب آورد.

کانوی ادامه داده بود، «دوست ندارم این حرف را بزنم، چون می‌دانم به من خواهی خندهید، ولی یک چیز غیر عادی اینجا هست. یادت هست که بچه در فضای سرگردان بود و فقط جدار نازک قایق نجات بین او و پرتوهای خورشیدی حائل بود. در طی آن دوره حداقل فعالیت کلف خورشیدی، فقط صد و ده میلیون کیلومتر با خورشید فاصله داشته.»

هنری گفت، «تمام چیزی که می‌خواهی بگویی این است که دیوید باید کباب می‌شده و می‌مرده.»

کانوی من و من کرد. «من نمی‌دانم. تأثیر تشعشع روی بافت‌های زنده، خصوصاً بافت‌هایی زنده انسانی، موضوع اسرارآمیزی است.» «خوب، طبیعی است. این رشتہ‌ای نیست که آزمایش کردن در آن چندان عملی و امکان‌پذیر باشد.»

دیوید با بهترین نتیجه دانشکده را تمام کرده بود. او توانسته بود یک کار اصیل را در زمینه زیست - فیزیک به عنوان پایان نامه ارائه دهد. تا آن روز او جوانترین فردی بود که عضویت کامل شورای علوم را احراز می‌نمود.

کانوی احساس می‌کرد این همه، به بهای خسرانی بزرگ به دست آمده است. چهار سال پیش او به عنوان مستشار اعظم شورا برگزیده شده بود. این افتخاری بود که حاضر بود برای احرازش جان فدا کند، ولی می‌دانست که اگر لاورنس استار زنده مانده بود، این گزینش به انتخابی ارزشمندتر ختم می‌شد.

او نیز تقریباً تمام تماسش را با دیوید استار جوان از کف داده بود، زیرا تصدی مقام مستشار اعظم بدین معنا بود که فرد کار دیگری جز رتق و فتق مشکلات تمام کهکشان در زندگی اش ندارد. حتی در مراسم فارغ‌التحصیلی هم دیوید را فقط از دور دیده بود. شاید در

طی چهار سال گذشته تنها چهار بار با او گفتگو کرده بود.
بنابراین هنگامی که صدای گشوده شدن در را شنید قلبش به
تپش افتاد. روی پاشنه چرخید، به سرعت پیش رفت و در حال ورود
به استقبالشان شتابت.

یک دست را پیش برد و دست دیگرش را حلقه کرد. «گاس،
رفیق قدیمی. پسرم، دیوید!»

ساعتی گذشت. تا هنگامی که توانستند دست از گفتگو درباره
خودشان بکشند و دوباره به دنیای حال برگردند، شب بساط تاریکی
را کاملاً گستردۀ بود.

نخست دیوید بود که طلسم را شکست. او گفت، «امروز برای
اولین بار یک مورد مسمومیت را به چشم خودم دیدم، عمو هکتور.
آن قدر خبر داشتم که هول نشوم. ولی کاش بیشتر می‌دانستم تا
جلوی مسمومیت را بگیرم.»

کانوی با اندوه گفت، «هیچ کس تا این اندازه اطلاعات ندارد.
گاس، گمان کنم باز هم یک محصول مریخی بوده.»
«نمی‌شود نظری داد، هکتور. ولی پای آلوی مریخی در بین
بود.»

دیوید استار گفت، «خوب حالا اگر ممکن است چیزهایی را که
می‌شود گفت، به من هم بگویید.»

کانوی گفت، «موضوع خیلی ساده است. به طرز وحشتناکی
садه است. در طول چهار ماه گذشته نزدیک به دویست نفر فوراً پس
از خوردن محصولات مریخی مرده‌اند. سمش شناخته شده نیست،
علاوئمش هم شبیه به هیچ بیماری شناخته شده‌ای نیست. اعصاب
کنترل کننده دیافراگم و ماهیچه‌های قفسه سینه به سرعت و به طور
کامل فلنج می‌شود. بعد هم منجر به فلنج ششها می‌شود که در عرص

پنج دقیقه منتهی به مرگ فرد مسموم خواهد شد.

«اوپرای از این هم بدتر است. در دو سه موردی که به موقع بالای سر قربانی رسیده‌ایم، مثل خودت از تنفس مصنوعی استفاده کرده‌ایم، حتی از شش مصنوعی. با این وجود باز هم قربانیها پس از پنج دقیقه مردند. چون روی قلب هم اثر می‌گذارند. از کالبد شکافی فقط یک چیز فهمیده‌ایم: تباہی اعصاب که باید به طرزی باور نکردنی سریع شکل گرفته باشد.»

دیوید گفت، «با غذاهایی که مسموشان کردند چکار کردید؟» کانوی گفت، «این جا هم به بن بست برخوردم. همیشه آنقدر فرصت هست که غذا یا پرس غذای آلوده به کلی مصرف شود. سایر نمونه‌های آن غذا در سر میز یا در آشپزخانه سالم و بی‌ضرر نشان می‌دهند. اینها را به خورد حیوانات و حتی آدمهای داوطلب داده‌ایم. از محتویات معده جان باختگان هم نتایج مشخصی به دست نیامده.»

«پس اصلاً از کجا فهمیده‌اید که مسمومیت از غذا بوده؟» «به دلیل تقارن تمامی موارد مرگ با صرف یک محصول مریخی، آن هم بدون استثنا. پس این تقارن تصادفی نیست.»

دیوید با آهنگی اندیشنگ گفت، «ظاهراً مسری هم نیست.» «نه، باز جای شکرش باقی است. با این حال، همین طوریش هم به حد کافی بد هست. تا به حال هرچه توانسته‌ایم، با کمک و همکاری کامل پلیس سیاره‌ای، موضوع را مخفی نگه داشته‌ایم. کشته شدن دویست نفر در طی چهار ماه در سطح تمامی جمعیت زمین هنوز هم یک پدیده قابل کنترل است، ولی شاید نرخ مرگ و میر بالاتر برود. اگر هم مردم بفهمند که ممکن است هر لقمه از خوراکهای مریخ آخرین لقمه‌شان باشد، ممکن است نتایج

وحشتناکی را به دنبال بیاورد. اگر هم بنا می‌شد که اعلام کنیم نرخ مرگ و میر فقط پنجاه نفر در ماه در تمام جمعیت پنج میلیاردی زمین است، هر نفر فکر می‌کرد بدون شک او هم یکی از پنجاه نفر است.»

دیوید گفت، «بله، و این یعنی سقوط بازار خوراکیهای وارداتی مریخی به زیر زمین. اوضاع برای «سنديکاري کشاورزان مریخ» خیلی سخت خواهد شد.»

«همین!» کانوی شانه‌ای بالا انداخت و به گونه‌ای واتمود کرد که انگار مشکل سنديکاي کشاورزان اهمیتی ندارد. «چیز دیگری به نظرت نمی‌رسد؟»

«به نظرم کشاورزی کره زمین قادر به سیر کردن پنج میلیارد آدم نباشد.»

«گل گفتی! ما بدون واردات غذا از سیارات مهاجرنشین‌مان نمی‌توانیم سر کنیم. در عرض شش هفته همه مردم از گرسنگی به حال مرگ می‌افتد. اما اگر مردم از خذای مریخی بترسند نمی‌شود جلوی این مسئله را گرفت و نمی‌دانم تا چه وقت می‌توان با آن مدارا کرد. هر مرگ تازه یک بحران تازه است. یعنی این یکی را رسانه‌های خبری کشف خواهند کرد و رویش کنجکاوی می‌کنند؟ حالا دیگر حقیقت فاش می‌شود؟ بالاتر از همه اینها، نظریه گاس مطرح است.»

دکتر هنری به عقب تکیه داد و پیش را به ملایمت پر از توتون کرد. «من کاملاً یقین دارم، دیوید، که این بلای همه‌گیر غذای مسموم یک پدیده طبیعی نیست. بیش از حد گستردۀ و فراگیر شده. یک روز در بنگال ضربه می‌زند، فردا در نیویورک پیدایش می‌شود و پس فردا در زنگبار. حتماً نقشه‌ای پشت آن خواهید.»

کانوی شروع به سخن گفتن کرد، «من می‌گویم...»

«اگر گروهی می‌خواست بر زمین سلطه پیدا کند، به کدام نقطه بهتر از این می‌توانست ضربه بزند؟ به نقطه ضعف ما، تأمین غذا. زمین پر جمعیت‌ترین سیاره در تمام کهکشان است. باید هم باشد، چون خاستگاه نژاد بشر است. اما همین واقعیت، از یک لحاظ ما را ضعیفترین جهان کهکشان تبدیل می‌کند، چون خودکفا نیستیم. سبد نانمان، یعنی منبع تغذیه‌مان در آسمان است: در مریخ، در گانید^۱، در اروپا^۲. اگر واردات به هر شکلی قطع شود، چه با راهزنی، چه با نقشه‌ای زیرکانه‌تر مثل این، خیلی زود درمانده و ناتوان می‌شویم. شک هم ندارد.»

دیوید گفت، «ولی اگر این طور بود، آن گروه مورد نظر با دولت تماس نمی‌گرفت تا مثلاً اولتیماتومی بدهد؟»

«ظاهراً، چرا. ولی شدید منتظر رسیدن وقت مناسبند؛ منتظر وقتی که نقشه‌شان به اصطلاح بگیرد و برسد. شاید هم طرف معامله‌شان فقط کشاورزهای مریخی‌اند. مهاجران طرز فکر خاص خودشان را دارند، به زمین بی‌اعتماند، و در واقع اگر بیینند زندگی‌شان به خطر افتاده ممکن است با این جنایتکارها همدست شوند. حتی ممکن است» پُل محکمی زد «کار خودشان... ولی نه، نمی‌خواهم کسی را متهم کنم.»

دیوید گفت، «پس نقش من چی؟ می‌خواهید چکار برایتان بکنم.»

کانوی گفت، «بگذار من برایش بگویم. دیوید، ما می‌خواهیم به «آزمایشگاههای مرکزی» در کره ماه بروی. تو هم عضوی از تیم

۱- Ganymede: بزرگترین قمر مشتری و منظومة شمسی به قطر ۵۲۶۰ کیلومتر. م.

۲- Europa: یکی از چهار قمر بزرگ مشتری به قطر ۳۴۰۰ کیلومتر. م.

تحقیقاتی می‌شود که روی این مشکل کار خواهد کرد. در حال حاضر آنها از هر محمولة غذایی که از مریخ بیرون می‌رود یک نمونه می‌گیرند. بالاخره باید به یک نمونه مسموم برسیخوریم. نیمی از اقلام دریافتی را به خورد موشها می‌دهیم؛ باقیمانده‌های هر تکه مرگ آور را با هر وسیله‌ای که در اختیار داشته باشیم تجزیه و تحلیل می‌کنیم. «فهمیدم. اگر حق با عمو گاس باشد، گمان کنم یک تیم دیگر هم در مریخ داشته باشید؟»

«افراد کاملاً با تجربه‌اند. ولی بگو ببینم فردا شب برای عزیمت به ماه آماده‌ای؟»

«حتماً. پس در این صورت اجازه می‌دهید بروم و حاضر شوم؟»
«البتہ»

«اگر از سفینه خودم استفاده کنم اعتراضی نمی‌کنید؟»
«به هیچ وجه.»

دو دانشمند که در اتاق تنها مانده بودند پیش از هر گفتگوی دیگری، دیر زمانی به چراغهای شهر که به سرزمین شاه پریان می‌مانست خیره شدند.

سرانجام کانوی گفت، «چقدر شبیه لاورنس است! ولی هنوز خیلی بچه است. کار خطرناکی است.»

هنری گفت، «فکر می‌کنی واقعاً عملی باشد؟»
کانوی زیر خنده زد. «معلوم است! آخرین سؤالش درباره مریخ را خودت شنیدی. او اصلاً خیال رفتن به ماه را ندارد. او را خوب می‌شناسم. بهترین راه برای حمایت از او همین است. سوابق رسمی می‌گویند او در ماه است؛ به افرادمان در آزمایشگاههای مرکزی خبر می‌دهیم آمدنش را تأیید کنند. وقتی به مریخ برسد، برای

توطنه‌گران فرضی تو، اگر وجود خارجی داشته باشند، هیچ دلیلی وجود ندارد که او را یکی از اعضای شورا فرض کنند. البته خودش هم به صورت ناشناس باقی می‌ماند، چون به خیال خودش دارد سر ما را کلاه می‌گذارد. »

کانوی افزود، «او واقعاً با استعداد است. شاید بتواند کاری را بکند که از عهده هیچ کدام‌مان ساخته نیست. خوشبختانه هنوز جوان است و می‌شود کنترلش کرد. تا دو سه سال دیگر همچون کاری غیر ممکن است. راحت دستمان را خواهد خواند.»
دستگاه تماس کانوی با ملایمت دنگ‌دنگ کرد. او سرپوش را بلند کرد. «چطور شده؟»

«یک تماس شخصی برای شما، قربان.»
او با تعجب به هنری نگریست. «برای من؟ مخابره‌اش کن.
حتماً از طرف توطنه‌گرانی است که درباره‌شان غرولند می‌کردی نیست.»

هنری گفت، «خودت بازش کن و بین.»
کانوی پاکت را گشود. لحظه‌ای به آن زل زد. سپس لحظه‌ای به صدای بلند خنده‌ید، پاکت باز شده را برای هنری پرت کرد و در صندلی اش فرو رفت.

هنری پاکت را برداشت. فقط دو خط خرچنگ قوریاغه بود که می‌گفت، «هر طور شما بخواهید! باشد، می‌روم به مریخ.»
امضا، دیوید.»

شلیک خنده هنری بلند شد. «درست است، خوب کنترلش کردی.»

کانوی نیز دیگر نتوانست خودداری کند و زیر خنده زد.

۳

مردانی برای کار در کشتزارهای مریخ

برای یک بومی اهل زمین، زمین یعنی «زمین». زمین صرفاً سومین سیاره خورشیدی بود که ساکنان کهکشان آن را به نام شمس می‌شناختند. اما در علوم جغرافیایی نقش زمین فراتر از اینها بود؛ زمین شامل تمام اجرام منظومة شمسی محسوب می‌شد. مریخ همان قدر «زمین» بود که خود زمین، و مردان و زنان ساکن مریخ همان قدر زمینی محسوب می‌شدند که انگار روی آن زندگی می‌کردند. به هر حال، از دید حقوقی که چنین بود. آنها هم برای گزینش نمایندگان «کنگره سرتاسری زمین» و «رئیس جمهوری سیاره‌ای» رأی می‌دادند. اما برد این واقعیت تنها به همین میزان بود. زمینیهای مریخ خود را از دودمانی کاملاً جدا و برتر تلقی می‌کردند. و هر تازه واردی باید دیر زمانی صبر می‌کرد تا از جانب بچه کشاورزهای مریخی به عنوان فردی بالاتر از یک جهانگرد بی ارزش شناخته و پذیرفته شود.

دیوید استار به محض ورود به «بنای کاریابی کشاورزان» به

همین نتیجه رسید. هنگام ورود مردی ظریف‌اندام پشت سرش بود. یک مرد واقعاً کوچک. کمتر از صد و شصت سانتی متر قد داشت و اگر رو در روی او می‌ایستاد بینی اش به موازات قفسه سینه دیوید قرار می‌گرفت. موهای سرخ روشنی داشت که یکراست به عقب شانه خورده بود و یک دهان گشاد ترکیب سر و صورتش را کامل می‌کرد. تن پوشش عبارت بود از یک لباس یکسره یقه باز و دو جیبۀ متداول و چکمه‌های بلند تا بالای ران با رنگی روشن که مخصوص بچه کشاورزهای مریخی بود.

همان‌طور که دیوید به سمت پنجرۀ روشنی که عبارت «کاریابی کشاورزان» روی آن برق می‌زد در حرکت بود، صدای پا به کنار او رسید و یک صدای تنویر^۱ فریاد کشید، «صبر کن. یواش برو داداش.» آن مرد کوچک‌اندام رو به رویش ایستاده بود.

دیوید گفت، «کاری هست که بتوانم برایتان انجام دهم؟» مرد کوچک به دقت او را برانداز کرد، قسمت به قسمت پیکرش را وارسی نمود، یک دست را پیش آورد و با بی‌خیالی به کمر مرد زمینی تکیه داد.

«کی لنگر انداختی؟»

«کدام لنگر؟»

«به عنوان یک زمینی، خیلی گنده‌ای. آن جا جایت تنگ بود؟»

«من اهل زمینم، درست گفتی.»

مرد کوچک هر دو دست را یکی پس از دیگری پایین آورد و محکم روی چکمه‌هایش کویید. این روش ابراز وجود بچه کشاورزها بود. او گفت، «پس بیا پشت سرم بایست و بگذار یک نفر محلی به

1- Tenor: در تقسیم‌بندی صدای انسانها به عنوان صدای زیر مردانه شناخته می‌شود. م.

کارش برسد .^۱

دیوید گفت، «هر طور میل شماست .»

«اگر هم به دادن نوبت به من اعتراضی داشتم ، وقتی کارمان تمام شد یا هر وقت دیگری که خوش داشتم ، می توانی پیش خودم بیایی و قضیه را فیصله بدهیم . اسمم بیگمن است و من جان بیگمن جونزم^۲ ، ولی هر جا خواستی توی شهر پیدایم کنی فقط بگو بیگمن .» مکث کرد و سپس افزود، «زمینی ، این لقب من است اعتراضی که نداری^۳؟»

دیوید بالحنی جدی گفت، «به هیچ وجه .»

بیگمن گفت، «آفرین!^۱ و راهی پیشخوان شد . در همان حال نیز دیوید به محض آن که بیگمن به او پشت کرد لبخندی زد و به انتظار نوبتش نشست .

فقط دوازده ساعت از فرودش روی مریخ می گذشت . تنها فرصت کرده بود که نام سفینه اش را در گاراژ زیر زمینی بیرون شهر تحت یک اسم جعلی ثبت کند ، در یکی از هتلها برای آن شب جا بگیرد و دو ساعتی از صبح را در آن شهر گنبدپوش قدم بزند .

فقط سه شهر از این نوع روی مریخ وجود داشت و با توجه به هزینه های لازم برای نگهداری گنبد های عظیم و تأمین انرژی لازم برای حفظ دما و گرانشی مطابق کره زمین این امر قابل درک بود . این یکی ، یعنی وینگراد سیتی^۲ که به نام رابت کلارک وینگراد^۳ ، نخستین انسانی که به مریخ رسیده بود ، نام گذاری شده بود از دو تای دیگر بزرگتر بود .

1. John Bigman Jones

۲- کلمه بیگمن (Bigman) : در انگلیسی به معنای مرد بزرگ جثه است . م .

3. Wingrad City

4. Robert Clark Wingrad

تفاوت زیادی با یک شهر زمینی نداشت؛ تقریباً مانند تکه‌ای از زمین بود که آن را بریده و به سیاره‌ای دیگر برده باشند؛ انگار مردم مریخ، در فاصله پنجاه و شش میلیون کیلومتری - در نزدیکترین نقطه در مدار دو سیاره به یکدیگر - ناچار بودند به ترتیبی این واقعیت را پنهان سازند. در مرکز شهرک، همانجا که ارتفاع نیمکره گنبد به چهار صد متر می‌رسد، حتی ساختمانهای بیست طبقه هم دیده می‌شد.

فقط یک چیز کم بود: آفتاب و آسمان آبی رنگ. خود گنبد نیمه شفاف بود و زمانی که خورشید بر آن می‌تابید، نور به صورتی یکسان روی سطح پانزده کیلومتر مربعی اش پخش می‌شد. شدت نور در تمامی مناطق گنبد اندک بود، به گونه‌ای که «آسمان» برای هر کسی که در شهر بود فقط به رنگ زردی بسیار روشن نمودار می‌شد. اما اثر کلی آن مانند یک روز ابری در زمین بود.

وقتی شب از راه می‌رسید، گنبد بی‌رنگ و ناپدید می‌شد و آسمانی ظلمانی و بی‌ستاره جای آن را می‌گرفت. اما در آن هنگام چراغ خیابانها روشن می‌شد و وینگراد سبزی بیش از هر زمان دیگر شبیه زمین می‌شد. درون ساختمانها نیز چراغها شب و روز روشن بود.

دیوید استاربا شنیدن صدایی ناگهانی سر بلند کرد.

بیگمن هنوز پشت پیشخوان نرسیده بود و نعره می‌کشید، «دارم می‌گویم این یک لیست سیاه است. اسم من را توی لیست سیاه جا داده‌ای، به ژوپیتر قسم همین است که گفتم.»

مرد پشت پیشخوان سراسیمه نشان می‌داد. انگشتانش مدام با پازل‌های پرپشتیش بازی می‌کرد. او گفت، «مالیست سیاه نداریم، آقای جونز...»

اسم بیگمن است. چطور شده؟ می‌ترسی خیال کنند با من رفیقی؟ دو سه روز اول که مرا بیگمن صدای زدی.»

«مالیست سیاه نداریم، فقط کسی کارگر کشاورز لازم ندارد.»

«چی داری می‌گربی؟ تیم جنکینز¹ همین پریروزها در عرض دو دقیقه جا پیدا کرد.»

«جنکینز در کار هدایت موشک تجربه داشت.»

«هر وقت بخواهی من هم به اندازه تیم در هدایت موشک و سفینه تجربه دارم.»

«خوب فعلًا که برای بذرپاشی اینجا آمده‌ای.»

«بذرپاش خوبی هم هستم. یعنی بذرپاش لازم ندارند؟»

مرد پشت پیشخوان گفت، «بیبن، بیگمن، اسمت را توی فهرست دارم. تنها کاری که می‌توانم بکنم همین است. اگر خبری شد خودم خبرت می‌کنم.» توجهش را روی دفتر ثبت متتمرکز کرد و با بی‌خیالی عمدی سرگرم بررسی درخواستهای رسیده شد.

بیگمن به او پشت کرد، اما بعد از ماورای شانه فریاد زد، «خیلی

خوب، من همین جا نشسته‌ام. اولین کسی که کارگر خواست مرا

معرفی می‌کنی. اگر مرا نخواستند می‌خواهم از زبان خودشان بشنوم. فهمیدی؟ می‌خواهم شخصاً بشنوم، من ج. بیگمن. ج.»

مرد پشت پیشخوان پاسخش را نداد. بیگمن غرولندکنان نشست.

دیوید استار برخاست و به پیشخوان نزدیک شد. هیچ بچه کشاورز دیگری از راه نرسیده بود تا سر نوبتش با او چانه بزند.

او گفت، «من کار می‌خواهم.»

مرد سر بلند کرد، یک برگ درخواست خالی و چاپگر دستی را

به سمت خود کشید.

«چه جور کاری؟»

«هر جور کار مزرعه که دم دست باشد.»

مرد چاپگر دستی اش را پایین گذاشت. «تو مریخ به دنیا آمده‌ای؟»

«نه، قربان. اهل زمین.»

«متأسفم کاری نداریم.»

دیوید گفت، «بین، من می‌توانم کار کنم و به کار هم احتیاج دارم. کهکشان بزرگ، مگر کار کردن زمینیها جرم است؟»
 «نه، ولی بدون تجربه، کار زیادی در مزرعه ازت ساخته نیست.»

«ولی من باید کار کنم.»

«توی شهر پر از کار است. برو پیشخوان بغلی.»

«کار توی شهر به دردم نمی‌خورد.»

مرد با سیمایی اندیشناک به دیوید نگریست و دیوید معنای نهفته در آن رانگاه گذرا را دریافت. مردم به دلایل متعددی به مریخ می‌آمدند که یکی از آنها شلوغی ناراحت‌کننده زمین بود. وقتی اعلام می‌شد در تعقیب یک فراری هستند، شهرهای مریخ را به دقت زیر رو می‌کردند (آخر این شهرها هم جزوی از زمین بود)، ولی هیچ وقت کسی یک فراری را در مزارع مریخ پیدا نمی‌کرد. برای سندیکای کشاورزان بهترین بچه کشاورز کسی بود که جرات رفتن به جای دیگر را نداشته باشد. آنها از چنین افرادی پشتیبانی می‌کردند و مراقب بودند به دست مستولان زمینی که تقریباً از آنان متفرق بودند و چشم دیدنشان را نداشتند، نیفتند. کارمند دوباره به برگ درخواست نگاه کرد و پرسید، «اسم؟»

دیوید اسمی را که با آن قبض گاراژ سفینه‌اش را گرفته بود داد،
«دیک ویلیامز^۱».

کارمند درخواست کارت شناسایی از او نکرد. «کجا می‌توانم
پیدايت کنم؟»

«هتل لاندیس^۲، اتاق ۲۱۲.»

«تجربه کار در گرانش پایین را داری؟»

پرسش و پاسخ همچنان ادامه یافت؛ اغلب جاهای خالی برگه
باید همان طور خالی می‌ماند. کارمند آهی کشید، برگه را داخل
شکافی فرستاد که به طور خودکار آن را تبدیل به میکرو فیلم می‌کرد،
پرونده تشکیل می‌داد و بدین سان آن را به سوابق دائمی این اداره
می‌افزود.

او گفت، «خودم خبرت می‌کنم.» اما آهنگ کلامش چندان
امید بخش نبود.

دیوید برگشت. توقع نداشت چیزی دستگیرش شود، ولی دست
کم خود را به عنوان یک فرد صالح که به دنبال کار در کشتزارها
می‌گردد شناسانده بود. قدم بعدی . . .

روی پاشنه چرخید. سه نفر وارد دفتر کاریابی شدند و آن مرد
کوچک، بیگمن، با عصبانیت از جا پرید. اکنون رو در روی آنان
ایستاده و بازوانش را اندکی دورتر از پهلوهانگه داشته بود، گو این که
دیوید هیچ سلاحی را روی کمرش نمی‌دید.

سه نفر تازه وارد توقف کردند. سپس یکی از دو نفری که عقبتر
می‌آمدند خندید و گفت، «مثل این که باز هم به بیگمن، کوتوله
نیرومند، بربخوردیم. شاید دنبال کار می‌گردد، رئیس.» گوینده این

سخنان مردی چهار شانه بود که بینی اش روی صورت پهن شده بود.
یک سیگار برگ خاموش از توتون سبز میریختی میان لبهایش قرار داشت و ته ریشش نیز کاملاً بلند شده بود.

نفر جلویی گفت، «ساقت باش، گریس ولد^۱.» او مردی خپله و نه چندان قد بلند بود که پوست صورت و گردنش لطیف و صاف بود. البته لباس یکسره اش کاملاً میریختی، اما از پارچه هایی مرغوبتر از دیگر بچه کشاورز های داخل اتاق بود. روی چکمه های بالای رانش هم مارپیچ هایی به رنگ صورتی و سرخ رسم شده بود.

دیوید استاردر تمام سفرهای پیشین خود هرگز به دو جفت چکمه با طرح های یکسان مواجه نشده و هرگز چکمه ای ندیده بود که طرحی الوان و پر زرق و برق بر خود نداشته باشد. این نشانه هویت فردی بچه کشاورزها بود.

بیگمن به آن سه نفر نزدیکتر شد و با سینه ای سپر شده، چهره سرشار از غصب خود را به آنان نمود. او گفت، «هننس^۲، من رضایت نامه ام را می خواهم. من حق دارم رضایت نامه ازت بگیرم.» هنس همان مرد خپله جلویی بود. او به آرامی گفت، «لیاقت ش را نداری بیگمن.»

«بدون رضایت نامه نمی توانم کار دیگری بگیرم. من دو سال برایت کار کردم و وظیفه ام را انجام دادم.»

«تو خیلی بیشتر از وظیفه کوتفتی ات کار انجام دادی. بکش کنار.» با گامهای سنگین از کنار بیگمن رد شد، به سمت پیشخوان رفت و گفت، «من به یک بذرپاش با تجربه احتیاج دارم - به یک بذرپاش خوب. احتیاج به یک نفر دارم که به حد کافی قدش بلند

باشد تا اطرافش را ببیند، می‌خواهم به جای یک پسر کوچک که می‌خواهم از شرشن خلاص شوم کار کند.»
بیگمن طعنه‌وی را گرفت. او فریاد کشید، «العنت به فضا. حق با تو بود که گفتی بیشتر از وظیفه‌ام کار انجام داده‌ام. منظورت این بود که وقتی نباید سر پستم می‌بودم، در حال انجام وظیفه بودم. بله، آن قدر سر پستم مانده بودم که بینم نصف شب با ماسه نورد زدی به بیابان. ولی فردا که موضوع را لو دادم بیرونم انداختی و بدون رضایت‌نامه هم...»

هننس با ناخشنودی از فراز شانه به پشت سر نگریست. او گفت، «گریس ولد این احمق را بینداز بیرون.»
اگر چه گریس ولد دو برابر بیگمن بود، ولی او پا پس نکشید. او با صدای نازکش گفت، «خیلی خوب. یکی یکی بباید جلو.»
اما دیوید استار مداخله کرد و گام برداشتن کند و نرم او آنچنان فریبینده بود که کسی متوجه آن نشد.

گریس ولد گفت، «سر راهم را گرفته‌ای، رفیق. یک آشغال هست که باید دورش بیندازم.»
بیگمن از پشت سر دیوید فریاد کشید، «بی خیالش زمینی.
بگذار بباید جلو.»

دیوید توجهی نکرد و به گریس ولد گفت، «این جا ظاهراً یک مکان عمومی است، رفیق. همه حق دارند اگر بخواهند این جا باشند.»

گریس ولد گفت، «این جای بحث کردن ندارد، رفیق.» او با خشونت دستش را روی شانه دیوید گذاشت، گفتی می‌خواستی او را به کناری هل بدھید.

اما دست چپ دیوید به سرعت بالا آمد تا مچ دست دراز شده

گریس ولد را بگیرد و دست راستش محکم به شانه دیگری کویید. گریس ولد چرخ خوران به عقب رفت و محکم به دیواری پلاستیکی کوییده شد که اتاق را به دو قسمت می‌کرد.

دیوید گفت، «ولی من ترجیح می‌دهم در موردش بحث کنم.» کارمند با فریادی از جا برخاست. سایر کارکنان دفتر، پشت ورودی دیوار جداگانه گرد آمدند، ولی هیچ یک برای مداخله در این ماجرا حرکتی نکردند.

بیگمن خنده‌کنان دستی دوستانه به پشت دیوید زد. «برای یک نفر زمینی خیلی خوب بود.»

هننس برای لحظه‌ای بی‌حرکت ماند. بچه کشاورز دوم که کوتاه قد و ریشو بود، با صوتی رنگ پریده که حاکی از آن بود که بیشتر اوقاتش را زیر نور خورشید کوچک مریخ گذرانده، تازیر لامپهای خورشیدی شهر، با دهانی باز و حالتی مضطحل مبهوت مانده بود.

نفس گریس ولد آهسته‌آهسته جا آمد. سرشن را تکانی داد. سیگارش را که زمین افتاده بود بالگد از خود دور کرد. سر بلند کرد و با چشم‌مانی مالامال از خشم نگریست. خود را از دیوار جدا کرد و لحظه‌ای برق فولادی که در دستش جای گرفت به چشم خورد.

اما دیوید جا خالی کرد و بازویش را بالا آورد. استوانه کوچک و خمیده‌ای که به صورت عادی میان بازو و بدنش پنهان بود، از آستینش پایین لغزید و در چنگش جای گرفت.

هننس فریاد زد «مراقب باش چکار می‌کنی، گریس ولد. او یک سلاح شکافنده دارد.»

دیوید گفت، «چاقویت را بینداز زمین.»

گریس ولد دیوانه‌وار ناسزانی گفت، اما کارد روی زمین افتاد و صدایی کرد. بیگمن جلو پرید و در حالی که به شکست او گریز

می خندید، پرید و کارد را برداشت.

دیوید برای گرفتن کارد دست دراز کرد و نگاهی سریع به آن انداخت و او گفت، «به به، برای یک بچه کشاورز واقعاً که وسیله بی آزاری است. راستی، مجازات حمل یک کارد میدان نیرو چقدر است؟»

او می دانست که این نوع کارد خطرناک ترین سلاح در سرتاسر کهکشان است. به ظاهر فقط یک میله کوتاه از فولاد ضد زنگ و کمی کلفت تر از دسته چاقو بود، اما باز هم به خوبی در کف دست مستقر می شد. داخل آن موتوری ریز کار گذاشته بودند که می توانست یک میدان نیروی ناپیدای بیست و پنج سانتی متری و به تیزی تیغ را تولید کند که از هر جسمی ساخته شده از مواد عادی عبور می کرد. زره در برابر اثری نداشت و از آن جا که در استخوان نیز به آسانی گوشت فرو می رفت، ضربه آن تقریباً بدون استثنا مرگ آور بود.

هننس خود را میان آن دو نفر انداخت. او گفت، «پروانه حمل شکافنده خودت کجاست، زمینی؟ غلافش کن تا همه چیز را تمام شده فرض کنیم. برو عقب، گریس ولد،» و برگشت.

دیوید گفت، «صبر کن. تو دنبال کارگر می گردی، مگر نه؟» هننس در حالی که ابروانتش از فرط تعجب بالا رفته بود، دوباره رو به او کرد. «دنبال کارگر می گردم. درست است.»

«خیلی خوب. من هم دنبال کار می گردم.»

«من دنبال یک بذرپاش با تجربه ام. صلاحیتش را داری؟»

«خوب، نه.»

«تا به حال درو کرده ای؟ می توانی یک ماسه نورد را راه ببری؟ خلاصه، اگر از روی لباسهایت درست حدس زده باشم» - یک گام

عقب رفت تا نمای کلی بهتری داشته باشد. «فقط یک زمینی هستی که از قضا خوب تپانچه می‌کشی. به دردم نمی‌خوری.» صدای دیوید تا حد نجوا افت کرد. «حتی اگر بگوییم به مسمومیت غذایی علاقه دارم باز هم به درد کارت نمی‌خورم؟» در چهره هنس تغییری پدید نیامد؛ چشمانش پلک نزد. او گفت، «منظورت را نمی‌فهمم.»

«پس بیشتر فکر کن.» او لبخندی بی‌رنگ بر لب داشت و هیچ نوع خوش طبعی از آن لبخند خوانده نمی‌شد.

هنس نگاهی به پیکر عضلانی او انداخت. «خوب، شاید راست بگویی. باشد، جا و غذایت را می‌دهیم و برای کار سه دست لباس و یک جفت کفش و یک جفت چکمه هم می‌گیری. سال اول پنجاه دلار مزدت است که آخر سال تحویلش می‌گیری. اگر سال را تمام نکنی و بروی، پنجاه دلار سوخت می‌شود.»

«منصفانه است. چه جوری کاری هست؟»

«تنها کاری که بلدی. پادویی غذاخوری. اگر کار یاد بگیری پیشرفت می‌کنی؛ اگر یاد نگیری همه سال را باید همانجا سر کنی؟»
«قبول است. بیگمن چی؟»

بیگمن که در این مدت از یکی به دیگری می‌نگریست، جیغ کشید، «نه خیر، قربان، بنده برای این سوسلک بیابانی کار نمی‌کنم، توصیه می‌کنم تو هم کار نکنی.»

دیوید سر برگرداند و گفت، «برای یک مدت کوتاه که بتوانی رضایت‌نامه‌ات را بگیری چطور؟»

بیگمن گفت، «خوب، شاید یک ماه بس باشد.»

هنس گفت، «این دوست است؟»

دیوید با حرکت سر پاسخ مثبت داد. «بدون او نمی‌آیم.»

«پس او را هم می‌بریم. فقط برای مدت یک ماه و دهانش را هم باید بیندد. دستمزدی در کار نیست، فقط رضایت‌نامه‌اش را می‌گیرد. باید برویم. خودروی ماسه‌نوردم بیرون در است.» هر پنج نفر به راه افتادند و بیگمن و دیوید از پشت سر می‌آمدند.

بیگمن گفت، «در حجم لطف کردی، رفیق. هر وقت بخواهی جبران می‌کنم.»

ماسه‌نورد در آن هنگام رو باز بود، اما دیوید شکافهایی را دید که صفحاتی از آن بیرون می‌لغزد تا در موقع طوفانهای شن مریخ خودرو را بپوشاند. چرخها از نوع پهن انتخاب شده بود تا هنگام عبور از روی ماسه‌های لغزان فرو رفتن آنها را به حداقل برساند. اندازهٔ شیشه‌ها نیز به حداقل ممکن رسیده با فلز پیرامونش در هم آمیخته بود، به گونه‌ای که انگار به هم جوش خورده‌اند. خیابانها به نسبت شلوغ بود، اما هیچ کس توجهی به منظره عادی یک ماسه‌نورد و چند بچه کشاورز نمی‌کرد.

هننس گفت، «اما جلو می‌نشینیم. تو و دوست عقب بنشینید، زمینی.»

در حین حرف زدن پشت فرمان نشست. آلات فرمان در وسط قسمت جلو بود و شیشهٔ جلو درست رو به رویش قرار داشت.

گریس ولد سمت راست هننس نشست.

بیگمن رفت عقب نشست و دیوید به دنبالش سوار شد. یک نفر پشت سرش بود. دیوید همان دم که بیگمن ناگهان فریاد کشید، «مواظب باش!» تا نیمه راه چرخید.

او دومین امر بر هننس بود که در درگاه خودرو خم شده بود و سیمای خمیروار و ریشویش در هم رفته و به سمت او داندان قروچه می‌رفت. دیوید به سرعت واکنش نشان داد، ولی دیگر خیلی دیر

شده بود.

آخرین چیزی که دید دماغه براق یک سلاح در دست آن امربر بود، و سپس وزوز نرمی را شنید. تقریباً چیزی را حس نکرد و صدایی از دور دستها گفت، «خیلی خوب، زوکیس^۱، همان عقب بنشین و مراقبش باش»، کلماتش به گونه‌ای بود که گفتنی از انتهای تونلی دراز به گوش می‌رسید. در واپسین لحظات هوشیاری حرکتی را حس کرد و سپس همه چیز تاریک و ساكت شد.

دیوید استار روی صندلی اش به جلو افتاد و واپسین نشانه‌های حیات از او رخت بربرست.

۴

حیات بیگانه

لکه‌های نامنظمی از نور در برابر دیدگان دیوید استار می‌قصید.
اندک‌اندک متوجه گزگزی شدید در سرتاسر بدنش شد و فشاری مشخص را روی پشتیش حس کرد. فشار روی پشتیش ناشی از این واقعیت بود که طاقباز روی تشکی سفت خوابیده بود. می‌دانست که گزگز کردن پوستش از تبعات تپانچه فلنج‌کننده بود، سلاحی که پرتوش روی مرکز اعصاب در ریشه و مخ اثر می‌کرد.

پیش از آن که تصاویر مبهم پیش چشمش با معنا شود، پیش از آن که از محیط پیرامونش آگاهی یابد، حس کرد که شانه‌هاش را تکان می‌دهند و سوزش ضربات واردہ بر گونه‌هاش را احساس نمود. نور، چشمان بازش را پر کرد و او بازوی نیمه جانش را برای جلوگیری از ضربه بعدی بالا آورد.

بیگمن بود که روی او خم شده و چهره خرگوش مانند و بینی گرد و سربالیش را تقریباً به بینی او چسبانده بود. او گفت، «قسم به

گانید، فکر کردم کارت را یکسره کرده‌اند.»
دیوید با فشاری در دنک روی آرنجش نیم خیز شد. او گفت،
«خودم هم حس می‌کنم انگار همین کار را کرده‌اند. کجا هستیم؟»
«در محوطه سربسته مزرعه. تلا برای بیرون رفتن هم بسیار چیزی
است. در قفل است؛ پنجره را هم نرده‌کشی کرده‌اند.» بیگمن
اندوهگین و افسرده می‌نمود.

دیوید زیر بغل‌هایش را لمس کرد. شکافنده‌هایش را برداشته
بودند. طبیعی بود! باید توقع خیلی چیزها را می‌داشت. او گفت،
«تو راهم فلچ کردند، بیگمن؟»

بیگمن سر تکان داد. «نه، ولی زوکیس با ته قبضه تپانچه درازم
کرد.» بیگمن محتاطانه و با ناخشنودی نقطه‌ای از جمجمه‌اش را
لمس کرد. سپس آب دهانش را قورت داد، «ولی قبل از آن تقریباً
دستش را شکستم.»

صدای پا از بیرون در به گوش رسید. دیوید راست نشست و
منتظر شد. هنس وارد شد و همراه او مردی مستر با صورتی دراز و
ظاهرآ فرسوده به داخل آمد که چشمان گود رفته آبی رنگش در زیر
ابروانی پرپشت و خاکستری رنگ، که انگار با احتمال ابدی قالب
خوردده بودند، پنهان شده بود. او لباسی شهری و بسیار شبیه
لباسهای زمینی بر تن داشت و حتی چکمه‌های بالای ران مریخی نیز
به پا نداشت.

هنس نخست رو به بیگمن کرد. «گم شو برو غذاخوری، اولین
باری هم که بی اجازه نفس بکشی از وسط به دو نیمت می‌کنند.»
بیگمن غرشی کرد، برای دیوید دستی تکان داد و گفت، «بعداً
می‌بینم، زمینی»، و با گامهایی سنگین و متکبرانه بیرون رفت.
هنس بیرون رفتش را تماشا کرد و پشت سرش در را قفل نمود.

او رو به مرد ابرو پهن کرد. «این همان است، آقای ماکیان^۱. خودش را ویلیامز معرفی می‌کند.»

«با فلجه کردن او دست به خطر بزرگی زدی، هنس. اگر او را کشته بودی، ممکن بود یک سرنخ با ارزش را به خاک کانال سپرده باشی.»

هنس با بی تفاوتی شانه‌ای بالا انداخت. «او مسلح بود. نمی‌توانستیم خطرش را قبول کنیم. به هر حال، فعلًا که این جاست، قربان.»

دیوید آن دیشید، طوری درباره‌اش گفتگو می‌کنند که انگار وجود خارجی ندارد، یا یک تکه بی‌جان از قطعات تخت است.

ماکیان با چشم‌مانی به سختی سنگ به او نگریست. «تو که آن جا نشسته‌ای، این مرتع مال من است. تا صد و پنجاه کیلومتر از هر طرف که بروی همه چیز مال ماکیان است. من می‌گوییم چه کسی آزاد باشد، چه کسی زندانی؟ چه کسی کار کند، چه کسی گرسنگی بکشد؛ حتی چه کسی زنده بماند و چه کسی بمیرد. فهمیدی؟»

دیوید گفت، «بله.»

«پس صادقانه جواب بده و از چیزی نترس. اگر بخواهی چیزی را از ما پنهان کنی، به هر طریقی که شده از زیر زبانت بیرون می‌کشیم. شاید هم مجبور شویم بکشیمت. این را هم فهمیدی؟»

«کاملاً»

«اسم ویلیامز است؟»

«تنها اسمی است که در مریخ استفاده می‌کنم.»

«منصفانه است. در مورد مسمومیت غذایی چه می‌دانی؟»

دیوید پاها را از لبۀ تخت بالا آورد و گفت، «بین، خواهرم به خاطر عصرانه نان و مربا از بین رفت. همه‌اش دوازده سالش بود و همان طور که مرباها روی صورتش بود جان کند. دکتر را خبر کردیم. دکتر گفت مسمومیت غذایی بوده و به ما هم گفت دیگر در خانه چیزی نخوریم تا او با چند وسیله آزمایش خاص برگرد. اما هیچ وقت برنگشت.

«به جای او کس دیگری آمد. یک نفر از کله‌گنده‌ها. چند نفری هم با لباسهای ساده همراهش بودند و مجبورمان کردند هر چه اتفاق افتاده بود برایش تعریف کنیم. او به ما گفت، «سکته قلبی بوده.» به او گفتیم حرفش خنده‌دار است، چون خواهرم هیچ ایرادی نداشت، ولی هیچ محل مان نداد. او گفت اگر حرفهای خنده‌دار در مورد مسمومیت غذایی را این طرف و آن طرف پخش کنیم، توی دردرس می‌افتیم. بعد هم شیشه مربا را با خودش برد. تازه عصبانی هم شده بود که چرا مربا را از روی لبهای خواهرم پاک کرده‌ایم.

«من سعی کردم با دکتر خودمان تماس بگیرم، اما پرستارش می‌گفت در مطبش نیست. یک بار به زور رفتم توی دفترش و پیدایش کردم، ولی تنها چیزی که تحویل می‌داد این بود که تشخیص اشتباه بوده. انگار می‌ترسید درباره‌اش حرف بزنند. رفتم پیش پلیس، ولی آنها هم گوششان بدھکار نبود.

«آن ظرف مربا که آنها برده بودند تنها چیزی بود که فقط خواهرم ازش مصرف کرده بود و از صادرات مریخ بود. ما آدمهای سنتی هستیم و غذاهای سنتی را دوست داریم. آن مربا تنها محصول مریخی بود که در خانه داشتیم. سعی کردم از طریق روزنامه بیینم مورد دیگری هم از مسمومیت غذایی بوده یا نه. به نظرم همه چیز مشکوک بود. حتی رفتم به شهر بین‌المللی. کارم را ول کردم و تصمیم

گرفتم به هر طریقی شده بفهمم چه چیزی خواهرم را کشته و سعی کردم مسؤولش را گیر بیندازم. هر جا رفتم سرم به سنگ خورد و بعد هم سروکله پلیسها پیدا شد با یک قرار قانونی برای بازداشت من.

«تقریباً انتظارش را داشتم، و در نتیجه یک قدم جلوتر از آنها گریختم. من به دو دلیل آدمد به مریخ. اول این که تنها راه فرام از زندان بود (گر این که ظاهراً این طور نیست، مگر نه؟) و دوم این که خودم هم چیزی را کشف کردم. دو سه مرگ مشکوک در رستوران شهر بین‌المللی پیش آمده بود و هر بار هم در رستورانهایی بود که خوارکیهای مریخی عرضه می‌کردند. پس به این نتیجه رسیدم که جواب سؤالم در مریخ است.»

در این بین ماکیان شست کلفت دستش را روی چانه درازش می‌کشد. او گفت، «قصه‌اش خوب به هم جفت و جور می‌شود، هنس. نظر تو چیست؟»

«من می‌گوییم اسمها و تاریخهایش را درآوریم و قصه‌اش را بررسی کنیم. مانمی‌دانیم او کیست.»

ماکیان بالحنی عتاب آلود گفت، «خودت می‌دانی که نمی‌توانیم، هنس. نمی‌خواهم کاری بکنم که خبر این افتضاح را بیشتر پخش کند. آن وقت تمام سندیکا از هم می‌پاشد.» او رو به دیوید کرد. «می‌خواهم بنسون^۱ را بفرستم با تو حرف بزنند؛ او زراعت‌شناس ماست.» سپس دوباره به سمت هنس برگشت، «تا وقتی بنسون باید همین جا بمان.»

* * *

تقریباً نیم ساعت بعد بود که بنسون آمد. در طول این مدت

دیوید بی اعتمنا روی تختش دراز کشید و توجهی به هنس نکرد، هنس نیز در مقابل رفتاری یکسان را پیش گرفت.

سپس در باز شد و صدایی گفت، «من بنسون هستم.» صدایی ملایم و متین بود که از حلقوم مردی حدوداً چهل ساله با موهای تنک جوگندمی در می‌آمد و عینکی نیم-قاب صورت گردن را تکمیل می‌کرد. دهان کوچکش به تبسمی باز شد.

بنسون ادامه داد، «تصور می‌کنم شما هم ویلیامز باشید.»

دیوید استار گفت، «بله. درست است.»

بنسون به دقت مرد جوان را نگریست، گفتش می‌خواست تنها با نگاه او را ارزیابی کند. او گفت، «قصد خشونت به خرج دادن را که نداری؟»

دیوید گوشزد کرد، «من مسلح نیستم، و در محاصره یک مزرعه کامل از افرادی هستم که اگر بخواهم پایم را کج بردارم برای کشتنم کاملاً آماده‌اند.»

«کاملاً درست است و ممکن است ما را تنها بگذاری، هنس؟» هنس به عنوان اعتراض از جا پرید. «ولی خطرناک است، بنسون.»

«خواهش می‌کنم، هنس.» چشمان ملایم بنسون از فراز عینک به او خیره شد.

هنس لندنندی کرد، یک دست را با نارضایتی روی چکمه‌اش کوبید و از در بیرون رفت. بنسون پشت سرشن در را قفل کرد.

«می‌بینی، ویلیامز، در طی نیم سال گذشته من این طرفها تبدیل به آدم مهمی شده‌ام. حتی هنس هم از من حرف شنوی دارد. هنوز به این وضع عادت نکرده‌ام.» سپس دوباره لبخندی زد. «برایم تعریف کن. آقای ماکیان می‌گوید شخصاً شاهد یک مرگ ناشی از این

مسومیت غذایی عجیب و غریب بوده‌ای . «خواهرم ، بود .»

خون به چهره بنسون دوید . «آخ ، متأسفم . می‌دانم که برایت موضوع دردناکی است ، ولی ممکن است مرا در جریان جزئیات قرار دهی ؟ خیلی مهم است .» دیوید قصه‌ای را که قبلًا برای ماکیان گفته بود تکرار کرد .

benson گفت ، «و به همین سرعت اتفاق افتاد و تمام شد .» «شاید فقط پنج تا ده دقیقه بعد از خوردن مربا بود .»

«وحشتناک است ، وحشتناک . نمی‌دانی این ماجراها چقدر محنت‌انگیز و مایه پریشانی است .» او با حالتی عصبی دستها را به هم می‌مالید . «به هر حال ، ویلیامز ، من می‌خواهم جاهای خالی داستانت را برایت پر کنم . البته بیشترش را خودت هم حدس زده‌ای و نمی‌دانم چرا خودم را به سبب پیشامدی که برای خواهرت اتفاق افتاده مسؤول و مقصّر می‌دانم . تا وقتی که پرده از این راز برنداریم ، تمام کسانی که در مریخ هستیم در قبالش مسؤولیم . می‌دانی ، این مسمومیت ماهماست که ادامه دارد . البته خیلی وقت نیست ، اما آن قدر هست که دیگر جانمان را به لبمان رسانده .

«اما رد مواد خوراکی مسموم را دنبال کرده‌ایم و مطمئنیم که از یک مزرعه معین نمی‌آید . ولی یک چیز روشن شده : تمام غذاهای مسموم از وینگرادرستی بارگیری شده ؛ دو شهر دیگر مریخ تا به حال آلوده نشده . ظاهراً می‌شود این طور گفت که منشای آلودگی داخل شهر است و هنس بر همین فرض کارش را دنبال می‌کند . او شبها مثل یک کارآگاه خصوصی به شهر می‌رود ، ولی تا به حال چیزی دستگیرش نشده .»

«فهمیدم . پس یک‌گمن به همین موضوع اشاره می‌کرد .»

«چی؟» چهره بنسون در حیرت فرو رفت و سپس دوباره به حالت عادی به خود گرفت. «آهان. منظورت همان مرد کوچک اندام است که مدام نعره می‌کشد و دادو قال راه می‌اندازد. بله، او یک بار مج هنس را موقع رفتن گرفت، و هنس هم دستور داد بیرونش کنند. هنس واقعاً مرد پرشوری است. به هر تقدیر، به عقیده من هنس اشتباه می‌کند. طبیعاً تمام سمهای باید از وینگراد سیتی رد شود. این شهر تنها نقطه بارگیری در تمام این نیمکره است.

«اما آقای ماکیان شخصاً معتقد است که آلودگی عمدأ و توسط افرادی در حال انتشار است. حداقل او و چندین نفر دیگر از اعضای سندیکا پیغامهایی دریافت کرده‌اند که حاکی از پیشنهادهایی برای خرید مزارع آنان به قیمت‌هایی واقعاً ناچیز و مسخره بوده. نه اشواهای به مسمومیت شده و نه مدرکی دال بر این که رابطه‌ای میان این پیشنهادها و آن موضوع وحشتناک وجود دارد به چشم می‌خورد.» دیوید با جدیت گوش می‌داد. او گفت، «این پیشنهادهای خرید از طرف چه کسانی بود؟»

«آخر ما از کجا بدانیم و من خودم نامه‌ها را دیده‌ام، در نامه‌ها فقط آمده که اگر پیشنهاد را می‌پذیرند، سندیکا باید روی یک طول موج خاص زیر-اثیری یک پیغام رمز را پخش کند. نامه‌ها می‌گویند قیمت پیشنهادی با گذشتن هر ماه ۱۰ درصد کمتر می‌شود.»

«حتماً رد نامه‌ها را هم نمی‌شود پیدا کرد؟»

«متأسفانه، نه. نامه‌ها از طریق اداره پست، با علامت اداره پست «سیارکها» می‌رسد. مگر می‌شود سیارکها را جستجو کرد؟»

«به پلیس سیاره‌ای خبر داده‌اید؟»

بنسون به نرمی خنده‌ید. «فکر کرده‌ای آقای ماکیان یا اصلاً هر

کدام از اعضای سندیکا حاضر می‌شوند برای همچون مسأله‌ای پلیس را خبر کنند؟ از دید آنها این یک اعلام جنگ فردی است. تو هنوز درست با ذهنیت مریخی آشنا نیستی، آقای ویلیامز. وقتی کسی به دردسر می‌افتد نمی‌رود سراغ قانون، مگر این که شخصاً بخواهد اعتراف کند که از عهده رتق و فتق امورش برنمی‌آید. هیچ بچه کشاورزی هرگز دوست ندارد دست به همچون کاری بزند. من پیشنهاد کردم موضوع را با شورای علوم در میان بگذارند، ولی آقای ماکیان حتی به این هم راضی نمی‌شود. او گفت شورا مدت‌هاست روی مسأله مسمومیت کار می‌کرده و موفق نشده، پس اگر آنها این قدر احتمان و کودنند، بدون آنها هم از عهده کار برمی‌آید. همین جاست که پای من هم وسط کشیده می‌شود.»

«شما هم روی مسمومیت کار می‌کنید؟»

«درست است. زراعت‌شناس اینجا من هستم.»

«این عنوانی بود که آقای ماکیان به شما داد؟»

«او هم. یک زراعت‌شناس، به معنای دقیق کلمه، کسی است که متخصص کشاورزی علمی است. من در خصوص اصول حفظ سطح بارآوری، چرخه غلات، و موارد دیگری مثل این آموزش دیده‌ام. تخصص من همیشه در امور مشکلات مریخ بوده. تعدادمان زیاد نیست و می‌توانیم موقعیت کاری خوبی کسب کنیم، گو این که گاهی بچه کشاورزها حوصله‌شان از دست ما سر می‌رود و خیال می‌کنند ما فقط یک مشت کودنهای دانشگاه دیده‌ایم که هیچ تجربه عملی ندارند. به هر حال، من یک رشته آموزش‌های اضافی در مورد گیاه‌شناسی و باکتری‌شناسی هم دیده‌ام، به همین دلیل آقای ماکیان مرا مسئول کل برنامه تحقیقات روی مسمومیت در مریخ کرده. سایر اعضای سندیکا هم با من همکاری می‌کنند.»

«شما خودتان به چه نتیجه‌ای رسیده‌اید، آقای بنسون؟»

«دو واقع درست به همان کمی شورای علوم، که البته با توجه به کمبود تجهیزات و کمک در مقایسه با آنها تعجبی هم ندارد. ولی من به یک نظریه خاص رسیده‌ام. روند مسمومیت سریعتر از آن است که بتواند چیزی غیر از زهر باکتریایی باشد. حداقل اگر تباہی اعصاب و دیگر نشانه‌ها را در نظر بگیریم، به این نتیجه می‌رسیم. حدس می‌زنیم کار باکتریهای مریخی باشد.»
«چی!»

«حیات در مریخ وجود دارد، نمی‌دانستی؟ بار اول که زمینیها به این جا آمدند، مریخ پوشیده از اشکال سادهٔ حیات بود. جلبکهای غول پیکری که حتی پیش از ابداع فنون سفر در فضای رنگ سبز-آبی شان از پشت تلسکوپ دیده می‌شد. اشکالی از حیات باکتری مانند هم بود که روی این جلبکها زندگی می‌کرد و حتی مخلوقات حشره مانندی که آزادانه حرکت می‌کردند، اما غذایشان را مثل گیاهان خود تولید می‌کردند.»

«هنوز هم هستند؟»

«بله، معلوم است. قبل از این که زمینها را به مناطق زراعی تبدیل کینم، آنها را از روی زمین پاکسازی می‌کردیم و دودمانهای باکتری خودمان را به خاک می‌دادیم، چون برای رشد گیاهان لازم بود. ولی در مناطق لمیزرع، حیات مریخی هنوز هم زاد و ولد می‌کند.»

«پس چطور ممکن است روی گیاهان شما اثر بگذارد؟»

«سؤال خوبی بود. گوش کن، مزارع مریخ شبیه کشتزارهای زمین شما نیست. در مریخ، مزارع در معرض نور خورشید و هوای آزاد نیستند. نور خورشید در مریخ برای گیاهان زمینی کافی نیست و

باران هم نمی‌بارد. ولی خاک خوب و حاصلخیز زیاد داریم و میزان دی‌اکسید کربن هم برای زندگی گیاهان کافی است. در نتیجه غلات در مریخ زیر ورقه‌های وسیع شیشه رشد می‌کند. با ماشین‌آلات خودکار آنها را بارور می‌کنیم، مراقبت می‌کنیم و درو می‌کنیم، برای همین بچه کشاورزهای ما قبل از هر چیز ماشین کار هستند. تمام مزارع توسط یک سیستم لوله‌کشی در سطح سیاره به شکل مصنوعی آبیاری می‌شود و آب را از عرقچینهای قطبی تا این جا می‌رسانند.

«اینها را برایت می‌گوییم تا بدانی که به طور عادی نمی‌شود به سادگی گیاهان را آلوده کرد. مزارع از همه طرف تحت مراقبت هستند و اطرافشان بسته است، مگر از زیر خاک.»

دیوید پرسید، «منظورت چیست؟»

«منظورم این است که غارهای معروف مریخ زیر پایمان است و ممکن است موجودات باهوش مریخی در آنها باشند.»
«منظورت مردان مریخی است؟»

«مردان نه. اما موجوداتی باهوش انسانی. من دلایلی دارم حاکی از این که موجودات هوشمندی در مریخ زندگی می‌کنند و احتمالاً مشتاقد مازمینیهای متجاوز را از سیاره‌شان برانند!»

۵

وقت شام

دیوید پرسید، «به چه دلیل؟»

بنسون پریشان و مضطرب می‌نمود. یک دست را آهسته بالای سر برد، دسته‌های کم پشت و پراکنده موهای روشنش را مرتب کرد، اما نوارهای صورتی زنگ پوست عریان سرش همچنان از لابه‌لای موها هویدا بود. او گفت، «دلیلی نیست که بتوانم شورای علوم را با آن قانع کنیم. حتی نمی‌توانم به آقای ماکیان ارائه‌اش کنم. ولی معتقدم حق با من است.»

«نمی‌خواهی درباره‌اش چیزی بگویی؟»

«راستش خودم هم نمی‌دانم. رو راست بگوییم، مدت‌هاست که با کسی جز بچه کشاورزها حرف نزده‌ام. پیداست که تو یک مرد تحصیل کرده و دانشگاه رفته‌ای. فارغ‌التحصیل چه رشته‌ای هستی؟» دیوید به سرعت پاسخ داد، «تاریخ. پایان نامه‌ام در مورد سیاست بین‌الملل در عصر اولیه اتم بود.»

نامیدی از سیمای بنسون خوانده می‌شد. «آه. هیچ درسی از رشته‌های علوم را نگذرانده‌ای؟»

«دو درس در شیمی، یکی هم در جانور شناسی.»

«فهمیدم. به نظرم رسید شاید بتوانم آقای ماکیان را راضی کنم در آزمایشگاه به من کمک کنی. چون هیچ نوع تخصص علمی نداری کارت چندان سنگین نیست، ولی از کاری که هنس مجبورت خواهد کرد انجام دهی بهتر است.»

«متشرکم، آقای بنسون. ولی موضوع مریخیها چطور شد؟»
 «آهان، بله. خیلی ساده است. شاید تو ندانی، ولی غارهای بزرگ و گستردۀ‌ای زیر سطح مریخ وجود دارد، شاید در عمق چندین کیلومتری. تا اینجا را از روی داده‌های زمین لرزه‌ای، بیخشید، مریخ لرزه‌ای فهمیده‌اند. بعضی از محققان ادعا می‌کنند اینها فقط نتیجه کنش طبیعی آب در روزگاری است که مریخ هنوز اقیانوس داشته، ولی آخر تشعشعاتی را شناسایی کرده‌اند که منبعش زیر خاک بوده و ممکن نیست منبع انسانی داشته باشند، پس باید از یک منبع هوشمند سرچشمه گرفته باشد. علائم دریافتی آنقدر منظم است که هیچ توضیح دیگری قابل قبول نیست.

«اگر خوب درباره‌اش فکر کنی، کاملاً هم منطقی است. این سیاره در دوران جوانی برای پیدایش و رشد حیات آب و اکسیژن کافی داشته، اما با این گرانش دو پنجمی اش نسبت به زمین هر دو ماده رفتارفته در فضا متفرق شده. اگر مریخیها هوشمندی روی آن پیدا شده بودند باید متوجه این مسئله می‌شدند و آن را پیش‌بینی می‌کردند. می‌توانستند غارهای بزرگی زیر خاک حفر کنند و با آب و هوای کافی تا ابد به آن جا پناه ببرند، البته به شرطی که اندازه جمعیتشان را ثابت نگه داشته باشند. حالا فرض کن مریخیها بییند

سطح سیاره‌شان دوباره جایگاه حیات هوشمند شده، حیاتی از یک سیاره دیگر. باز هم فرض کن آنها از مداخله نهایی ما در امور خودشان ناخشنود یا هراسان باشند. شاید چیزی که اسمش را مسمومیت گذاشته‌ایم نوعی جنگ میکروبی باشد. »

دیوید فکورانه گفت، «بله، متوجه منظورتان هستم. »

«ولی سندیکا چطور، آنها هم متوجه می‌شوند؟ یا شورای علوم؟ خوب، اصلاً ولش کن. به زودی باید برای خودم کار کنی و شاید هم بتوانیم آنها را قانع کنیم. »

او تبسمی کرد و دست لطیفیش را به سوی دست بزرگ دیوید استار دراز کرد که در آن گم می‌شد.

بنسون گفت، «فکر می‌کنم دیگر باید اجازه بدنهند بیرون بیایی. »

اجازه دادند بیرون بیاید و دیوید برای نخستین بار فرصت مشاهده قلب یک مزرعه را یافت. البته این نیز مانند خود شهر زیر گنبد قرار داشت. دیوید از همان نخستین لحظه‌ای که به هوش آمد از این بابت مطمئن بود. ممکن نبود آزادانه هوا را تنفس کرد و تحت گرانش طبیعی زمین زندگی کرد، مگر آن که زیر یک گنبد باشی.

این گنبد طبیعتاً بسیار کوچکتر از گنبد شهر بود. قله گنبد تقریباً در ارتفاع سی و پنج متری قرار داشت، جزئیات ساختار نیمه شفافش کاملاً هویدا بود و ریسه‌های سفید فلورسنت کور سوی نیمه روشن آفتاب را تحت الشعاع قرار می‌داد. تمام ساختار گنبد در حدود هشتصد متر مربع را می‌پوشاند.

اما پس از شب اول، دیوید فرصت چندانی برای افزایش مشاهداتش به دست نیاورد. زیر گنبد مزرعه پر از آدم به نظر می‌رسید و همه این افراد باید روزی سه نوبت تغذیه می‌شدند. به خصوص

وقت شام که کار روزانه پایان می‌گرفت، انگار تعدادشان تمامی نداشت. او بی‌هیچ احساسی پشت پیشخوان غذاخوری می‌ایستاد و بچه کشاورزها با ظروف پلاستیکی غذا از برابریش می‌گذشتند. دیوید بعدها فهمید که این ظروف اختصاصاً برای استفاده در مزارع مریخ ساخته شده است. با حرارت دست می‌شد آنها را شکل داد و روی غذا بست، و در صورت لزوم غذا را به بیابان برد. ظرف به گونه‌ای روی هم بسته می‌شد که اجازه ورود ماسه و خروج گرما را نداد. در زیر گنبد مزرعه می‌شد دوباره آن را مستطح و رو باز کرد و به طور عادی از آن سود برد.

بچه کشاورزها توجهی به دیوید نمی‌کردند. فقط بیگمن که با هیکل ریزش بین میزها این طرف و آن طرف می‌پرید و بطریهای سس یا ظروفهای نمک و فلفل را جایه‌جا می‌کرد برایش دستی تکان می‌داد. برای آن مرد کوچک، این یک افت شدید و وحشتناک از لحاظ موقعیت اجتماعی بود، اما خودش را با فلسفه‌بافی در این باره تسلی می‌داد.

یک بار که آب گوشت ظهر را با هم آماده می‌کردند و سرآشپز چند دقیقه دنبال کارش رفته بود، برای دیوید توضیح داد، «همه‌اش یک ماه است و اغلب برو بچه‌ها هم موضوع را می‌دانند و کارم را سخت نمی‌کنند. البته گریس ولد و زوکیس با بقیه فرق می‌کنند: همان موشهای کثیفی که سعی دارند با بادمجان دور قاب چینی برای هنس به نان و نوایی برسند. ولی برای من اصلاً مهم نیست. دو هفته دیگر بیشتر نمانده.»

بار دیگر گفت، «از این که باقی بچه‌ها باهات قاطی نمی‌شوند دلخور نشو. می‌دانی، آنها می‌دانند تو زمینی هستی، ولی مثل من که نمی‌دانند به عنوان یک بچه زمینی کارت خیلی درست است. هنس

مدام مرا می‌پاید، یا این که گریس ولد را دنبالم می‌فرستد، مبادا حرفی به بچه‌ها بزنم، یا این که بفهمد موضوع را قبلًا لو داده‌ام یا نه. ولی کم کم عاقل می‌شوند.»

اما این فرایند وقت می‌برد. اوضاع برای دیوید فرقی نکرده بود: یک بچه کشاورز با ظرف غذایش؛ یک کپه پوره سیب‌زمینی؛ یک ملاقه نخود فرنگی، و یک تکه کوچک کباب گوشت (غذاهای حیوانی در میریخ بسیار کمیاب‌تر از خوراکیهای گیاهی بود، زیرا گوشت را باید از زمین وارد می‌کردند). سپس بچه کشاورزها با یک برش کیک و یک فنجان قهوه از خودشان پذیرایی می‌کردند. بعد یک بچه کشاورز دیگر و ظرف غذایش؛ یک کپه پوره، یک ملاقه در یک دست و یک چنگال بزرگ آبکاری شده در دست دیگر. حتی چهره‌ای هم نداشت؛ او فقط یک ملاقه و یک چنگال بود.

آشپز با چشمان نخودی، زیرشان پف کرده بود. سرشن را از در آشپزخانه بیرون در آورد و گفت، «آهای ویلیامز، آن لنگهای درازت را به کار بینداز و یک کم غذا ببر تو غذاخوری مخصوص.»

ماکیان، بنسون، هنس و هر کس دیگری که از حیث موقعیت شغلی یا طول مدت خدمت ارزشمند تلقی می‌شد در یک اتاق جداگانه غذا می‌خوردند. آنها پشت میز می‌نشستند و غذا را برایشان می‌آوردند. دیوید این کار را قبلًا هم انجام داده بود. او در بشقابهای مخصوص غذا را می‌کشید و روی یک میز چرخدار آن را به اتاق می‌برد.

او راه مارپیچ میان میزها را در سکوت طی می‌کرد و از میزی که ماکیان، هنس، و دو نفر دیگر پشتیش نشسته بودند آغاز نمود. در کنار میز بنسون وقت بیشتری صرف کرد. بنسون بشقابش را با یک تسم و یک «حالت چطور است؟» گرفت و با اشتها شروع به خوردن

کرد. دیوید با حالتی ساختگی از نگرانی خرد ریزهایی ناپیدا را از خود زدود. به این ترتیب دهانش به محاذات گوش بنسون قرار گرفت و موقع گفتن، «تا به حال هیچ کس در مزرعه هم مسموم شده؟» لبانش بسیار کم حرکت کرد.

بنسون از شنیدن ناگهانی این کلمات جا خورد و به سرعت به دیوید نگریست. او با حرکت شدید سر پاسخ منفی داد.

دیوید زمزمه کرد، «مگر سبزیجات این جا مریخی نیستند؟» صدای دیگری در اتاق طنین انداخت. صدای فریادی خشن از آن سر اتاق بود. «لعنت به فضا! آهای زمینی لندهور، تکان بخور نره خرا!»

صدای گریس ولد با آن صورت ته ریشدارش بود. دیوید اندیشید، حتماً گاه و بیگاه اصلاح می‌کند، چون ته ریشش هرگز بلند نمی‌شد، اما هیچ کس هم بدون ته ریش او را ندیده بود.

گریس ولد پشت دورترین میز غذاخوری نشسته بود. هنوز غرولند می‌کرد و دیگر خشممن می‌جوشید.

لبانش عقب رفت و باریک شد. «آن ظرف را بیاور این جا بچه ظرف شو. زود باش، زود باش.»

دیوید همین کار را کرد، اما بدون شتاب، و دست گریس ولد که چنگالی را می‌فرشد به سرعت پیش آمد. اما حرکت دیوید سریعتر بود؛ چنگال روی پلاستیک سخت بشقاب صدای تیزی کرد.

دیوید ذر حالی که سینی را با یک دست نگه داشته بود، با دست دیگر مشت گریس ولد را گرفت. فشار انگشتانش فروزنی یافت. سه نفر دیگر پشت میز با هیجان صندلیها را عقب کشیدند و برخاستند.

صدای دیوید با آهنگی کند، خونسرد و بی‌تشویش، به گونه‌ای که فقط گریس ولد بشنود، در گوش او نجوا کرد، «چنگال را بینداز و

سهم غذایت را محترمانه درخواست کن، و گرنه همه اش را یکجا
تحویلت می‌دهم.»

گریس‌ولد به تفلا افتاد، اما دیوید رهایش نکرد. زانوی دیوید از
پشت روی کمر او قرار داشت و اجازه نمی‌داد صندلی را از پشت میز
عقب بزند.

دیوید گفت، «مؤدبانه درخواست کن.» فریبکارانه لبخندی
ملایم تحویل داد و افزود، «مثل یک آدم اصل و نصب دار.»

گریس‌ولد به سختی نفس نفس می‌زد. چنگال از میان انگشتان
بی‌حسش به زمین افتاد. او غرید، «سینی غذایم را بده.»
«همین؟»

او با غیض افزود، «لطفاً.»

دیوید سینی را پایین آورد و دست گریس‌ولد را که با قطع شدن
جريان خونش سفید شده بود رها کرد. گریس‌ولد با دست دیگرشن
کمی آن را مالش داد و به سمت چنگالش دست دراز کرد. او که از
فرط خشم دیوانه شده بود به پیرامونش نگریست، ولی در چشمانی که
نگاهش را پاسخ می‌دادند تنها اشتیاق و بی‌تفاوتی دیده می‌شد.
مزارع مریخی جای راحتی نبود؛ هر کس باید مراقب خودش می‌بود.
ماکیان برخاسته بود. صدا کرد، «ویلیامز.»

دیوید نزدیک شد. «بله، قربان؟»

ماکیان اشاره مستقیمی به آنچه هم اکنون رخ داده بود نکرد، اما
لحظه‌ای بی‌حرکت ایستاد، به دقت دیوید را نظاره کرد، انگار که او را
برای نخستین بار می‌دید و از آنچه می‌دید خشنود بود.

او گفت، «دوست داری در وارسی فردا تو هم بیایی؟»
«وارسی قربان؟ وارسی چی هست؟» با حالتی معصومانه نگاهی
به میز انداخت. ماکیان کبابش را خورده بود، اما نخودها را همچنان

باقی گذاشته و به پوره سیب زمینی هم فقط ناخنک زده بود. از قرار معلوم او مانند هنس که همواره ظرفش را پاک و پاکیزه تحویل می داد شکم پرست نبود.

«وارسی، بازدید ماهانه از تمام مزرعه برای بررسی وضعیت ردیف گیاهان است. یک سنت قدیمی مزرعه داری است. ترکهای احتمالی در شیشه، وضعیت و کارایی لوله های آبرسان و ماشین آلات کشاورزی و همینطور کش رفتهای احتمالی را بررسی می کنیم. در موقع وارسی هر چه آدمهای لایق بیشتری داشته باشیم بهتر است.»
«خوشحال می شوم اگر بیایم، قربان.»

«خوب است! همین طور است که می گویی.» ماکیان رو به هنس کرد که با چشمان بی تفاوت و بی احساس مشغول گوش کردن این گفتگو بود. «از روش کار این بچه خوشم آمده، هنس. ممکن است یک بچه کشاورز حسابی از کار درآید. راستی هنس...» بلندی صدایش نزول کرد، و دیوید در حال دور شدن دیگر چیزی نمی شنید، اما از نگاه تند و زیرچشمی ماکیان به سمت میز گریس ولد ممکن نبود آن را برای آن بچه کشاورز کهنه کار تحسین آمیز تلقی کرد.

* * *

دیوید استار صدای قدمهای بیگانه را در قسمت پرده کشی شده خود شنید و حتی پیش از آن که کاملاً بیدار شده باشد، وارد عمل شد. از سمت دیگر تخت به زیر آن سُر خورد. سفیدی پاهای عریانی را که زیر نور مات و خفیف لامپهای فلور است پشت پنجره اقامتگاهها خودنمایی می کرد دید. اجازه داده بودند لامپهای اقامتگاه در طول مدت استراحت و خواب در زیر گنبد مزرعه همچنان روشن بماند تا محیط بیش از حد تاریک و ظلمانی نشود.

دیوید منتظر ماند. صدای به هم خوردن ملافه‌های تخت را که دو دست بیهوده آنها را به هم می‌زند و سپس نجوای را شنید.

«زمینی! زمینی! کدام گوری...»

دیویدیک پارالمس کرد، نتیجه عقب کشیدن ناگهانی پاویک نفس تند بود. مکثی پدید آمد و سپس سر یک انسان که در تاریک و روشن اتاق بی‌چهره بود به او نزدیک شد. «زمینی! این جایی!»

«پس فکر کردی کجا می‌خوابم، بیگمن؟ من از زیر تخت خیلی خوشم می‌آید.»

مرد کوچک خشمگین شد و با تندخوبی زمزمه کرد، «ممکن بود دادم را درآوری و آن وقت تا خرخره توی دردسر فرو می‌رفتم. باید باهات حرف بزنم.»

دیوید قوهای زد، از زیر تخت بیرون خزید و روی تخت نشست. «خوب، حالا وقتش است.»

بیگمن گفت، «به عنوان یک زمینی، جانور فضایی مشکوکی هستی.»

دیوید گفت، «معلوم است. خیال ندارم زود بمیرم.»

«اگر مراقب نباشی زود می‌میری.»

«می‌میرم؟»

«بله، حماقت کردم این جا آمدم. اگر گیر بیفتم، دیگر رنگ رضایت‌نامه‌ام را نمی‌بینم. فقط به این خاطر بود که وقتی کمک لازم داشتم کمک کردی، و حالا نوبت من است که جبران کنم. چه بلاعی سر آن شپش آوردی، گریس ولدرامی گوییم.»

«فقط توی غذاخوری مخصوص یک کم حرفمن شد.»

«حرفتان شد؟ پاک دیوانه شده بود. فقط هنس توانست جلویش را بگیرد.»

«آمده‌ای این جا همین را به من بگویی، بیگمن؟»
 «این یک خردش بود. درست بعد از خاموشی، پشت گاراژ
 جمع شدند. نمی‌دانستند من آن اطرافم. من هم صدایش را در
 نیاوردم. خلاصه هنس داشت دل و روده گریس‌ولد را بیرون
 می‌کشید، اول برای این که جلوی پیرمرد با تو دعوا راه انداخته؛ و دوم
 برای این که جگرش را نداشته کار را همان جا یکسره کند و پا پس
 کشیده. گریس‌ولد همچون خُل شده بود که نمی‌توانست جواب
 حسابی بدهد. از آن فاصله که من شنیدم، او فقط خرخر می‌کرد که
 خرخرهات را می‌جود. هنس گفت...» حرفش را نیمه تمام
 گذاشت. «گوش کن، مگر خودت نگفتی که از نظر تو هنس ریگی
 در کفشن ندارد؟»

«ظاهراً همین طور است.»

«پس آن سفرهای نصف شبیش...»

«تو فقط یک بار او را دیدی.»

«همان یک بار بس بود. اگر موجه بوده، چرا یک جواب رو
 راست به من نمی‌دهی؟»

«هنوز وقتی نرسیده، بیگمن، ولی دلیلش کاملاً موجه به نظر
 می‌آید.»

«در این صورت، پس چرا با تو دشمن است؟ چرا آن سگهای
 هارش را نمی‌بندد؟»
 «منظورت چیست؟»

«خوب، وقتی گریس‌ولد حرفش را زد، هنس گفت باید دست
 نگه دارد. او گفت فردا تو هم برای وارسی بیرون می‌روی و وقتی همان
 موقع است. برای همین فکر کردم بهتر است خبرت کنم، زمینی.
 بهتر است نروی وارسی.»

صدای دیوید بی تزلزل و بی تغیر ماند. «وارسی وقت چه چیز است؟ هنس چیزی نگفت؟»

«از این به بعدش را دیگر نشنیدم. آنها دور شدند و من هم نتوانستم دنبالشان بروم، چون مرا می دیدند. اما فکر می کنم موضوع کاملاً روشن است.»

«شاید. ولی بیا ببینیم آنها دنبال چه چیزند تا کاملاً مطمئن شویم.»

بیگمن روی او خم شد، انگار می خواست در همان تاریکی چهره دیوید را بخواند. «یعنی چطور؟»

«همان طور که خودت می دانی. می روم برای وارسی و به آنها فرصت می دهم خودشان نشانم بدھند.»

بیگمن او را گرفت. «حق نداری این کار را بکنی. موقع وارسی نمی توانی جلوی آنها بایستی. تو چیزی از مریخ نمی دانی، زمینی بیچاره.»

دیوید بی پروا پاسخ داد، «پس لابد در حکم خودکشی است. صبر کن ببینم چه می شود.» دستی روی شانه بیگمن زد، چرخید و دوباره برای خواب آماده شد.

۶

به سوی ماسه‌ها!

به مجرد آن که لامپهای فلورسنت اصلی روشن شد هیجان روز وارسی نیز در گنبد مزرعه بالا گرفت. سروصدا‌ای فراوانی برپا شد. انگار ولوله‌ای به جان مزرعه افتاده بود. ماسه‌نوردها را به صف از گاراز بیرون آوردند و هر بچه کشاورزی به خودروی خودش رسیدگی می‌کرد.

ماکیان به همه طرف سرک می‌کشید و هرگز بیش از حد در یک نقطه معطل نمی‌ماند. هنس نیز با صدای بم و کارآمد خود وظائف گروهها و مسیر رفت و برگشتستان را در پهنه وسیع کشتزار معین می‌نمود. هنگامی که از برابر دیوید می‌گذشت سر بلند کرد و ایستاد. او گفت، «اویلیامز، هنوز هم می‌خواهی در وارسی شرکت کنی؟» «همچون فرصتی را از دست نمی‌دهم.»

باشد، اشکالی ندارد. چون از خودت خودرو نداری، یکی از انبار اصلی تحویلت می‌دهم. وقتی تحویلت شد، مسؤولیت

نگهداری و تعمیراتش به عهده خودت است. هر نوع خرابی یا خسارتی که به نظر ما قابل پیشگیری و بر اثر کوتاهی خودت بوده باشد، از دستمزدت کم خواهد شد. فهمیدی؟»
«بله، منصفانه است.»

«تو را توی گروه گریس ولد می گذارم. می دانم که تو و او آبتاب توی یک جوی نمی رود، ولی او بهترین نفر ما در مزرعه است و تو هم یک زمینی بی تجربه‌ای و نمی توانم تو را دست آدم نالایقتری بسپارم. می توانی یک ماسه‌نورد را برانی؟»

«فکر کنم هر خودرویی را با کمی تمرین بتوانم هدایت کنم.»
«پس می توانی، هان؟ به هر حال امروز فرصت داری تمرین کنی و یاد بگیری.» در حال دور شدن ناگهان چشمش به صحنه‌ای افتاد و همان جا ایستاد. او با تشریک گفت، «فکر کردی کدام گوری می خواهی بروی؟»

بیگمن تازه وارد جمع شده بود. لباسی نوبر تن داشت و چکمه‌هایش آنچنان واکس خورده بود که مانند آینه‌ای می درخشید. موهایش را به عقب شانه زده و از فرط شستن دست و رو، صورتش به سرخی می‌زد. او با تأثی پاسخ داد، «برای وارسی می‌روم، هنس - آقای هنس. کسی تو قیفم نکرده و هنوز هم پروانه‌ام را به عنوان یک بچه کشاورز با صلاحیت دارم، گو این که تو مرا شاگرد آشپیز کرده‌ای. پس حق دارم برای وارسی بروم، در عین حال حق دارم از ماسه‌نوردم استفاده کنم و همراه اعضای تیم سابقم باشم.»

هنس شانه‌ای بالا انداخت. «تو کتاب مقررات را زیاد می خوانی، و احتمالاً اینها را از روی آن برایم بازگو کردی. ولی فقط یک هفته مانده، فقط یک هفته. بعدش اگر سروکله‌ات هرجایی املاک ماکیان پیدا شود یکی از آن مردهای واقعی را می فرستم تا مثل

سوسلک زیر پایش لهت کند. »

بیگمن برای پشت هنس که در حال دور شدن بود حرکتی تهدیدآمیز حواله کرد و سپس رو به دیوید نمود. «تا به حال از ماسک استفاده کرده‌ای زمینی؟»

«البته چیزهایی در موردشان شنیده‌ام. ولی هرگز به طور عملی استفاده نکرده‌ام. »

«شنیدن کی بود مانند دیدن. یک ماسک اضافی برایت کنترل کرده‌ام. خوب، بیا یادت بدhem چطور ازش استفاده کنی. نه، نه، انگشتاهای شستت را زیرش فرو نکن. حالا نگاه کن من چطور دستهایم را نگه می‌دارم. درست است. حالا بکشش روی سرت و مراقب باش بندها پشت گردنت پیچ نخورده باشد، و گرنه سردرد می‌گیری. خوب حالا چیزی از پشتش می‌بینی؟»

بخش زبرین صورت دیوید به یک هیولای پلاستیک پوش تغییر شکل داده بود، و شلنگهای دوگانه‌ای که از زیر چانه‌اش به سمت کپسولهای اکسیژن می‌رفت هرگونه شباهتی به چهره انسان را بیش از پیش از میان می‌برد.

بیگمن پرسید، «نفس کشیدن برایت مشکل است؟» دیوید برای تنفس تقلا می‌کرد. بالاخره ماسک را از جا کند. «چطور باز می‌شود؟ این که درجه ندارد. »

بیگمن به خنده افتاده بود. «این هم تلافی دیشب که مرا ترساندی. درجه لازم نداری. به محض آن که گرما و فشار پوست صورتت یک دگمه را المس کند کپسولها به طرز خودکار برایت اکسیژن متصاعد می‌کند؛ هر وقت هم ماسک را در آوری خود به خود جریان را قطع می‌کند. »

«پس حتماً این یکی ایرادی دارد. من...»

«هیچ ایرادی ندارد. این فقط با یک پنجم فشار عادی، که مطابق فشار جو مریخ است، گاز را متصاعد می‌کند، ولی وقتی این جا داری با فشار عادی کره زمین نفس می‌کشی، نمی‌توانی چیزی از آن بیرون بکشی. اما در آن بیرون و در فضای آزاد و بیابان خودش درست می‌شود. کافی هم هست، چون با وجودی که یک پنجم فشار عادی را دار، تمامش اکسیژن است. درست به اندازه همیشه اکسیژن می‌گیری. فقط یک چیز یادت باشد: از بینی ات نفس را به داخل بکش، و از دهانت نفس را بیرون بده. اگر از بینی ات نفس را بیرون بدهی، نقاب چشمی ات بخار می‌کند که اصلاً خوب نیست.»

بیگمن دور تا دور پیکر بلند و راست قامت دیوید می‌چرخید و با تأسف سر تکان می‌داد. «نمی‌دانم با چکمه‌هایت چکار کنم. سیاه و سفیدند! مثل دارودسته سپورها یا همچون چیزی شده‌ای.» او نگاهی گذرا و رضایت‌آمیز به مخلوقات غریب و رنگارنگ نقش خورده بر چکمه‌هایش انداخت.

دیوید گفت، «یک جوری سر می‌کنم. بهتر است سوار ماشینت شوی. مثل این که دارند آماده حرکت می‌شوند.»

«حق با توست. پس سخت نگیر. مراقب تغییر گرانش باش. اگر عادت نداشته باشی تحملش آسان نیست. راستی، زمینی...»
«خوب، بگو.»

«حوالست را جمع کن. خودت که می‌دانی منظورم چیست.
«حتماً. متشرکرم.»

دیگر ماسه‌نوردها در قالب مربعهایی نه تایی به صفحه شده بودند. تعدادشان به بیش از صد دستگاه می‌رسید و از پشت آلات فرمان هر کدام یک بچه کشاورز سرک می‌کشید. هر خودرو یک رشته علائم دست ساز داشت که به عنوان شوخی روی آن نصب شده بود.

ماسه‌نوردی که برای دیوید بیرون کشیده بودند پر از این نوع علائم بود که پنج شش صاحب قبلی رویش اضافه کرده بودند. این علائم با «مراقب باشین، دخترها» از روی دماغه گلوه مانند ماشین شروع می‌شد و با «این که طوفان شن نیستش، فقط منم،» روی سپر عقب تمام می‌شد.

دیوید سوار شد و در را بست. در کاملاً کیپ شد. حتی یک درز هم دیده نمی‌شد. درست بالای سرش هواکش فیلتر شده و دوباره فیلتر شده‌ای که برای همفشار کردن محیط داخل و خارج خودرو نصب شده بود، قرار داشت. شیشه کاملاً شفاف نبود. روی آن انگکی کدری دیده می‌شد که گواهی بود بر برخورد ماسه‌نورد با ده دوازده طوفان شن. آلات فرمان به اندازه کافی برای دیوید آشنا بود. اغلب قسمتها برای همه خودروها استاندارد بود و دو سه دگمه ناآشنا نیز با استفاده از آنها ماهیت خود را بروز دادند.

گریس ولداز کنارش گذشت و با خشم علامتی به او داد. او درش را گشود.

گریس ولدنره زد، «روپوشهای جلویت را بیاور پایین، مردک. ما که نمی‌خواهیم یکراست برویم توی شکم طوفان.» دیوید دنبال دگمه مربوطه گشت و آن را روی میل فرمان یافت. شیشه‌های جلویی که انگار به فلز جوش خورده بود، جدا شد و داخل شکافهایی فرو رفت. دیدش بهتر شد. با خود اندیشید، بله، طبیعی است. جو مریخ به ندرت می‌توانست چنان بادی را برانگیزد که مزانهشان شود. اکنون نیز تابستان مریخ بود و هوا چندان سرد و تحمل ناپذیر نمی‌شد.

صدایی بلند شد، «آهای زمینی!» او سر بلند کرد. بیگمن بود که برایش دست تکان می‌داد. او نیز عضو گروه نه تایی گریس ولد بود.

دیوید نیز برایش دست تکان داد.

یک قسمت از گنبد بالا رفت. نه خودرو به حرکت در آمده و به کندی پیش رفتند. آن قسمت از گنبد پشت سرشار بسته شد. دقایقی گذشت. سپس دوباره گشوده شد، خالی شد و نه دستگاه دیگر به حرکت درآمدند.

صدای گریس ولد ناگهان در گوش دیوید طنین انداخت. دیوید سر برگرداند و گیرنده کوچکی را روی سقف خودرو و درست پشت سرش دید. یک صفحه مشبك کوچک در وسط فرمان نیز نقش فرستنده را بازی می‌کرد.

«گروه هشت، آماده؟»

صداهایی به ترتیب بلند شد: «شماره یک، آماده.» «شماره دو، آماده.» «شماره سه، آماده.» پس از شماره شش مکثی پدید آمد ولی فقط دو ثانیه به درازا کشید. سپس دیوید گفت، «شماره هفت، آماده.» به دنبال آن «شماره هشت آماده.» شنیده شد و آهنگ تند و تیز بیگمن آخر از همه گفت، «شماره نه آماده.»

آن قسمت از گنبد دوباره در حال بلند شدن بود و خودروهای جلویی دیوید به حرکت در آمدند. دیوید با فشار ملایم روی پدال رزیستور^۱، سیم پیچها را از مدار خارج ساخته و اجازه داد الکتریسیته وارد موتور شود. ماسه نوردش جلو پرید و یکراست به سپر جلویی برخورد کرد. پا را یکباره از روی پدال رزیستور برداشت و حس کرد خودرو زیر پایش می‌لرزد. او با ملایمت خودرو را هدایت کرد. آن بخش از گنبد مانند تونلی کوچک آنان را در برگرفت و پشت سرشار

۱- رزیستور به معنای «مقاومت» بوده و منظور نویسنده از این جمله این است که دیوید با فشردن پایش روی یک مقاومت (متغیر) تا حد مطلوب، میزان مقاومت در برابر شدت جریان را کاهش داده است تا الکتریسیته لازم برای حرکت، به موتور برقی خودرو برسد. م.

بسته شد.

او متوجه صدای هیس مانند تلمبه شدن هوای آن قسمت از گنبد به فضای درون گنبد اصلی شد. حس کرد قلبش به تپش افتاده، اما دستانش همچنان بی تزلزل فرمان را گرفته بود.

تن پوشش شکم داد و از بدنش فاصله گرفت و هوا در طول نوار استوانه‌ای روی شلوار، از جایی که چکمه‌هاش به کشاله رانش می‌رسید، شروع به بیرون رفتن کرد. دستها و چانه‌اش بنا کردند به گزگز کردن، چیزی شبیه به احساس پف کردن پوست بر اثر ورم. چندین بار آب دهانش را فرو داد تا دردی که در گوشهاش می‌پیچید زائل شود. پس از پنج دقیقه دریافت که برای گرفتن اکسیژن لازم برای بدنش در حال نفس نفس زدن است.

دیگران در حال پوشیدن ماسکهایشان بودند. او هم مشغول شد و این بار اکسیژن به نرمی و سهولت به منخرینش جاری شد. چند نفس عمیق کشید، و از دهان بازدم را بیرون داد. هنوز دستها و پاهایش مورمور می‌کرد، ولی این احساس رفته‌رفته مضمحل شد.

دیگر بخش رو به روی شان باز می‌شد و ماسه‌های سرخ و مسطح مریخ، زیر نور کم فروغ خورشید برق زد. با گشوده شدن آن بخش از گنبد از حلقوم هشت بچه کشاورز یک‌صدا فریادی برآمد.

«به سوی ماسه‌ها!» و اولین ردیف خودروها به حرکت درآمد.

این فریاد، شعار سنتی بچه کشاورزها بود که در هوای رقیق مریخ تیز و تند می‌شد.

دیوید روی رزیستور فشار داد و از روی خطی که مرز میان گنبد و خاک مریخ بود گذشت. چون ضربه‌ای ناگهانی بر پیکرش فرود

آمد!

* * *

تغییر ناگهانی گرانش مانند سقوط از ارتفاع صد متری بود. با عبور از خط، پنجاه و پنج کیلوگرم از وزن نود کیلوگرمی اش ناپدید شد، و حسن کرد ته دلش خالی می‌شد. با تداوم احساس سقوط پیوسته، به فرمان چنگ زد و ماسه نورد شروع به ویراز دادن کرد.

صدای گریس ولد بلند شد؛ حتی با وجود ناخوشایند شدن صدایها بر اثر رقیق بودن هوا که امواج صوتی را خیلی بد منتقل می‌کرد باز هم خشونت و گرفتگی اش آشکار بود. «شماره هفت! برگرد توی صف!»

دیوید با فرمان مبارزه کرد، با احساسش مبارزه کرد، با خودش مبارزه کرد تا دیدش روشن شود. به شدت اکسیژن را تنفس کرد تا سرانجام از بدترین قسمت آن بحران گذشت.

بیگمن را می‌دید که با نگرانی به سوی او می‌نگرد. یک لحظه دست را از روی فرمان بلند کرد تا برای او دست تکان دهد، و سپس توجهش را روی جاده متمرکز نمود.

بیابان مریخ تقریباً مسطح بود، مسطح و عریان. حتی خارجین هم به چشم نمی‌خورد. کسی نمی‌دانست چند هزار یا چند میلیون سال از مرگ این بخش خاص از بیابان می‌گذرد. این فکر ناگهان به مغزش خطور کرد که شاید بر خطاب باشد. شاید ماسه‌های بیابان تا پیش از آمدن زمینیها پوشیده از ریزسازواره‌های سبز-آبی بوده و زمینیها برای ایجاد کشتزارهایشان آنها را سوزانده‌اند.

خودروهای جلویی ماسه‌ها را هوا می‌کردند که آرام آرام به هوا برمی‌خاست، گفتی این بخش فیلم را با حرکت آهسته نشان می‌دادند. ماسه به همان آهستگی نیز بر زمین می‌نشست.

خودروی دیوید به خوبی قابل هدایت نبود. او بر سرعتش افزود و باز هم افزود و دریافت یک جای کار اشکال دارد. سایرین به خوبی به زمین چسبیده بودند ولی او مثل خرگوش بالا و پایین می‌جست. با هر برجستگی کوچکی روی زمین، با هر بارآمدگی سنگی، ماسه‌نوردش به پرواز در می‌آمد. خودرو با تبلی چند سانتی متر به هوا می‌رفت و چرخهایش وسط زمین و آسمان می‌چرخید. به نرمی فرود می‌آمد و سپس با ضربهای ناشی از برخورد لاستیکهایش بر زمین به جلو سکندری می‌خورد.

این امر موجب کاهش اصطکاک می‌شد و هنگامی که گاز می‌داد تا سریعتر برود جهشهاش شدیدتر می‌شد. البته این تأثیر گرانش اندک بود، اما دیگران می‌توانستند به طریقی جبرانش کنند. اما چطور... او نمی‌دانست.

هوا سردتر می‌شد. حتی در تابستان مریخ نیز حدس می‌زد حرارت کمی بالاتر از نقطه انجماد باشد. می‌توانست مستقیماً به خورشید چشم بدوزد. خورشید مبدل به ستاره‌ای کوتوله در آسمانی ارغوانی شده بود که سه چهار ستاره دیگر نیز در کنارش دیده می‌شد. هوا رقیقتراز آن بود که نور را متفرق سازد یا به گونه‌ای نور را متفرق نماید که آسمانی آبی رنگ به سان آسمان زمین را پدید آورد.

صدای گریس‌ولد دوباره بلند شد: «خودروهای یک، چهار و هفت به سمت چپ. خودروهای دو، پنج و هشت رو به جلو. خودروهای سه، شش و نه به سمت راست. خودروهای شماره دو و سه مسؤول دسته‌های خودشان هستند.»

خودروی گریس‌ولد یعنی شماره یک، به سمت چپ منحرف شد و نگاه دیوید در تعقیب او متوجه خطی سیاه در افق سمت چپ گردید. شماره چهار به دنبال شماره یک بود و دیوید نیز به تندي

فرمانش را به چپ پیچاند تا با همان زاویه آرایش را حفظ کند.
آنچه پس از این روی داد غافلگیرش کرد. خودروی او با چنان سرعتی شروع به سُر خوردن کرد که حتی خود او نیز متوجه نشد. مذبوحانه فرمان را چرخاند و آن را در سمتی که بدان سو می‌سرید قرار داد. نیرو را به طور کلی قطع کرد و حس کرد با سر خوردن خودرو به جلو، چرخها خروخت صدا می‌کنند. بیابان چنان در برابر دیدگانش چرخ می‌خورد که تنها سرخی اش را می‌دید و بس.

سپس صدای جیغ بیگمن را از پشت گیرنده شنید، «بکوب روی ترمز اضطراری. درست سمت چپ رزیستور است.»

دیوید نومیدانه در جستجوی ترمز اضطراری برآمد، اما پاهایش چیزی را نیافت. خط تیره افق در برابر شنید و سپس ناپدید گردید. اکنون خیلی روشنتر و پنهانتر شده بود. حتی با یک نگاه کوتاه نیز ماهیت زنده و مهیش آشکار می‌شد. این یکی از شکافهای مریخ بود، شکافی دراز و مستقیم. این نیز مانند همتایانش در کره ماه — که پر شمارتر نیز بودند — ترکی بود روی سطح سیاره و شکل گرفته به هنگام سرد شدن سیاره طی میلیونها سال. پنهانی هر کدام به حدود سی متر می‌رسید و تا کنون هیچ کس ژرفایشان را نسنجدیده بود. بیگمن فریاد زد، «یک دگمه صورتی قلب به است. پایت را هر کجا رسیده فشار بده.»

دیوید همین کار را کرد و چیزی زیر پایش اندکی فرو رفت. حرکت سریع ماسه‌نوردش مبدل به خروختی عنان گیسخته شد که هر لحظه فشاری بیشتر بر عضلاتش وارد می‌آورد. ابری از ماسه برخاست، او را به سرفه انداخت و همه چیز را از نظر ناپدید ساخت.

دیوید خود را روی فرمان انداخت و منتظر ماند. حرکت خودرو

به طور محسوسی کند می شد و سرانجام متوقف شد.
دیوید به عقب تکیه داد و برای چند لحظه نفس راحتی کشید.
سپس ماسکش را برداشت، در حالی که هوای سرد بینی و چشمانتش
را می آزرد، سطح داخلی آن را پاک کرد و دوباره روی صورتش کشید.
لباسش از غباری سرخ و کدر پوشیده شده و ماسه و عرق روی
چانه‌اش دلمه بسته بود. خشکی ماسه را روی لبانش حس می کرد و
می دید که ماسه تمام ماشین را آلوده کرده است.

دو خودروی همدسته‌اش در کنار او ایستادند. گریس‌ولد که
چهره‌اش با وجود آن ماسک و ته ریش چون هیولاًی زشت شده بود،
از خودرو پیاده شد. دیوید ناگهان دریافت که چرا ریش و ته ریش
این قدر در میان بچه کشاورزها مرسوم است. ریش محافظی بود در
برابر بادهای سرد و سوزان مریخ.

گریس‌ولد دندان قروچه‌ای برای دیوید کرد و دندانهای زرد شده
و نامرتبش را به او نشان داد. او گفت، «زمینی، خرج تعمیر این
ماسه نورد فقط از جیب خودت می رود. هنس که هشدار داده بود.»
دیوید در را باز کرد و بیرون آمد. وضع خودرو در بیرون، از آن
هم خرابتر بود. تایرها پاره شده و از هر کدام دندانه‌هایی بزرگ که از
قرار معلوم همان «ترمز اضطراری» بودند بیرون زده بود.
او گفت، «حتی یک سنت هم از جیسم نمی رود، گریس‌ولد.
این ماشین ایراد داشت.»

«بدون شک. از راننده‌اش بود. یک راننده احمق دست و پا
چلفتی، عیش فقط همین بود.»
یک ماشین دیگر جیغ کشان در کنارش توقف کرد و گریس‌ولد
به آن سمت برگشت.

انگار ته ریشش راست ایستاد. «زود بزن به چاک، حشرة

فسقلی . برو به کار خودت برس . »
بیگمن از خودرویش بیرون پرید . «تا وقتی نگاهی به ماشین
زمینی نیندازم نمی‌روم . »

وزن بیگمن در مریخ به بیست و پنج کیلوگرم هم نمی‌رسید و او
با یک جهش طولانی و کم ارتفاع خود را به کنار دیوید رساند .
لحظه‌ای خم شد و سپس راست ایستاد . او گفت ، «پس میله‌های
وزنه‌اش کجاست ، گریس ولد؟»

دیوید پرسید ، «میله وزنه دیگر چیست ، بیگمن؟»
مرد کوچک‌اندام شروع به سخن گفتن کرد . «وقتی این
ماسه‌نوردها را به مناطق کم جاذبه می‌آوری ، باید الوارهایی به قطر
سی سانتی متر را روی محور بگذاری . وقتی هم برگشتی به جاذبه
بیشتر ، وزنه‌ها را برمی‌داری . مرا بیخش ، رفیق ، ولی حتی یک بار هم
با عقلمن نرسید ممکن است بخواهند با همین کار . . .»

دیوید جلوی حرف زدن او را گرفت . لبانش باریک شد و عقب
رفت . پس به همین دلیل بود که خودروی او با هر دست انداز بالا
می‌پرید ، اما سایرین به زمین چسبیده بودند . او رو به گریس ولد کرد .
«تو می‌دانستی این وزنه‌ها را برداشته‌اند؟»

گریس ولد ناسازی‌یی گفت ، «هر کس مسؤول ماسه‌نورد خودش
است و اگر تفهمیده‌ای که برشان داشته‌اند ، کوتاهی از خودت
بوده .»

اکنون تمامی خودروها گردشان جمع شده بودند . حلقه‌ای از
مردان ریشو ، بی‌صدا ، مشتاق ، ولی بی‌طرف گردان گردشان تشکیل
شده بود .

بیگمن به او توپید ، «نره غول بی‌خاصیت ، این مرد یک
خاکنشین است . ممکن نبود بداند که . . .»

دیوید گفت، «آرام باش، بیگمن. خودم ترتیبیش را می‌دهم. باز هم می‌پرسم، گریس‌ولد. تو از قبل موضوع را می‌دانستی؟» «من هم گفتم، زمینی. در بیابان هر کس باید مراقب خودش باشد. من خیال ندارم تروخشت کنم.»

(خیلی خوب. در این صورت از این به بعد مراقب خودم هستم.» دیوید پیرامونش را نگریست. آنها تقریباً لب شکاف بودند. اگر سه متر جلوتر رفته بود، اکنون در شمار مردگان قرار داشت.

«ولی تو هم باید مراقب خودت باشی، چون خودروی تو را برمی‌دارم. تو می‌توانی مال مرا برگردانی مزرعه یا اگر دلت خواست می‌توانی همین جا بمانی، برای من فرقی نمی‌کند.»

«به مریخ قسم، اگر بگذارم.» درست گریس‌ولد به سرعت به سمت کمرش رفت و ناگهان صدای فریاد خشن و گرفته از مردان گرد آمده در اطرافشان بلند شد.

«مبارزه جوانمردانه! مبارزه جوانمردانه!»

قوانین بیابانهای مریخ سخت و بی‌ترحم بود، اما روی هر امتیازی که غیر منصفانه تلقی می‌شد خط بطلان می‌کشید. این امر مورد قبول همه بود و خواهناخواه اعمال می‌شد. تنها با تمسک به این نوع احتیاط‌کاریهای دو جانبی بود که هر کس می‌توانست از گزند یک ضربه کارد میدان نیرو یا پرتو یک تپانچه شکافنده در امان بماند.

گریس‌ولد به چهره‌های خشن افرادش نگریست. او گفت، «به زیر گنبد که رسیدیم موضوع را حل و فصل می‌کنیم. برگردید سر کارتان، بچه‌ها.»

دیوید گفت، «اگر دوست داری زیر گنبد می‌بینیم. ولی فعلاً بکش کنار.»

دیوید بی‌شتاب پیش آمد و گریس‌ولد یک گام عقب رفت. «ای

کودن . با ماسک که نمی‌شود مبارزه تن به تن کرد . مگر کلهات را از گچ پر کرده‌اند؟

دیوید گفت ، «خوب ، پس ماسکت را بیرون بیاور و من هم مال خودم را در می‌آورم . اگر می‌توانی با مبارزه جوانمردانه جلویم را بگیر .»

صدای فریادهای تأییدآمیز افراد بلند شد ، «مبارزه جوانمردانه !» و بیگمن نعره کشید ، «یا بایست و بجنگ ، یا بکش کنار ، گریس ولد .» او جلو پرید و شکافنده گریس ولدرا از کمرش کند . دیود دستش را روی ماسکش گذاشت . «حاضری؟»

بیگمن فریاد زد ، «تا سه می‌شمرم .»

افراد با گیجی فریاد می‌زدند . اکنون دیگر با اشتیاقی وافر متظر بودند . گریس ولد و حشت زده نگاهی به پیرامونش انداخت . بیگمن شمارش را آغاز کرد ، «یک . . . »

با رسیدن شماره «سه» دیوید به آرامی ماسکش را بیرون آورد و همراه با کپسولهای متصل به آن به گوشهای پرتاب کرد . همانجا ایستاد ، بی‌حافظ و با نفسی حبس در سینه که قادر به بیرون دادنش نبود ، زیرا جز هوای غیر قابل تنفس مریخ چیز دیگری برای تنفس نداشت .

۷

کشف بیگمن

گریس ولد حرکتی نکرد و به ماسکش دست نزد. ولوله‌ای تهدیدآمیز در میان شاهدان ماجرا در گرفت.

دیوید با آخرین سرعتی که جرأت داشت به جلو حرکت کرد و در هر گام مراقب تعادلش در گرانش اندک مریخ بود. با ناشیگری ضربه‌ای حواله کرد (تقریباً مانند آن بود که زیر آب این کار را می‌کند) و ضربه‌اش روی شانه گریس ولد فرو آمد. سپس روی یک پا چرخید و از برابر ضربه زانوی بچه کشاورز جا خالی کرد. یک دستش پیش آمد، به چانه گریس ولدرسید، ماسک را گرفت و آن را از بالا بیرون کشید.

گریس ولد به سمت آن چنگ زد و فریاد کوتاهی کشید، اما جلوی خود را گرفت و برای از کف ندادن هوای بیشتر دهانش را بست. کمی عقب رفت و پاهایش اندکی لرزید. آهسته‌آهسته دور دیوید چرخید.

از هنگامی که دیود آخرین نفس را کشیده بود، تقریباً یک دقیقه می‌گذشت. فشار واردہ روی ششهاش را حس می‌کرد. گریس ولد با چشمانی خون گرفته خیز برداشت و پاورچین پاورچین به سمت دیوید آمد. انعطاف پاهایش به فنر می‌مانست و حرکاتش با وقار و متوازن بود. او به گرانش کم خو کرده و به آسانی گام برمی‌داشت. دیوید با اندوه دریافت که احتمالاً او از تقلید این حرکات عاجز است. یک حرکت سریع و بی محابا برای او، موجب می‌شد که نقش زمین شود.

با گذشت هر ثانیه فشار بیشتری بر او وارد می‌آمد. دیوید از دسترسش دور شد و چین و چروکهای پدید آمده روی چهره گریس ولد را می‌دید که حاکی از فشار و انقباضی بود که از نبود هوا حس می‌کرد. ناچار بود این بچه کشاورز را با صبر کردن و بی‌هوا گذاشتن از پا در آورد. ششهاشی او ششهاشی یک ورزشکار در سطح قهرمانی بود. گریس ولد بیش از آن می‌خورد و می‌آشامید که در وضعیت جسمانی مناسبی باشد. دوباره نگاهش به شکاف افتاد. اکنون در فاصله یک و نیم متری از آن قرار داشت، پرتگاهی بی‌انتها که دیوارش به طور عمودی پایین می‌رفت. گریس ولد با حرکاتش او را به سوی پرتگاه می‌برد.

دیوید دیگر عقب ننشست. گریس ولد باید تا ده ثانیه دیگر حمله می‌کرد. چاره دیگری نداشت. سرانجام گریس ولد حمله کرد. دیوید به یک سو متمایل شد و با شانه‌اش به او کوبید. بر اثر این ضربه چرخی خورد و با استفاده از نیروی آن با مشت ضربه‌ای سنگین به مفصل استخوان فک گریس ولد کوبید.

گریس ولد کورکرانه تلوتلو خورد. نفسش را با یک بازدم عمیق بیرون داد و ششهاش را از مخلوطی از گازهای آرگون، نترون و

دی اکسید کربن انباشت. او آهسته و با حالتی وحشت‌انگیز از پا افتاد. با آخرین تلاش سعی کرد برخیزد، تقریباً موفق شد، اما دوباره سقوط کرد، برای آن که تعادلش را باز یابد چند گامی به جلو تلوتلو خورد . . .

صدای فریادی گیج‌کننده در گوش دیوید طنین افکند. با پاهای لرزان و در حالی که نسبت به هر چیز دیگری جز ماسکش که روی زمین افتاده بود، کور و کر شده بود، به سمت خودرو بازگشت. در حالی که بدن رنجور و تشنۀ اکسیژن خود را آهسته و با تأثیر به کار وامی داشت، قلاب کپسولها را با احتیاط محکم و ماسکش را روی صورت تنظیم کرد. سرانجام با حالتی متینش اکسیژن را به درون کشید. اکسیژن چون آب سردی که روی معده‌ای خشک شده ریخته شود در ریه‌هایش جاری شد.

یک دقیقه کامل طول کشید تا جز به تنفس به چیز دیگری توجه کند. قفسۀ سینه برآمده و بزرگش پیاپی و به سرعت بالا و پایین می‌رفت. سرانجام چشم گشود.
«گریس ولد کجاست؟»

همگی گرد او حلقه زده بودند؛ بیگمن جلوتر از سایرین ایستاده بود. نگاه بیگمن پر از شگفتی بود. «مگر ندیدی؟»
«چرا نقش زمینش کردم.» دیوید به سرعت اطراف را نگریست.
خبری از گریس ولدبود.

بیگمن با دستش یک حرکت سقوط مانند را تقلید کرد. «رفت توی شکاف.»

«چی؟» دیوید از پشت ماسک اخم کرد. «شوخی خوبی نبود.»
«نه، نه.» «مثل یک شیرجه رو، پرید توی شکاف.» «به فضا قسم، تقصیر خودش بود.» «تو فقط از خودت دفاع کردی و هیچ

گناهی نداری، زمینی. «همه با هم شروع به حرف زدن کردند.
دیوید گفت، «صبر کنید، ببینم. مگر چطور شده؟ من پرسش
کردم پایین؟»

بیگمن با داد و فریاد گفت، «نه، زمینی. تقصیر تو نبود. تو او را زدی و آن سوسک کثیف پخش زمین شد. بعد خواست بلند شود. دوباره روی زمین ولو شد و برای این که تعادلش را حفظ کند، یک کم جلو پرید؛ چشمهاش دیگر نمی‌دید کجا دارد می‌رود. سعی کردیم بگیریمش، ولی دیگر دیر شده بود و او افتاد پایین. اگر نمی‌خواست تو را به سمت شکاف بکشد و به ته آن پرتاپ کند، این بلا سر خودش نمی‌آمد.»

دیوید به افراد نگریست و افراد نگاهش را پاسخ دادند.
سرانجام یکی از آنها دست زمختش را پیش آورد. گفت،
«نمایش خوبی دادی، بچه کشاورز.»
این کلمات به آرامی ادا شد، اما در حکم پذیرفته شدن بود و یخها را آب کرد.

بیگمن فریادی از شادی و پیروزمندی کشید، دو متر به هوا پرید و در حالی که پایین می‌آمد به گونه‌ای پاهای پیچ و تاب داد که هیچ رفاقت حرفه‌ای باله نیز نمی‌توانست با وجود گرانش زمین از آن تقليد کند. دیگر، سایرین نیز گردآگرد او حلقه زده و نزدیکتر آمده بودند. مرادنی که تا آن هنگام دیوید را با عنوانی مانند «زمینی» یا «اوهوی»، می‌خواندند، یا اساساً کاری به کارش نداشتند، اکنون با محبت به پشتیش می‌زدند و به او می‌گفتند که که مریخ باید به داشتن مردانی چون او افتخار کند.

بیگمن نعره زد، «افراد بیایید به وارسی مان برسیم. مگر احتیاجی به گریس ولدداریم که یادمان بدهد؟»

آنها با فریادی در پاسخ گفتند، «نه!»
 «پس با این چطورید؟» و داخل خودرویش پرید.
 کشاورزها برای دیوید فریاد زدند، «بیا بجه کشاورز،» دیوید نیز
 به درون ماسه‌نوردی جست که تا پانزده دقیقه قبل به گریس ولد تعلق
 داشت، و آن را راه انداخت.

بار دیگر فریاد «به سوی ماسه‌ها!» در هوای رقیق مریخ
 طنین انداز شد.

* * *

خبر را با رادیوی خودرو به تمامی گنبدهای شیشه‌ای مزارع
 گستردۀ مریخ رساندند. در همان هنگام که دیوید خودروی خود را در
 میان راهروها و میان دیوارهای شیشه‌ای می‌راند، قصه‌پایان گرفتن
 کار گریس ولد در همه جا پیچید.

هشت نفر بازمانده از گروه گریس ولد بار دیگر زیر نور یاقوتی
 رنگ خورشید مغرب مریخ، در پشت گنبد کشتزار گرد آمدند. دیوید
 پس از بازگشت خود را دلتگ و کسل یافت.

آن روز در غذاخوری از شام خبری نبود. پیش از بازگشت شام
 را در بیابان خورده بودند. بنابراین در کمتر از نیم ساعت پس از اتمام
 کار وارسی، افراد در پشت گنبد اصلی به انتظار ایستاده بودند.

بی‌گمان هنس و خود پیرمرد تا آن موقع خبر مبارزه را شنیده
 بودند. «آدمهای هنس»، یعنی همان کسانی که هنگام سرکارگر شدن
 هنس استخدام شده بودند و منافعشان با منافع او به شدت گره خورده
 بود، در مزرعه وجود داشتند که خبر ماجرا را به گوش او رسانده
 باشند. بدین ترتیب افراد با انتظاری مطبوع چشم به راه نتایج بعدی
 بودند.

البته آنان چندان هم از هنس متغیر نبودند. او آدمی بالیاقت بود

و بیهوده دست به خشونت و ستمگری نمی‌زد. اما چندان نیز مورد علاقه آنان نبود. او سرد و متفرعن بود و از خونگرمی سرکارگر قبلی بهره‌ای نداشت. در میریخ و در شریط فقدان تمایزات اجتماعی این یک نقیصه جدی بود که افراد ناگزیر نسبت به آن احساس انزعاج می‌کردند. گریس‌ولد نیز در میان افراد به هیچ عنوان وجهه‌ای نداشت.

با این اوصاف، این اوضاع هیجانی را آفریده بود که در مزرعه ماکیان از سه سال میریخی قبیل به این طرف سابقه نداشت و هر یک سال میریخی تنها یک ماه از دو سال زمینی کوتاهتر بود.

با رسیدن دیوید هلهله‌ای از شادمانی به هوا برخاست و برایش راه باز کردند، گو این که گروه کوچکی نیز جدای از دیگران با چهره‌هایی افسرده و ستیزه‌جو کناری ایستاده بودند.

حتماً غریبو هلهله افراد در داخل نیز شنیده شده بود، زیرا ماکیان، هنس و بنسون و دو نفر دیگر بیرون آمدند. دیوید خود را پیاده به پای سکوی شیدار که به درگاه می‌رسید رساند و هنس جلو آمد و از بلندی به پایین نگریست.

دیوید گفت، «قربان، من برای ادائی توضیحات درباره حادثه امروز آمده‌ام.»

هنس با آهنگی آرام گفت، «امروز یک کارمند ارزشمند مراتع ماکیان به دلیل مشاجره با تو مرد. یعنی توضیحات تو می‌تواند این واقعیت را جبران کند؟»

«نه، قربان. ولی گریس‌ولد در یک مبارزة جوانمردانه از پا درآمد.»

صدایی از میان جمعیت برخاست، «گریس‌ولد می‌خواست پسره را بکشد. تصادفاً یادش رفته بود وزنه‌های خودروی پسره را کار

بگذارد. » چندین و چند نفر شلیک خنده را سر دادند و به کلمات طعنه‌آمیز او خنديدند.

رنگ از رخسار هنس پريد. انگشتانش چنگ شد. «کسی اين حرف را زد؟»

نخست سکوت حاکم شد و سپس از صف اول صدایي نحيف و خائف گفت، «به خدا ما نبوديم، آقا معلم.» بيگمن بود که دست به سينه و با سري افتاده در برابر ش ايستاد.

بار ديگر غريو خنده‌ها بلند شد و اين بار چون غرشى تمام فضا را انباشت.

هنس با تلاش فراوان آتش خشميش را فرو نشاند. او به ديويد گفت، «ادعامي کنى که کسی نقشه قتلت را کشide بوده؟» ديويد پاسخ داد، «نه، قربان. فقط ادعامي کنم مبارزه عادلانه بود و هفت بچه کشاورز شاهد هستند. کسی که دست به مبارزه جوانمردانه می‌زند، حتماً می‌خواهد سر بلند بيرون بيايد. شايد می‌خواهيد مقررات تازه‌اي برای اين کار وضع کنيد؟»

حضار فريادي به نشانه تأييد کلمات ديويد برآوردن. هنس به پيرامونش نگريست. او نعره کشيد، «متاسفم که شما افراد گمراه شده و دست به اعمالی می‌زنيد که بعدها مایه پشيمانی خودتان خواهد شد. حالا همگي برگرديد سر کارهايتان و مطمئن باشيد که رفتارهای امشب‌تان فراموش نخواهد شد. در مورد تو، ويليانز، بعد از تحقيق تصميم‌گيري خواهد شد. کارمان هنوز تمام نشده.» او با غيش به گند اصلی برگشت و ديگران نيز لحظه‌اي بعد در پيش روان شدند.

* * *

ديويد صبح زود فردا به دفتر بنسون احضار شد. شب گذشته

جشن مفصلی بر پا شد که دیوید نه می‌توانست در آن شرکت نکند و نه این که نیمه کاره رهایش سازد. بنابراین، در آن هنگام، همان‌طور که برای بخورد نکردن با سر در اتاق قوز کرده بود، خمیازه‌هایی عمیق و پیاپی می‌کشید.

بنسون گفت، «بیا تو، ویلیامز.» او روپوشی کوتاه و سفید رنگ بر تن داشت و فضای اتاق آکنده از بویی بود که از قفس موشها و خوکچه‌های هندی بر می‌خاست. او لبخندی زد و گفت، «خواب آلو ب نظر می‌آیی. بشین.» دیوید گفت، «متشکرم، واقعاً خوابم می‌آید. چکار می‌توانم برایتان بکنم؟»

«موضوع کاری است که من می‌خواهم برایت بکنم، ویلیامز. تو به دردسر افتاده‌ای و ممکن است وضعت بدتر از این هم بشود. متأسفانه مثل این که نمی‌دانی در مrix و وضع از چه قرار است. اگر آقای ماکیان به این نتیجه برسد که مرگ گریس ولد جنایت بوده، قدرت لازم را دارد که بتواند دستور نابود کردنش را صادر کند.»

«بدون معاقمه؟»

«نه، ولی هنس می‌تواند دوازده بچه کشاورز را پیدا که خیلی راحت با او هم عقیده شوند.»

«اگر بخواهد همچون کاری بکند، با سایر بچه کشاورزهای مزرعه دچار اشکال می‌شود، مگر نه؟»

«می‌دانم. خودم هم دیشب این موضوع را بارها و بارها برایش تکرار کردم. فکر نکن من و هنس روابط حسن‌های داریم. از دید من او بیش از حد خودکامه است؛ به باورهای خودش بیش از حد اعتقاد دارد، نمونه‌اش همان کارآگاه بازیهایی که دفعه‌پیش برایت گفتم.

آقای ماکیان هم کاملاً با من هم عقیده است. البته او باید به هنس اجازه دهد که رأساً امور افراد را رتق و فتق کند و دیروز هم برای همین بود که دخالت نکرد، ولی بعدش تو روی هنس ایستاد و گفت که خیال ندارد همان طور بنشینند و شاهد باشد که مزرعه اش به خاطر آدم رذل و کودنی مانند گریس ولد خراب شود و گفت که هنس باید قول بدهد که موضوع فعلًاً مکتوم می‌ماند. ولی به هر حال او موضوع را به این زویها فراموش نخواهد کرد، و هنس هم این طرفها دشمن بدی به شمار می‌رود.»

«باید خطرش را به جان بخرم، غیر از این است؟»

«می‌توانیم خطرش را به حداقل کاهش دهیم. از ماکیان خواستم اجازه دهد همینجا از تو استفاده کنم. می‌دانی، حتی بدون آموزش‌های علمی هم می‌توانی خیلی برایم مفید باشی و می‌توانی در غذا دادن به حیوانات و پاک کردن قفسها کمک کنی. می‌توانم یادت بدهم که چطور بیهوش شان کنی و روی آنها تزریقات انجام بدهی. کار زیادی نیست. ولی از چشم هنس دور می‌مانی و به این ترتیب از افت روحیه کارکنان مزرعه جلوگیری می‌شود، چون همان طور که می‌دانی در شرایط فعلی دیگر تحمل چنین ضربه‌ای را نداریم. خوب، موافقی؟»

دیوید با وقاری خارق العاده گفت، «برای فردی که دیگر او را به عنوان یک بچه کشاورز صادق و پاک در بین خود پذیرفته‌اند، این به معنای افول موقعیت اجتماعی است.»

دانشمند اخمی کرد. «اه، درست بردار، ویلیامز. لازم نیست حرفهایی که آن احمقها برایت زده‌اند جدی بگیری. بچه کشاورز! هاها! این فقط یک اسم تفتی برای کارگران زراعتی نیمه ماهر است، نه چیز دیگر. باید احمق باشی که به درک وارونه آنها از مفهوم

موقعیت اجتماعی ایمان بیاوری. بیین، اگر با من کار کنی شاید بتوانی در حل کردن معماهای مسمومیتها کمکی بکنی؛ کمک کن تا انتقام خواهرت را بگیریم. تو برای همین به مریخ آمدی، مگر نه؟»

دیوید گفت، «باشد، پس برای شما کار می‌کنم.»
 «آفرین.» چهره گرد بنسون به شکفتن گل لبخندی از سر راحتی خیال بر لبانش مزین شد.

* * *

بیگمن محتاطانه از پشت درگاه سرک کشید. او تقریباً نجوا کرد، «آهای!»

دیوید روی پاشنه چرخید و در قفس را بست. «سلام،
 بیگمن.»

«بنسون این طرفها نیست؟»

«نه، امروز از مزرعه بیرون رفته.»

«خوب شد.» بیگمن با گامهایی محتاط، انگار که نمی‌خواست کوچکترین برخورد تصادفی میان لباسها و هر شئی در آزمایشگاه پیش بیاید، وارد شد.

«نگو که مج بنسون را گرفته‌ای و او هم ریگی به کفشن هست.»

«کی بگوید، من؟ او فقط یک کم... خودت می‌دانی.» دو سه بار با انگشت به شفیق‌هایش زد. «آخر هیچ آدم عاقل و بالغی به مریخ می‌آید تا با جانورهای کوچک ور برود؟ بعدهش هم مدام به ما دستور می‌دهد که چطور کاشت و برداشت را انجام بدھیم. آخر او چی سرش می‌شود؟ توی دانشکده‌های زمین که نمی‌شود درباره کشاورزی در مریخ چیزی باد گرفت. برای همین سعی کرد نشان

بدهد که در این جور کارها از ماسراست. منظورم را که می‌فهمی؟
گهگاه ناچار می‌شویم او را سر جایش بنشانیم.»

او با حالتی افسرده به دیوید می‌نگریست. «حالا هم نوبت تو شده. یک لباس خواب هم تن تو کرده، تو هم شده‌ای لله موشها.
چرا می‌گذاری همچون معامله‌ای باهات بکند؟»

دیوید گفت، «فقط برای یک مدت کوتاه است.»

«خوب که این طور.» بیگمن دمی تأمل کرد و سپس با حجب و خجالت دستش را به سوی او دراز نمود. «برای خدا حافظی آمده‌ام.»

دیوید دستش را فشرد. «داری می‌روی؟»

«یک ماهم تمام شد. حالا دیگر رضایت‌نامه‌ام را گرفته‌ام و جای دیگری کار پیدا خواهم کرد. از این که باهات آشنا شدم خوشحالم، زمینی. شاید وقتی قراردادت تمام شد بتوانیم باز هم دیگر را ببینیم.
می‌دانم که نمی‌خواهی زیر دست هنس کار کنی.»

«یک دقیقه صیر کن.» دیوید دست راست مرد کوچک اندام را رهانکرد. «الان می‌روی به وینگراد سینی، مگر نه؟»

«تا وقتی کار پیدا کنم، بله.»

«خوب شد. الان یک هفته است منتظر همین فرصتم. من نمی‌توانم مزرعه را ترک کنم، بیگمن، پس بیا و لطفی در حقم بکن.»

«حتماً. تو فقط لب ترکن.»

«یک کم خطرناک است. ناچار می‌شوی برگردی همینجا.»
«مسئله‌ای نیست. من از هنس نمی‌ترسم. تازه، راههایی برای دیدارمان وجود دارد که روح هنس هم از وجودشان خبر ندارد. من خیلی قبل از او در مراتع ماکیان کار می‌کرده‌ام.»

دیوید، بیگمن را به زور نشاند. در کنار خود او را جا داد و صدایش در حد یک پچ پچ خفه پایین آمد. «توجه کن، نبیش خیابانهای کanal^۱ و فوبوس^۲ در وینگرادستی یک کتابخانه هست. می خواهم چند تا کتاب فیلمی و یک دستگاه نماش برایم جور کنی. اطلاعاتی که فیلمهای مورد نظر را برایت معرفی می کند در این پاکت مهر شده...»

بیگمن به سرعت آستین دست دیوید را چنگ زد و آن را به زور بالا زد.

دیوید پرسید، «بینم، چکار داری می کنی؟»
بیگمن با صدایی نفس بریده گفت، «می خواهم چیزی را بینم.» حالا دیگر مج دست عریان دیوید را بالا گرفته و با نفسی حبس شده سطح داخلی آن را تماشا می کرد.

دیوید حرکتی برای عقب کشیدن دستش نمی کرد. او نیز با خونسردی به مج دستش می نگریست. «خوب موضوع چیست؟»

بیگمن من و من کرد، «اشتباه گرفتم.»

«واقعاً؟» دیوید به آسانی مج دستش را از چنگ بیگمن بیرون کشید و مج دیگرش را نیز به او نشان داد. هر دو دست را در برابر بیگمن گرفت. «دنبال چه می گردی؟»

«خودت خوب می دانی. از وقتی این طرفها پیدایت شده با خود می گوییم قیافه ات آشنایست. ولی به جایت نمی آورم. هر چه زور می زدم فایده نداشت. آخر این چه جور آدم زمینی است که باید مریخ و در کمتر از یک ماه به خوبی یک بچه کشاورز محلی خودش

را نشان بدهد؟ تا وقتی که بالاخره خودت مرا فرستادی سراغ کتابخانه
شورای علوم.»

«هنوز هم چیزی از حرفهایت سر در نمی‌آورم، بیگمن.»
«باورم نمی‌شود سر در نیاوری، دیوید استار.» بیگمن از شوق
پیروزی، این جمله آخر را تقریباً با فریاد ادا کرد.

۸

دیدار شبانه

دیوید گفت، «آرام باش، مرد!»
 صدای بیگمن دوباره پایین آمد. «تو را در فیلمهای ویدیویی
 زیاد دیده‌ام. ولی پس چرا دستهایت نشان شورا را نمایش نداد؟
 شنیده بودم تمامی اعضا شورا نشان دارند.»
 «این را از کجا شنیده بودی؟ کی برایت گفته که کتابخانه نبیش
 کانال فوبوس مال شورای علوم است؟»
 گونه‌های بیگمن گل انداخت. «بچه کشاورزها را دست کم
 نگیر، حضرت آقا. من توی شهر بزرگ شده‌ام. حتی مدرسه هم
 رفته‌ام.»
 «عذر می‌خواهم. منظورم این نبود. یعنی باز هم حاضری کمک
 کنی؟»

«تا وقتی موضوع مج دستهایت را نفهمیده‌ام، نه.»
 «مسئله غامضی نیست. یک خالکوبی بی‌رنگ است که در

عرض هوا رنگ می‌گیرد، البته فقط وقتی خودم بخواهم. «
یعنی چطور؟»

(مسئله عواطف است. هر عاطفة انسانی یک الگوی هورمونی خاص در خون به همراه دارد. فقط و فقط یکی از آن الگوها خالکوبی را فعال می‌کند. از قضا من هم آن عاطفة خاص را می‌شناسم.)

دیوید به ظاهر کاری نکرد، اما رفته‌رفته لکه‌ای روی سطح خارجی مج دست راست پدیدار شد و به خود رنگ گرفت.
 نقطه‌های طلایی دب اکبر و جبار لحظه‌ای درخشید و سپس تمام تصویر به سرعت محو شد.

چهره بیگمن روشن شد و دستهایش برای کوییدن آن ضربه ناخودآگاه روی چکمه‌ها فرود آمد. اما دیوید با خشونت دستهای او را در میانه راه گرفت.

بیگمن گفت، «اوه.»

«خواهش می‌کنم هیجان زده نشو. خوب با من هستی یا نه؟»
«علوم است که هستم. همین امشب با چیزهایی که خواستی برمی‌گردم. الان برایت می‌گوییم کجا باید هم‌دیگر را بیینیم. در آن بیرون یک جایی نزدیک بخش دو هست که... و نجواکنان راهها را معرفی کرد.

دیوید با حرکت سر تصدیق کرد. «بسیار خوب. بیا، این هم پاکت.»

بیگمن آن را گرفت، و در فاصله میان آستربی چکمه و رانش آن را جای داد. او گفت، «یک جیب داخل بخش بالایی چکمه‌های مرغوبتر وجود دارد، آقای استار. هیچ خبر داشتی؟»

«بله، خبر داشتم. تو هم این بچه کشاورز را دست کم نگیر.

اسم من هم هنوز ویلیامز است، بیگمن. فقط یک چیز دیگر می خواستم بگویم. کتابدارهای شورا تنها کسانی هستند که می توانند بدون خطر این پاکت را باز کنند. اگر کس دیگری بخواهد دستکاریش کند آسیب می بیند. »

بیگمن سینه را جلو داد و گردنش را راست گرفت. «هیچ کس دیگری بازش نخواهد کرد. افرادی هستند که از من بزرگترند. شاید فکر می کردی خودم نمی دانم، ولی می دانم. اما به هر حال، بزرگتر یا کوچکتر هیچ کس، واقعاً هیچ کس، نمی تواند بدون کشتنم این نامه را از من بگیرد. به علاوه، من حتی فکر باز کردنش را هم به مغز راه نمی دادم، البته اگر از این بابت نگران بودی. »

دیوید گفت، «من به همه احتمالات فکر می کنم، ولی از این بابت چندان نگران نبودم. »

بیگمن لبخندی زد، ضربه مشتش را از باب مزاح به سمت چانه دیوید نشانه رفت، و دور شد.

* * *

بنسون تقریباً وقت شام بازگشت. ناخرسنده از سیماپیش خوانده می شد و گونه های برآمده و گوشتالویش گود رفته بود. او با بی قراری گفت، «چطوری ویلیامز؟»

دیوید در حال شستشوی دستهایش با فرو بردن آنها در محلول مخصوص ضد عفونی بود که در سراسر مریخ برای همین منظور مورد استفاده قرار می گرفت. برای خشک کردن، آنها را زیر جریان هوای گرم گرفت و در همان حال آب شستشو به داخل مخازنی تخلیه شد که دوباره تصفیه شده و مجدداً به مرکز ذخیره اصلی باز می گشت. آب در مریخ متانی پر بها بود و هر کجا که امکان داشت، دوباره و دوباره مورد استفاده قرار می گرفت.

دیوید گفت، «خسته به نظر می‌رسید، آقای بنسون.»
 بنسون در را به دقت پشت سرش بست. ناگهان منفجر شد.
 «دیروز شش نفر دیگر در اثر مسمومیت مردند. تا به حال این
 بالاترین آمار برای یک روز است. وضع مدام بدتر می‌شود و انگار
 هیچ کاری هم از ما ساخته نیست.»
 وی نگاهی یأس‌آور به ردیف قفسه‌ای حیوانات انداخت. «فکر
 می‌کنم همه‌شان زنده باشند. هان؟»
 دیوید گفت، «بله، همه زنده‌اند.»

«خوب، چه کاری از من ساخته است؟ ماکیان هر روز از من
 می‌پرسد چیزی پیدا کرده‌ام یا نه؟ فکر کرده شب که بخوابم فردا صبح
 از زیر بالشم کشیفات بیرون می‌زند. امروز در سیلوی غلات بودم،
 ویلیامز. کوهی از گندم بود، هزاران تن گندم آماده برای حمل به
 زمین. صد بار ازش نمونه گرفتم، پنجاه دانه از این جا، پنجاه دانه از
 آن جا، تمام سوراخ سنبه‌های تک تک سیلوها را آزمایش کدم. تا
 عمق سه متری هر کدام برای نمونه برداری پایین رفتم. ولی چه فایده؟
 در شرایط فعلی اگر بگوییم از هر یک میلیارد دانه فقط یکی آلوده
 است، تخمین سخاوتمندانه‌ای زده‌ام.»

او ضربه‌ای به چمدانش زد، «فکر می‌کنی آن دانه یک در میلیارد
 جزو این پنجاه هزار دانه‌ای که با خود آوردم می‌شود؟ احتمالش یک به
 بیست هزار است.»

دیوید گفت، «آقای بنسون، شما گفتید تا به حال کسی در
 مزرعه نمرده، گرواین که ما هم فقط و فقط غذای مریخی
 می‌خوریم.»

«تا جای که می‌دانم، همین طور است.
 «در تمام مریخ چطور؟»

بنسون اخم کرد. «نمی‌دانم. گمان نکنم، و گرنه خبرش را می‌شنیدم. البته زندگی در این جا مثل زمین آن قدر سازماندهی نشده. وقتی یک بچه کشاورز می‌میرد، معمولاً بدون مراسم رسمی و خیلی ساده دفنش می‌کنند. دو سه تا سؤال دارم؟» سپس به تن دی پرسید «چرا می‌پرسی؟»

«فقط فکر می‌کردم اگر این میکروب مریخی باشد، مردم مریخ باشد بیشتر از مردم زمین عادت داشته باشند. شاید مصنونیت پیدا کرده‌اند.»

«آفرین! برای یک نفر که دانشمند هم نیست فکر بدی نیست. راستش فکر خوبی هم هست. یادم می‌ماند.» دست دراز کرد و با محبت روی شانه او زد. «تو برو غذایت را بخور و نمونه‌های تازه را فردا به حیوانات می‌دهیم.»

در حین رفتن دیوید، بنسون سرگرم چمدانش شد و به دقت کیسه‌های کوچک برچسب خورده را که شاید دانه مسموم جزو شان بود، بیرون می‌کشید. تا فردا این نمونه‌ها آسیا می‌شد، و هر کدام از توده‌های کوچک آرد به دقت و زحمت مخلوط شده و به بیست نمونه فرعی برای خوراندن و آزمایش تقسیم می‌شد.

تا فردا! دیوید نزد خود لبخندی زد. نمی‌دانست تا فردا کجا خواهد بود. حتی نمی‌دانست تا فردا زنده خواهد ماند یا نه.

* * *

گند مزرعه، مانند پیکر چنبر زده یک هیولای پیش از تاریخ روی خاک مریخ خوابیده بود. لامپهای فلورسنت روشن مانده، به سان کورسوهایی بی‌رنگ در برابر طاق گند خودنمایی می‌کرد. در آن سکوت، لرزش‌های همواره صامت دستگاههای جوّساز، که جو مریخ را تا سطح جو طبیعی زمین فشرده ساخته و رطوبت و اکسیژن تأمین

شده از گیاهان بالندۀ گلخانه‌های وسیع را به آن می‌افزود، مانند غرشی خفیف به گوش می‌رسید.

دیوید به سرعت از سایه‌ای به سایه‌ای می‌دوید و جانب احتیاط را نگه می‌داشت، هر چند که تقریباً هیچ لزوم نداشت. کسی مراقب او نبود. جنس سخت کنبد در ارتفاع کمی بالای سرشن بود. هنگامی که به هوابند رسید، گنبد با انحنایی تند به زمین می‌رسید، به گونه‌ای که موهاش به سقف می‌سایید.

در داخلی باز بود و او بی معطلي وارد شد. با چراغ قوه مداديش دیوارهای داخلی را کاوید و آلات فرمان را یافت. روی هیچ کدام از دگمه‌ها راهنمایی نگاشته نشده بود، اما راهنمایی‌های بیگمن به اندازه کافی گویا و روشن بود. دگمه زرد رنگی را فشد. صدای تلق خفیفی به گوش رسید، مکشی پدید آمد و سپس صفير هوا شنیده شد. صدایش بسیار بلندتر از روزی بود که برای وارسی بیرون می‌رفتند و از آنجا که این هوابند کوچک برای سه چهار نفر طراحی شده بود، نه برای نه دستگاه ماسه‌نورد، فشار هوا خیلی زودتر افت کرد.

او ماسک تنفسی اش را تنظیم نمود، منتظر شد تا صفير خروج هوا پایان گیرد و سکوت که خبر از توازن فشار هوا با فشار هوا بیرون را می‌داد، حاکم شود. پس از آن دگمه قرمز رنگ را فشد. در بیرونی بالا رفت و او خارج شد.

این بار بنا نبود خودرویی را هدایت کند. روی ماسه‌های سخت مریخ دراز کشید و منتظر شد تا با خو گرفتن به تغییر گرانش، احساس دل به هم خوردنگی اش زائل شود. تقریباً دو دقیقه طول کشید تا از آن حالت بیرون آمد. دیوید با اندوه اندیشید که باید دست کم دو سه بار دیگر تغییر گرانش را از سر بگذراند تا به قول بچه

کشاورزها «پاهای گرانشی» اش را به دست آورد.
برخاست، چرخی زد تا موقعیت مکانی اش را بیابد، و سپس
ناگهان و ناخودآگاه خود را غرق در جذبه زیبایی یافت!

نخستین بار بود که آسمان شب مریخ را می دید. ستارگان همان
ستارگان آشنا زمین بودند و در قلب همان صورتهای فلکی آشنا جا
داشتند. فاصله میان زمین و مریخ اگر چه زیاد بود، اما چندان نبود
که به شکلی محسوس وضعیت نسبی قرار گرفتن ستارگان دور دست
در هم ریزد. ستارگان گرچه سر جای خود بودند، اما
درخشندگی شان تا چه حد فزونی یافته بود.

هوای رقیق مریخ تنها اندکی از شدت نورانیت شان کاسته بود و
اکنون مانند جواهراتی سخت و روشن نورافشانی می کردند. البته
قمری مانند ماه زمین گرد مریخ نمی چرخید. دو قمر مریخ، یعنی
فوبوس و دیموس^۱ اجرامی کوچک به قطر ده تا پانزده کیلومتر بودند،
مانند دو کوه پرنده معلق در فضا. اگر چه این دو قمر نسبت به ماه در
فاصله کمتری از سیاره مادر خود قرار داشتند، به صورت قرص در
نمی آمدند و فقط تبدیل به دو ستاره می شدند.

او به دنبال آن دو گشت، هر چند که می دانست ممکن است در
طرف دیگر مریخ باشند. روی افق غربی چیز دیگری توجهش را
جلب کرد. به آرامی به سمت آن چرخید. این روشنترین جرم آسمان
بود که با ته رنگ سبز-آبی خود از حیث زیبایی رقیبی در آسمان پیش
روی او، نمی شناخت. به فاصله کمی از آن، شاید به اندازه پهناهی
خورشید بی رمق مریخ، ششی دیگری بود، با ته رنگ زرد بیشتر و
روشنتر که در برابر جلوه گری همسایه اش فروغی نداشت.

دیوید برای شناختن این دو جرم نیازی به اطلس ستارگان نداشت. این دو، زمین و ماه «ستارگان شامگاهی» دوگانه مربیخ بودند.

چشمانتش را از آسمان برگرفت و به سمت برآمدگی صخره‌ای پستی نگریست که در زیر نور چراغ مدادی اش هویدا بود. بدان سو گام برداشت. بیگمن گفته بود که از آن صخره‌ها به عنوان راهنمای سود ببرد. شب مریخ خیلی سرد بود و دیوید با تأسیف به یاد قدرت گرمایش خورشید کوچک مریخ افتاد که حتی از فاصله دویست میلیون کیلومتری نیز حس می‌شد.

زیر نور ضعیف ستارگان، ماسه‌نورد نامرئی، یا تقریباً نامرئی، بود او خیلی پیش از رویتیش خُرُخُر موتورهای آن را شنید.

او صدا زد، «بیگمن» و مرد کوچک اندام از خودرو بیرون پرید. بیگمن گفت، «لعت به فضا! کم کم داشتم فکر می‌کردم گم شده‌ای.»

«چرا موتورت روشن است؟»

«جوابش آسان است. فکر کردی چطور باید از بخزدگی تا حد مرگ خودم را حفظ کنم؟ به هر حال کسی صدایمان را نمی‌شنود. من این طرفها را می‌شناسم.»

«فیلمها را آورده‌ای؟»

«آوردم؟ گوش کن، من که نمی‌دانم توی آن پیغام چه نوشته بودی، ولی پنج شش تا دانشمند را فرستادند سراغم که مثل ماهواره دورهایم کردند. هی گفتند، «آقای جونز، فلان» «آقای جونز بهمان.» من گفتم، «اسم من بیگمن است،» این را گفتم. ولی بعد گفتند، «آقای بیگمن، ممکن است خواهش کنیم... خلاصه» - بیگمن وسائل را دانه‌دانه با انگشت شمرد - «قبل از این که روز تمام بشود،

چهار تا فیلم، دو تا دستگاه نمایش و یک جعبه هم هیکل خودم که نمی‌دانم داخلش چیست و یک ماسه‌نورد قرضی (شاید هم هدیه باشد، کسی چه می‌داند) به من دادند تا همه را برایت بیاورم. «

دیوید تبسمی کرد، اما پاسخی نداد. او خود را در آغوش گرم و پذیرای خودرو انداخت و به سرعت برای آن که از کاروان شتابان شب عقب نماند، دستگاههای نمایش را برای پرتوافکنی آماده ساخت و در هر کدام یک فیلم گذاشت. رؤیت مستقیم فیلمها سریعتر و بهتر بود، اما حتی در محوطه گرم داخل ماسه‌نورد نیز باید ماسک را روی صورت نگه می‌داشت و نقاب برآمده روی چشمها رؤیت مستقیم را ناممکن می‌ساخت.

* * *

ماسه‌نورد آهسته در دل شب راه افتاد و تقریباً مسیر روز وارسی را که با گریس ولد طی کرده بود در پیش گرفت.

بیگمن گفت، «هیچ نمی‌فهمم.» پانزده دقیقه بود که بیهوده زیر لب غرولند می‌کرد و دوبار دیگر این اعتراضش را بلندتر کرد تا آن که دیوید از بحر تفکر بیرون آمد و پاسخ داد.

«چی رانمی فهمی؟»

«کاری که داری می‌کنی. جایی که داری می‌روی. فکر کنم حق داشته باشم بدانم، چون خیال دارم از این به بعد پیشتم بمانم. امروز داشتم فکر می‌کردم، آقای استار - ویلیامز، خیلی هم فکر کردم. الان چند ماهی است که آقای ماکیان اوقاتش خیلی تلغخ است، ولی قبل از این اصلاً آدم بد عنقی نبود. همان موقع سروکله هنس پیدا شد که هر بار از آستینش یک کلک در می‌آمد. بنسون بجهة درس خوان هم یک دفعه سری تو سرها در آورد. قبل از این که این حرفها پیش بیاید هیچکاره بود، ولی حالا دیگر فقط با کله گنده‌ها می‌پرد. بعد هم،

آخر سر، سروکله تو پیدا می شود که شورای علوم حاضر است هر چه بخواهی دو دستی تقدیمت کند. من می دانم خبرهایی هست، خبرهای حسابی که مثل توب صدا کند، پس من هم می خواهم توی بازی باشم. »

دیوید گفت، «واقعاً می خواهی؟ نقشه هایی را که تماشا می کردم دیدی؟»

«علوم است. همه اش نقشه های قدیمی مریخ است. هر کدام را یک میلیون بار بیشتر دیده ام.»

«آن مناطق هاشور خورده چطور؟ می دانی معنای آن چیست؟»
«از هر بچه کشاورز بپرسی می داند. می گویند زیر آنها غارهایی وجود دارد، ولی من قبول ندارم. حرف من این است: آخر چطور معلوم می شود که در عمق سه کیلومتری زیر زمین حفره ای هست یا نه، مگر کسی آن جا رفته و دیده؟ اگر می توانی جوابم را بده.»

دیوید زحمت توضیع دادن درباره علم لرزه شناسی برای بیگمن را به خود نداد. در عوض پرسید، «تابه حال در مورد مریخیها شنیده ای؟»

بیگمن شروع به حرف زدن کرد. «علوم است. این دیگر چه جور سؤالی است که...» و سپس با حرکت رعشه وار مرد کوچک اندام روی فرمان خودرو، ماسه نورد جیغی کشید و لرزید. «منظورت مریخیهای واقعی است؟ مریخیهای مریخی؛ نه آدمهای مریخ نشین مثل ما؟ مریخیهایی که قبل از آمدن ما آدمها این جا زندگی می کرده اند؟»

خنده ریز و گوش خراشش در خودرو طنین انداخت و وقتی دوباره نفسش جا آمد (با وجود یک ماسک تنفس، خنديiden و نفس کشیدن همزمان کار دشواری است)، او گفت، «حتماً حرفهای آن

مردک، بنسون را گوش کرده‌ای. »
دیوید که از خنده‌های بیگمن کوچکترین اثری نپذیرفته بود با همان جدیت گفت، «چطور مگر بیگمن؟»

«یک بار وقتی داشت یک کتاب در این مورد می‌خواند مچش را گرفتیم و پاک دستش انداختیم. به سیارکها قسم، حسابی دمک شده بود. به ماها می‌گفت که یک مشت دهاتی نادان هستیم. من رفتم آن کلمه را ترجمه‌نگ لغت پیدا کردم و معنیش را برای بچه‌ها گفتم. مدتی حرفش بود که بزمیم دخلش را بیاوریم، و آخرش یک نفر تصادفاً یک تنۀ محکم و کاری بهش زد، منظورم را که می‌فهمی. از آن به بعد دیگر چیزی درباره مریخیها برای مانگفت؛ جرأتش را نداشت. ولی فکر کنم با خودش گفته که تو یک زمینی هستی و می‌شود با یک پف گاز ستارۀ دنباله‌دار سرت کلاه گذاشت.»

«مطمئنی که فقط یک پف گاز است؟»

«معلوم است. اگر پف گاز نیست، پس چیست؟ الان چند صد سال است که آدمها روی مریخ هستند. هیچ کس تا حالا یک مریخ ندیده.»

«اگر داخل غارهایی در عمق سه کیلومتری باشند چه؟»
«غارها را هم تا به حال کسی ندیده. تازه اصلاً خود مریخیها چطور رفته‌اند آن جا؟ مردم وجب به وجب خاک مریخ را گشته‌اند، ولی هیچ کس اثری از پلکان جایی ندیده؛ یا بگو آسانسور.»

«مطمئنی؟ من دیروز یکی اش را خودم دیدم.»

«چی؟» بیگمن برگشت و از فراز شانه به او نگریست. او گفت، «دستم انداخته‌ای؟»

«پلکان که نبود، ولی یک سوراخ دیدم. حداقل سه کیلومتری هم عمقش بود.»

«آهان منظورت شکاف است. پسره خل، مریخ پر از شکاف است. خوب که چی؟»

«درست می‌گفتی، بیگمن. من هم نقشه مفصل شکافهای مریخ را دارم. همین جاست. یک موضوع مسخره درباره‌شان وجود دارد که با توجه به نقشه‌ها و اطلاعات جغرافیایی که خودت برایم آورده‌ای، تا به حال کسی به آن توجه نکرده. حتی یک شکاف هم نیست که از وسط غار گذشته باشد.»

«می‌خواهی چه چیزی را ثابت کنی؟»

«کاملاً با عقل جور است. اگر تو هم غار آب‌بندی شده می‌ساختی خوشت می‌آمد یک سوراخ توی سقفش باشد. یک حسن تصادف دیگر هم هست. هر شکافی درست از کنار یک غار می‌گذرد، ولی هیچ وقت به هم نمی‌رسند، انگار مریخیها از این شکافها به عنوان ورودی غارهای مصنوعی‌شان استفاده کرده‌اند.»

ماسه‌نورد ناگهان متوقف شد. در نور کم سوی دستگاههای نمایش، که هنوز هم دو نقشه به طور همزمان روی پرده‌های سفیدشان کانونی شده بود، چشمان بیگمن با پریشانی به دیوید که در صندلی عقب نشسته بود خیره شد و پلکش به پرش افتاد.

او گفت، «یک دقیقه صبر کن بینیم. فقط یک دقیقه کوفتی.

الآن کجا داریم می‌رویم؟»

«به سمت شکاف، بیگمن. تقریباً یک کیلومتر آن طرفت از جایی که گریس‌ولد پایین افتاد. در مراتع ماکیان این نزدیکترین نقطه به غار است.»

«وقتی رسیدیم آن جا چه؟»

دیوید به آرامی و متأنث گفت، «وقتی رسیدیم آن جا، معلوم است دیگر، من می‌روم پایین توی شکاف.»

ورود به شکاف

بیگمن پرسید، «جدی می‌گویی؟»
 «می‌خواهی بگویی» - بیگمن کوشید تبسی بکند - «واقعاً
 مریخیها وجود دارند؟»

«اگر می‌گفتم وجود دارند، حرفم را باور می‌کردی؟»
 او به ناگاه به تصمیمی قاطع رسید. «نه. ولی این هم مهم
 نیست. گفتم می‌خواهم توی بازی باشم، پس دیگر جانمی‌زنم.»
 بار دیگر خودرو به حرکت در آمد.

سپده دم بی‌فروع مریخ اندک‌اندک آسمان و سرزمین غم‌افزاری
 پیش رو را روشن می‌ساخت. خودرو به شکاف نزدیک می‌شد. در
 طی نیم ساعت گذشته، در حالی که نورهای پرقدرت دل تاریکی را
 می‌شکافت، خودرو به کندی به پیش می‌خزید تا مبادا به قول
 بیگمن، کمی زودتر از حد لزوم شکاف را پیدا کنند.

دیوید پیاده شد و به آن ترک عظیم پوسته سیاره نزدیک گردید.

هنوز هیچ نوری به آن نمی‌رسید. سوراخی سیاه و هولناک در دل زمین بود که از هر سو به افقی فراتر از دیدرس تداوم یافته بود و لبه دیگر ش به سان یک برآمدگی خاکستری و بسی شکل در آن سو به چشم می‌خورد. نور چراغ دستی اش را به دل شکاف تاباند و پرتو نور در آن نیستی قیرگون گم شد.

بیگمن نیز خود را به او رساند. «مطمئنی جای درستی آمده‌ایم؟» دیوید به پیرامونش نگاه کرد. «مطابق نقشه، این جا نزدیکترین نقطه به غار است. از نزدیکترین منطقه مزرعه چقدر فاصله داریم؟» «سه کیلومتر، شیرین.»

مرد زمینی با حرکت سر تأیید کرد. بجهه کشاورزها احتمالاً جز هنگام وارسی به این جا نمی‌آمدند.

او گفت، «پس صبر کردن بیشتر فایده‌ای ندارد.»

بیگمن گفت، «راستی چطور می‌خواهی این کار را بکنی.» دیوید پیش از این سؤال جعبه بزرگی را که بیگمن در وینگرادرستی تحويل گرفته بود، از خودرو بیرون آورده بود. جعبه را باز کرد و محتویاتش را بیرون کشید. او پرسید، «تابه حال همچون چیزی دیده بودی؟»

بیگمن با حرکت سر پاسخ منفی داد. از پشت دستکش تکه‌ای از آن را میان انگشت شست و سبابه مالید. آن وسیله مشکل از یک جفت طناب بلند با پرقی ابریشمین بود که در فواصل سی سانتی متری به وسیله قطعاتی به یکدیگر متصل شده بودند.

او گفت، «فکر کنم یک نردهان طنابی باشد.»

دیوید گفت، «درست است، ولی از طناب نیست. این سیلیکون تابیده است، سبکتر از منیزیم، قویتر از فولاد، و تقریباً هر حرارتی در کره مریخ روی آن بی اثر است. از این وسیله اغلب در ماه

استفاده می‌شود. جایی که گرانش واقعاً کم است و کوهها واقعاً بلندند. روی مریخ کاربرد چندانی ندارد، چون جهان به نسبت مسطوحی است. راستش کلی شانس آوردم که شورا توانست یکی از آنها را در شهر پیدا کند.»

«این چه دردی ازت دوامی کند؟» بیگمن داشت تمام طول نرdban را از میان دستانش عبور می‌داد، تا هنگامی که نرdban به انتهای رسید و به یک گوی فلزی ضخیم ختم شد.

دیوید گفت، «مراقب باش، اگر ضامن اینمی‌اش بسته نباشد ممکن است به سختی خودت را زخمی کنی.»

او با ملایمت گوی را از دست بیگمن گرفت، گوی فلزی را در میان انگشتان نیرومند دو دست گرفت، و هر دست را در جهت خلاف دیگری چرخاند. صدای تلیک بلند و مقطعی به گوش رسید، اما هنگامی که دستها را از روی گوی برداشت، شکل گوی همان‌طور بی‌تغییر مانده بود.

«حالا نگاه کن.» لایه خاک مریخ در پیرامون شکاف، نازک و سرانجام ناپدید می‌شد و لبۀ پرتکاه از جنس صخره عربان بود. دیوید خم شد و با فشاری اندک گوی را روی تخته سنگ یاقوتی رنگ، که ناشی از سرخی آسمان بامداد بود، مستقر ساخت. دستش را پس کشید و گوی همان جا باقی ماند، در حالی که نرdban به زاویه‌ای عجیب همان جا متعادل شده بود.

او گفت، «بلندش کن.»

بیگمن نگاهی به آن انداخت، خم شد و آن را کشید. برای لحظه‌ای سرگردان می‌نمود، زیرا گوی همان‌طور سرجایش نشسته بود؛ سپس با تمام قدرتش آن را کشید، ولی باز هم اتفاقی نیفتاد. او با نگاهی خشمگین سر بلند کرد. «چکارش کردی؟»

دیوید لبخند زد. «وقتی ضامت اینمی آزاد شود، هر فشاری به سر گوی یک میدان نیروی باریک به طول تقریبی سی سانتی متر ایجاد می‌کند که راست درون سنگ فرو می‌رود. بعد سر دیگر میدان T از هر طرف پانزده سانتی متر گسترش پیدا می‌کند تا یک میدان T شکل ایجاد کند. سر حدات میدان کند است، نه تیز، بنابراین نمی‌توان با این طرف و آن طرف کردن بیرونش کشید. تنها راه بیرون کشیدنش این است که خود تخته سنگ را به کلی خرد کنی.»
«پس چطور آزادش می‌کنی؟»

دیوید تمام سی متر طول نردهان را از میان دو دست گذراند و به یک گوی فلزی دیگری در آن سر نردهان رسید. گوی را چرخاند و آن را روی صخره فشرد. گوی همان جا ماند و پس از حدود پانزده ثانیه گوی اول به پهلو افتاد.

دیوید گفت، «اگر یک گوی را به کار بیندازی، دومی خود به خود از کار می‌افتد. البته اگر هم ضامن اینمی یک گوی فعال را بزنی» - او خم شد و همین کار را کرد - «گوی از کار می‌افتد» - او گوی دوم را نیز برداشت - «بی آن که گوی دیگر به کار بیفتد.»

بیگمن قوز کرد و خم شد. جایی که دو گوی قرار داشتند شکافی باریک به طول تقریبی ده سانتی متری درون سنگ فرو رفته بود. شکاف آنچنان باریک بود که حتی ناخن انگشتی نیز درونش فرو نمی‌رفت.

دیوید استار به سخن گفتن ادامه داد، «من برای یک هفته آب و غذا دارم. ولی متاسفانه اکسیژنم بیشتر از دو روز دوام نمی‌آورد. ولی به هر حال تو دو روز صبر کن. اگر تا آن وقت برنگشتم این نامه‌ای است که باید به شورا برسانی.»

«دست نگه دار. واقعاً منظورت این است که این جن و پریهای

مریخی . . .

«منظورم خیلی چیزهاست. ممکن است بلغزم و سقوط کنم. ممکن است نرdban طنابی معیوب باشد. ممکن است تصادفاً آن را به نقطه‌ای بند کنم که در سنگ، شکاف یا حفره‌ای وجود داشته باشد.

یا هزار جور چیز دیگر. خوب، می‌توانم به تو اعتماد کنم؟»
بیگمن مایوس به نظر می‌رسید. «ولی این موقعیت خوبی است. یعنی باید همین طور اینجا بیکار بنشینم و همه خطرها را توبه جان بخربی؟»

«کار گروهی همین است، بیگمن. خودت هم می‌دانی.»
او روی لبه شکاف به پایین خم شد. آفتاب در برابر شان از پشت افق سر بر می‌آورد و رنگ آسمان از سیاهی به ارغوانی بدل شده بود. اما شکاف همچنان به سان مغاکی تیره و هولانگیز خودنمایی می‌کرد. جو رقیق مریخ نور را به خوبی متفرق نمی‌کرد و تنها هنگامی که خورشید درست بالای سر قرار می‌گرفت، ظلمت ابدی از شکاف رخت بر می‌بست.

دیوید با خونسردی نرdban را به درون شکاف انداخت. با برخورد نرdban به صخره‌ها صدایی از سنگها برخاست. پس از آویخته شدن نرdban از گویی که آن را به لبه سنگی شکاف محکم می‌کرد، گویی دیگر در عمق سی متري یکی دو بار به سنگها برخورد کرد و صداشیش به گوش رسید.

دیوید طناب را محکم کشید تا از استقرار درست گوی بالایی مطمئن شود، سپس با گرفتن نخستین پله نرdban به داخل مغاک تیره پرید. معلق شدن با سرعتی بالغ بر نیمی از سرعت کشش زمین حالتی پرمانند را القا می‌کرد، اما راحتی کار به همین جا ختم می‌شد. وزن حقیقی او چندان هم از وزن طبیعی اش در روی زمین

کمتر نبود؛ دو کپسول اکسیژنی که همراه داشت، از نوع بزرگترین اندازه‌ای بود که در مزرعه یافت می‌شد.

سرش بالاتر از خاک قرار گرفت. بیگمن با چشمانی از حدقه در آمده به او زل زد. دیوید گفت، «حالا دیگر برو پی کارت و خودرو را هم ببر. فیلمها و دستگاههای نمایش را برگردان شورا و گردونه را همینجا بگذار.»

بیگمن گفت، «باشد.» تمامی خودروها یک ماشین چهار چرخه را که می‌توانست باباتری داخلی اش صد کیلومتر را پیماید با خود حمل می‌کرد. گردونه‌ها و سائنس نقلیه‌ای ناراحت و بی‌حافظ در برابر سرما، یا بدتر از آن، در برابر طوفانهای شن بودند. با این وجود، یک گردونه بهتر از به انتظار نشستن برای رسیدن کمک بود.

دیوید استار به زیر پایش نگریست. هوا تاریکتر از آن بود که حتی انتهای نرdban را ببیند؛ برق ابریشمی نرdban در دل تیرگی شکاف گم می‌شد. پاهای را آویزان کرد و با دست پله به پله پایین رفت و در حین پایین رفتن پله‌ها را می‌شمرد. در پله هشتادم به سر آزاد نرdban رسید، پس از آن که یک بازو را در بین دو پله بالایی محکم کرد، تا هر دو دست را آزاد کند، پله آخر را به طرف خود کشید.

هنگامی که گوی پایینی در دستش قرار می‌گرفت، کمی به راست متمایل شد و آن را به دیوار صخره چسباند. محکم آن را کشید، و گوی سر جای خود مستقر ماند. به سرعت و با یک تاب خود را از موقعیت قبلی به یک طناب دیگر نرdban که اکنون از نقطه اتکای جدیدش معلق شده بود تغییر داد. یک دست را روی قسمتی که باقی گذاشته بود نگه داشت و منتظر شد تارها شود. پس از رها شدن آن را به بیرون تاب داد تا گوی بالایی در هنگام سقوط روی سرش پایین نیاید.

با فرو افتادن گویی که تا سی ثانیه قبل در لبه شکاف استوار شده بود به ژرفای شخصت متري پوسته مریخ، احساس کرد که چون آونگی تاب می خورد. به بالا نگریست. نواری پهن از آسمان ارغوانی را دید، اما می دانست با هر پله‌ای که پایین می رود شکاف هر دم تنگتر خواهد شد.

او پایین می رفت و پس از هشتاد پله تکیه گاه تازه‌ای برای نرdbانش برمی گزید که اولی در طرف راست قبلى بود و بعدی در طرف چپ قبلى، و در مجموع مسیری مستقیم به سمت پایین را طی می کرد.

شش ساعت گذشته بود و دیوید بار دیگر ایستاد تا لقمه‌ای از جیره فشرده شده‌اش را بخورد و جرعه‌ای از قممه‌اش آب بیاشامد. برای استراحت تنها کاری که از او برمی آید ایستادن روی پله‌ها و کم کردن فشار روی بازوanش بود. در تمام مسیر هیچ برآمدگی افقی ای که برای جا آمدن نفسش به اندازه کافی بزرگ باشد وجود نداشت. دست کم در حیطه نور چراغ دستی اش که چیزی دیده نمی شد.

این واقعیت از طرف دیگر نیز خبر بدی بود. بدین معنا که سفر بازگشت، با فرض این که اصولاً سفر بازگشتنی می داشت، باید با روش کند فرو بردن هر گویی به نوبت در دیوار صخره و تا جایی که دست می رسید انجام گیرد. این کار عملی بود — البته روی کره ماه. گرانش مریخ بیش از دو برابر گرانش ماه بود و صعود بسیار کندتر از نزول می شد.

دیوید با ناخرسنی دریافت که حتی سفر رفتنش هم بیش از حد کند است. ممکن نبود بیش از یک و نیم کیلومتری در عمق پوسته مریخ پایین رفته باشد.

در زیر پا فقط تاریکی حکم فرما بود. در بالای سر نوار باریک

شده آسمان دیگر روشن شده بود. دیوید تصمیم گرفت کمی صبر کند. به ساعت او، که به وقت زمین تنظیم شده بود، ساعت از یازده گذشته بود و این در مربیخ اهمیت زیادی داشت، زیرا دوره چرخش وضعی آن تنها نیم ساعت بیشتر از زمین بود. نقشه غارهای مربیخ در بهترین حالت فقط اطلاعاتی تقریبی متنج از عمل امواج لرزشی زیر سطح سیاره بود. با کوچکترین اشتباهی ممکن بود کیلومترها دورتر از ورود واقعی غار سر در آورد.

اما ممکن است هیچ گونه ورودی نیز وجود نداشته باشد. ممکن بود این غارها پدیده‌ای کاملاً طبیعی، مانند غارهای کارلسپاد^۱ در زمین باشد. البته گذشته از این که وسعت غارهای مربیخ به صدها کیلومتر می‌رسید.

با حالتی تقریباً خواب‌آلود، در ظلمت و سکوت، در میان زمین و آسمان تاب می‌خورد و به انتظار ایستاده بود. انگشتان کرخ شده‌اش را حرکت داد. حتی از زیر دستکش نیز سرمای مربیخ در گوشت و پوستش نفوذ می‌کرد. به هنگام پایین رفتن، فعالیتش او را گرم نگه می‌داشت؛ اما اکنون که منتظر بود، سرما خودنمایی می‌کرد. همان دم که نخستین بارقه کم فروغ خورشید را دید تقریباً تصمیم گرفته بود برای جلوگیری از منجمد شدن دوباره به حرکت در آید. سر بلند کرد و پرتو زرد رنگ آفتاب را دید که آرام آرام به پایین می‌تابد. خورشید، بر فراز لبه شکاف و از خلال نوار باریکی که از آسمان در میدان دیدش مانده بود، پدیدار شد. ده دقیقه طول کشید تا شدت تابش نور به حد اکثر برسد، یعنی هنگامی که تمام آن گروی سوزان نمودار گردید. گرچه اندازه‌اش به چشم یک زمینی کوچک نشان

۱- شهرکی در منطقه زاپادوچسکی در جمهوری چک، در غرب پراگ، که به سبب مرکز درمانی چشم‌های آب گرم قلبی‌ای اش شهرت جهانی دارد. م.

می داد، پهناش یک چهارم از میدان دیدش را فرار گرفت. دیوید می دانست که تابش این نور نیم ساعت یا کمتر دوام خواهد آورد و پس از آن تاریکی برای بیست و چهار ساعت دیگر حکم خواهد راند.

به سرعت پیرامونش رانگاه کرد و با این کار به تاب خوردن افتاد. دیوار شکاف به هیچ روی صاف و هموار نبود. سطح دیوار مضرس، اما در همه جا عمودی بود. گفتنی با یک کارد غول‌آسا و کند، خاک مریخ را بریده بودند، کاردی که به رغم کندی مستقیم پایین رفته بود. دیوار رو به رو نسبت به هنگام ورودش به شکاف به نحوی چشمگیر نزدیکتر شده بود، اما دیوید تخمین می‌زد که تا پیش از به هم رسیدن دو دیوار هنوز دو یا سه کیلومتر باید پاییتر برود.
با این همه باز هم نتیجه‌ای عایدش نشد.

آن گاه لکه سیاهی را دید. نفس دیوید با صفيری بلند خارج شد. سیاهی در همه سو چشمگیر بود. هر کجا که یک برآمدگی صخره‌ای سایه می‌انداخت ظلمت رخ می‌نمود. ولی این لکه خاص چهار گوشه بود. لکه زاویه‌هایی کاملاً قائمه داشت. این لکه می‌بایست مصنوعی می‌بود. مانند دری بود که درون صخره کار گذاشته باشند.

به سرعت گوی پایینی نردهان را گرفت. تا آن جا که می‌توانست آن را در جهت لکه جلو برد، گوی بالایی را که پایین می‌افتد گرفت، و این یکی را نیز دورتر از دیگری در جهت لکه قرار داد. با آخرین سرعتی که می‌توانست گویها را به سمت لکه جابه‌جا می‌کرد و از ته دل آرزو می‌کرد نور خورشید همچنان باقی بماند و آن لکه توهمن از کار در نیاید.

خورشید عرض شکاف را پیموده و هم اکنون به لبه دیواری

می‌سایید که دیوید از آن معلق شده بود. صخره‌ای که رو در رویش بود تاکنون زرد و قرمز بود، اما اکنون دوباره خاکستری شده بود. هنوز نور خورشید روی دیوار دیگر وجود داشت و او به خوبی همه چیز را می‌دید. کمتر از سی متر بالکه فاصله داشت و با هر بار تغییر موضع گویها به آهن نزدیکتر می‌شد.

نور پر تلالو خورشید از روی دیوار رو به رو بالا می‌رفت و هنگامی که به لبه کناری لکه رسید هوا دوباره گرگ و میش شده بود. انگشتانش از پشت دستکش روی فرو رفتگی پدید آمده در صخره قرار گرفت. سطحش هموار بود. نه هیچ‌گونه بریدگی در آن بود و نه هیچ نوع ایرادی. باید توسط موجودات هوشمند ساخته شده باشد. دیگر نیازی به آفتاب نداشت. پرتو کوچک چراغ دستی کفايت می‌کرد. نرdbانش را به درون فرورفتگی داخل دیوار پرتاپ کرد و با ورود گوی به درون حفره صدای دلنگی از برخورد آن سنگ زیرین بلند شد. یک سطح افقی !

به سرعت پایین رفت و در عرض دو دقیقه خود را در حالی یافت که روی سنگی ایستاده بود.

برای نخستین بار پس از شش ساعت روی جسمی سخت و استوار می‌ایستاد. گوی غیر فعال را یافت، آن را در ارتفاع کمر در سنگ فرو برد. سر دیگر نرdbان را پایین آورد، سپس با تنظیم ضامن ایمنی سر دیگر نرdbان رانیز از دیوار حفره جدا کرد. برای نخستین بار پس از شش ساعت هر دو سر نرdbان آزاد بود.

دیوید نرdbان را گرد کمر و بازو چرخاند و به پیرامونش نگریست. حفره درون صخره حدود سه متر عرض داشت. با کمک چراغ دستی اش به سمت جلو پیش رفت و رودرروی یک تختال سنگی هموار و محکم قرار گرفت که راه پیشروی افزونترش را سد کرده

بود.

این نیز محصول دست هوشمندان بود. باید این طور می‌بود. اما به هر حال راه اکتشاف بیشترش را سد کرده بود.

دردی ناگهانی در گوشش پیچید و به سرعت روی پاشنه چرخید. تنها یک توضیع وجود داشت. فشار هوای اطرافش به دلیلی در حال افزایش بود. به سمت لبه حفره بازگشت و هنگامی که دریافت راه ورودی اش به وسیله تخته سنگی که پیش از این آن جا نبود بی صدا بسته شده است، تعجبی نکرد.

قلبش به شدت می‌تپید. واضح بود که درون نوعی هوابند قرار دارد. با احتیاط ماسک تنفس را برداشت و هوای تازه را آزمود. درون ششهاش احساس راحتی می‌کرد و احساس می‌کرد گرمای هوا وجودش را گرم کرده است.

به سمت تختال سنگی داخلی بازگشت و با اطمینان خاطر منتظر شد تا این یکی بالا رفته و از سر راه برخیزد.

اتفاقی افتاد که کاملاً هم مطابق انتظارش بود. یک دقیقه پیش از کنار رفتن تخته سنگ، دیوید حس کرد که بازویش به ناگاه به بدنش فشرده می‌شد، انگار در کمندی پولادین گرفتار آمده بود و کمندی اعضای بدنش را به هم می‌فرشید. از ف्रط وحشت فریادی کوتاه برآورد و سپس پاهایش نیز با فشاری به هم جفت شد و بی حرکت گردید.

به این ترتیب بود که وقتی در داخلی گشوده شد و راه ورود به غار در برابر دیوید باز گردید، او نتوانست دست یا پايش را حرکت دهد.

۱۰

پیدایش تکاور فضا

دیوید متظر ماند. حرف زدن با دیواها بی‌فایده بود. به حسب ظاهر موجوداتی که غارها را ساخته بودند و می‌توانستند به این روش غیر مادی او را از حرکت باز دارند، قادر به انجام دادن هر کار دیگری نیز بودند.

حس کرد که از زمین جدا می‌شد و آهسته روی محور عرضی بدنش می‌چرخد، تا آن که محور طولی بدنش با کف غار موازی شد. سعی کرد سرشن را بالا آورد، اما دریافت که قادر به حرکت دادن آن نیست. قید و بندهایی که سرشن رانگه داشته بود به محکمی بندهای دست و پایش نبود. مانند مهاری محملین و نرم از جنس لاستیک و اندکی انعطاف‌پذیر بود، اما نه بیش از آن.

او به نرمی به سمت داخل به حرکت در آمد. انگار وارد آبی گرم، خوشبو و قابل تنفس شده بود. با عبور سرشن از درگاه هوابند، که آخرین قسمت بدنش از لحاظ راستای حرکت بود، خوابی بی‌رؤیا

او را در ربود.

دیوید استاربی آن که هیچ درکی از گذشت زمان داشته باشد چشم گشود. حس می کرد موجود زنده ای در نزدیکی اش قرار دارد. اما این که آن احساس دقیقاً چگونه بود، نمی توانست درک کند. نخست متوجه حرارت شد: به گرمای یک روز داغ تابستانی. سپس نوری سرخ و کدر را دید که احاطه اش کرده بود و به سختی برای دیدن کفایت می کرد. زیر آن نور به دشواری دیوارهای اتاقی کوچک را در اطراف خود یافت. در هیچ کجا حرکتی به چشم نمی خورد؛ هیچ کجا حیاتی دیده نمی شد.

با این وجود، در همان نزدیکی نوعی هوش قدرتمند بایستی در حال کار بود. دیوید این امر را به طریقی حس می کرد که قادر به توضیح دادنش نبود.

محاذطانه کوشید یک دست را حرکت دهد. دستش با هیچ تأخیر یا دردسری بالا آمد. با شگفتی بلند شد و نشست و خود را روی سطحی نرم و انعطاف پذیر یافت که در آن تاریکی از ماهیتشن چیزی نمی فهمید.

ناگهان صدایی برخاست. «مخلوق از پیرامونش آگاه است، —. آخرین بخش از این کلام مهمهای از اصوات نامفهوم بود. دیوید جهت صدا را تشخیص نمی داد. صدا از همه جهت به او می رسید.

صدای دیگری بلند شد. این صدا با صدای اولی فرق داشت، هر چند که تفاوتی بسیار ظریف بود. انگار صدای دوم ملایمتر، نرمتر و به نوعی مؤنث بود. «حال خوب است، مخلوق؟»

دیوید گفت، «شما را نمی توانم ببینم.»

صدای اول (دیوید آن را یک مرد تصور کرد) دوباره برخاست.

«پس همان‌گونه است که گفتم، _____.» دوباره همه‌های نامفهوم بود. «تو قابلیت دیدن ذهن را نداری.»

آخرین عبارت نامفهوم بود، اما به نظر دیوید این طور رسید: «دیدن ذهن.» او گفت، «من نمی‌توانم ماده را ببینم، اما نور این جا اصلاً کافی نیست.»

سکوت برقرار شد، انگار آن دو سرگرم مشورت با هم بودند، و سپس ششی‌ای به نرمی در دست دیوید جای گرفت. چراغ دستی خودش بود.

صدای مردانه گفت، «از لحاظ نور، این وسیله اهمیتی برایت دارد؟»

«بله، معلوم است. مگر نمی‌بینید؟» دیوید چراغ را روشن کرد و به سرعت پرتوش را به همه سو گرداند. اتاق کاملاً از حیات و هر چیز دیگری خالی بود. سطحی که روی آن نشسته بود نسبت به نور شفاف بود و بیش از یک متر از کف غار فاصله داشت.

صدای زنانه با هیجان گفت، «همان‌طور است که من گفتم.

حس بینایی این مخلوق با پرتوهای موج کوتاه فعال می‌شود.»
«ولی بخش عمده تابش این وسیله در طیف فرو سرخ است. قضاوت من بر همین مبنای استوار بود.» در حین ردوبدل شدن این گفتگو نور در حال افزایش بود. نخست نارنجی شد، بعد زرد و سرانجام سفید گردید.

دیوید گفت، «می‌شود اتاق را خنک هم بکنید؟»
«ولی دمای اتاق به دقت مطابق دمای بدن تنظیم شده است.»
«با این حال، خنکترش را ترجیح می‌دهم.»

حداقل روح همکاری با او را داشتند. نسیمی خنک و روح‌بخش به سمت دیوید وزید. دیوید گذاشت تا حدود بیست درجه دمای

اتاق را پایین بیاورند.

دیوید اندیشید، «فکر کنم شما مستقیماً با مغز ارتباط برقرار می‌کنید. احتمالاً به همین دلیل است که تصور می‌کنم شما به زبان انگلیسی بین‌المللی حرف می‌زنید.»

صدای مردانه گفت، «عبارت آخرت نامفهوم بود، اما شکی نیست که ارتباطمان برقرار است. مگر راه دیگری جز ذهن برای ارتباط وجود دارد؟»

دیوید کلام وی را نزد خود تأیید کرد. دلیل آن همه‌های نامفهوم همین بود. هنگامی که اسم خاصی به کار می‌رفت که در مغز هیچ تصوری را تجسم نمی‌نمود، تنها به شکل ابهام دریافت می‌شد: نوعی پارازیت مغزی.

صدای موئث گفت، «در تاریخ کهن نژاد ما افسانه‌هایی آمده است که می‌گوید اذهان ما بر روی یکدیگر بسته بود و ما از طریق نمادهای دیداری و شنیداری ارتباط برقرار می‌کردیم. با توجه به کلامت تنها می‌توانم نتیجه بگیرم که مردمت این گونه هستند، مخلوق.»

دیوید گفت، «درست است. الان چه مدت از وقتی که مرا به داخل غار آورده‌اید می‌گذرد؟»

صدای مردانه گفت، «هنوز به میزان یک بار چرخش کامل سیاره نرسیده است. ما به دلیل هر نوع ناراحتی احتمالی که برایت پدید آورده‌ایم عذر می‌خواهیم، اما این نخستین فرصت ما برای مطالعه مخلوقات سطح نشین جدید به صورت زنده بود. پیش از این چندین مورد را مطالعه کرده‌ایم، آخرین بار مدت کوتاهی پیش از این بود، اما هیچ کدام از آنها زنده و فعال نبودند و میزان اطلاعات قابل حصول از نمونه‌هایی مانند آنها ناگزیر محدود و اندک است.»

دیوید با خود اندیشید که شاید آخرین جسد بازیافتی آنان مال گریس ولد بوده است. او محتاطانه گفت، «یعنی آزمایشها بیان روی من تمام شده؟»

صدای زنانه به سرعت پاسخ داد، «تو از صدمه دیدن می‌ترسی. این امر به روشی از ذهنی برمی‌آید که شاید ما برای کسب دانش با خشونت و وحشیگری در اعمال حیاتی تو دخالت کرده‌ایم. چقدر هراس‌انگیز!»

«اگر به شما توهین کرده‌ام، مرا عفو کنید و این فقط به این دلیل است که با روش‌هایتان آشنا نیستیم.»

صدای مردانه گفت، «ما هر چه را می‌خواستیم فهمیده‌ایم. ما کاملاً قادریم بدون نیاز به تماس فیزیکی با بدنت، کالبدت را مولکول به مولکول بررسی کنیم. سازوکارهای روانی ما گواهی کاملاً روشن و قانع‌کننده است.»

«این سازوکارهای روانی که گفتید چیست؟»

«آیا با پدیدهٔ تطورات ماده- ذهن آشنایی؟»

«متاسفانه، نه.»

مکثی پدید آمد و سپس صدای مردانه با تندی و لحنی عتاب‌آلود گفت، «هم اکنون مغزت را بررسی کردم و متاسفانه، با قضاوت از روی بافت مغزی‌ات، باید بگوییم ادراک تو از اصول علمی به آن اندازه نیست که ترضیحات مرا دریابی.»

دیوید حس کرد او را سر جایش نشانده‌اند. او گفت، «عذر می‌خواهم.»

صدای مردانه ادامه داد، «چند سؤال از تو می‌پرسم.»

«خواهش می‌کنم، قربان.»

«آخرین بخش از عباراتی را که بیان کردی چه بود؟»

«فقط نوعی روش خطاب احترام‌آمیز بود.»

مکثی پدید آمد. «بله، فهمیدم. شما مخلوقات به تناسب مخاطب خود نمادهای ارتباطی تان را پیچیده می‌کنید. سنتی غریب است. ولی دارم وقت تلف می‌کنم. بگو بدانم، مخلوق، تو میزان چشمگیری حرارت ساطع می‌کنی. بیمار هستی یا احتمالاً این یک پدیده طبیعی است؟»

«کاملاً طبیعی است. کالبدهای مردهای که آزمایش کرده‌اید، بدون شک همدمای محیط اطرافشان بوده‌اند، هر دمایی که محیط داشته فرقی نمی‌کند. اما بدنها ما وقتی کاملاً درست کار می‌کند، دمای یکسانی را حفظ می‌کند که از همه برایش مناسبتر است.»

«پس شماها بومی این سیاره نیستید؟»

دیوید گفت، «قبل از این که به این سؤال جواب بدهم، می‌توانم بپرسم در صورتی که از سیاره دیگری آمده باشیم، برخوردتان با مخلوقاتی مثل ما چگونه خواهد بود؟»

«به تو اطمینان می‌دهم که بود و نبود تو و همنوعانت برای ما یکسان است، مگر هنگامی که کنجکاوی ما را برانگیزد. از ذهن‌ت می‌خوانم که نسبت به انگیزه‌های ما نگران هستی. می‌بینم که از خصوصت ما در هراسی. این افکار را از خودت دور کن.»

«پس چرا پاسختان را از خود مغز نمی‌خوانید؟ چرا از شخص خودم سؤال می‌کنید؟»

«من در غیاب ارتباط دقیق و کامل، تنها می‌توانم عواطف و نگرشهای کلی را بخوانم. اما، تو فقط یک مخلوقی و این امور را درک نمی‌کنی. برای گرفتن اطلاعات دقیق، ارتباط باید در بردارنده میل و اراده باشد. اگر این مسأله کمکی به آرامش خاطرات می‌کند، باید به اطلاعات برسانم که ما به هزار و یک دلیل معتقد‌یم که تو عضوی از

نژادی هستی که بومی این سیاره نیست. از یک طرف، ترکیب بافت‌های بدنی به کلی به هر موجود زنده‌ای که تاکنون روی سطح این سیاره زیسته و ما آن را می‌شناخته‌ایم تفاوت دارد. از طرف دیگر دمای بدنی نیز نشان می‌دهد که از جهانی دیگر آمده‌ای، از جهانی گرمتر. »

«حق با شماست. ما از زمین آمده‌ایم.»

«کلمه ماقبل آخرت برایم نامفهوم است.»

«از سیاره‌ای که یک مرتبه نزدیکتر از این سیاره به خورشید است.»

«که این طور! چقدر جالب. در هنگامی که نژاد ما به غارهای پناه می‌برد، یعنی حدود نیم میلیون گردش انتقالی این سیاره قبل، می‌دانستیم که سیاره‌تان دارای حیات است، هر چند که احتمالاً از حیات هوشمند تهی بود. آیا نژادت در آن هنگام هوشمند شده بود؟»

«دیوید گفت، «به سختی.» از هنگامی که مریخیها سطح سیاره‌شان را ترک گفته بودند یک میلیون سال زمینی گذشت.

«حقیقتاً جالب است. این گزارش را باید مستقیماً به مغز مرکزی ببرم. بیا، _____.»

«بگذار من بمانم، _____. می‌خواهم باز هم با این مخلوق ارتباط برقرار کنم.»

«هر طور میل توست.»

* * *

صدای زنانه گفت، «درباره جهانت برایم تعریف کن.»

دیوید بی محابا و آزادانه سخن گفت. او نوعی مستی و اشتیاق مطبوع و تقریباً دلپسند را حس می‌کرد. بد گمانی را وانهاده بود و دلیلی وجود نداشت که صادقانه و کامل پاسخ نگوید. این

موجودات مهربان و گرم‌خو بودند. هر چه اطلاعات داشت بیرون می‌ریخت.

سپس آن موجود مؤنث مغز دیوید را رها کرد و او در دم از سخن گفتن باز ایستاد. او با غیض گفت، «داشتم چه می‌گفتم؟» صدای زنانه با آهنگی اطمینان‌بخش گفت، «کلام زیان‌بخشی بر زبان نیاوردی. من فقط بازدارهای ذهنی ات را سرکوب کردم. این کار خلاف قانون است و اگر — این جا بود جرات همچون کاری را به خود نمی‌دادم. ولی تو فقط یک مخلوق هستی و من هم در آتش کنجکاوی می‌سوزم. می‌دانستم که بدگمانی ات بیش از آن عمیق است که بدون کمی کمک از طرف من اجازه سخن گفتن به تو بدهد، و بدگمانی ات هم کاملاً نابه‌جاست. تا وقتی شما مخلوقات به حریم ما تجاوز نکنید، آسیبی به شما نخواهیم رساند.» دیوید گفت، «ولی ما این کار را کرده‌ایم، مگر نه؟ ما سرتاسر سیاره‌تان را اشغال کرده‌ایم.»

«هنوز هم داری مرا محک می‌زنی. به من اعتماد نداری؟ ما به سطح سیاره هیچ علاقه‌ای نداریم. خانه ما این جاست.» اما در عین حال، صدای زنانه تقریباً آهنگی آرزومند به خود گرفت، «سفر از یک جهان به جهان دیگر باید هیجان خاصی داشته باشد. ما نیک می‌دانیم که سیارات و خورشیدهای بسیاری در فضا وجود دارد. فکرش را بکن، مخلوقاتی چون تو وارث این همه شده‌اند. نمی‌دانی تا چه حد شکرگزارم که پایین آمدن ناشیانه‌ات را به موقع حس کردیم تا یک راه ورودی برایت باز کنیم.»

«چی!» دیوید نتوانست از فریاد کشیدن خودداری کند، گو این که می‌دانست امواج صوتی برآمده از تارهای صوتی اش توجهی را بر نخواهد انگیخت و تنها افکار ذهنیش حس می‌شود. «شما راه ورودی

را باز کردید؟»

«من تنها نبودم. — هم کمک کرد. برای همین بود که اجازه دادند خودمان روی تو تحقیق کنیم.»

«ولی چطور این کار را کردید؟»

«علوم است، این طور اراده کردیم.»

«اصلانمی فهمم.»

«خیلی ساده است. مگر آن را در ذهنم نمی‌بینی؟ مثل این که فراموش کرده‌ام تو فقط یک مخلوق ساده‌ای. ببین، وقتی به غارها پناه آوردیم، ناچار شدیم میلیونها کیلومتر مکعب ماده را نابود کنیم تا برای زندگی در زیر سطح زمین برای خودمان جا باز کنیم. جایی برای انبار کردن این همه ماده وجود نداشت، بنابراین آن را به انرژی،

—، — و — تبدیل کردیم.»

«نه نشد، نفهمیدم چه گفتید.»

«نمی‌فهمی؟ در این صورت تنها می‌توانم بگویم، انرژی به شکلی ذخیره شد که با استفاده از قدرتهای مغزی بتوان از آن سود برد.»

«ولی اگر تمام ماده‌ای را که روزی در این غارهای گستردۀ قرار داشته تبدیل به انرژی شده باشد...»

«امقدار انرژی بسیار زیاد خواهد بود. بدون شک از نیم میلیون دور گردش سیاره قبل تا به امروز با همین انرژی زندگی کرده‌ایم، و مطابق محاسبات تا بیست میلیون دور گردش هم برایمان کفایت می‌کند. حتی پیش از ترک سیاره هم رابطه میان ذهن و ماده را بررسی کرده بودیم و پس از آن که به غارها آمدیم آن علم را تکمیل نمودیم، تا اندازه‌ای که برای مصارف شخصی دیگری کمترین نیازی به ماده نداریم. ما مخلوقات ذهن و انرژی ناب هستیم. من هم اکنون در

کنار تو هستم، اما چون نمی‌توانی ذهن را حس کنی، تنها به واسطه مغزت وجود مرا درک می‌کنی. «ولی مخلوقاتی مثل شما به آسانی می‌توانند تمام کیهان را در اختیار بگیرند.»

«می‌ترسی مبادا بر سر تصرف کیهان با شما مخلوقات مادی زیبون به رقابت برخیزیم؟ و بخواهیم بر سر داشتن جایگاهی در میان ستارگان با شما مبارزه کنیم؟ فکر ابلهانه‌ای است. تمام کیهان همین جا در اختیار ماست. ما خود برای خود بستنده‌ایم.»

دیوید ساکت ماند. سپس آهسته دستش را به طرف سر برد؛ او حس می‌کرد شاخکهایی ظریف، بسیار ظریف، به ملایمت مغزش را لمس می‌کند. این نخستین بار بود که چنین احساسی به سراغش می‌آمد و او از نزدیکی آنها با مغزش می‌گریخت.

صدای زنانه باز هم گفت، «اعذر می‌خواهم. آخر تو مخلوقی بسیار جالب توجه هستی. مغزت به من می‌گوید همنوعانت در معرض خطر بزرگی هستند و تو شک کرده‌ای که مبادا عاملش ما باشیم. ای مخلوق، به تو اطمینان می‌دهم که چنین نیست. او این سخن را به سادگی تمام بیان کرد. دیوید چاره‌ای نداشت مگر پذیرفتن.

دیوید گفت، «فرد همراه شما گفت که شیمی بافت‌های من به کلی با بافت‌های اشکال مختلف حیات در مربیخ متفاوت است. می‌توانم بپرسم چطور؟»

«بافت‌هایت متشکل از نوعی مادهٔ ترکیبی نیتروژن است.»

دیوید توضیح داد، «اسمش پروتئین است.»

«این کلمه را نمی‌فهمم.»

«بافت‌های شما چه ترکیبی دارد؟»

«مشکل از — و — و — است. کاملاً متفاوت است.
تقریباً هیچ نیتروژنی در آن نیست.»

«متاسفانه: نه. — می‌گوید هر نوع ماده‌آلی در سیاره ما فوراً در بدن تبدیل به سم خواهد شد. می‌توانستیم ترکیبات ساده‌ای از گونه حیاتی خودت تولید کنیم که بتوانی از آنها تغذیه کنی، اما مواد نیتروژنی مرکب و پیچیده‌ای که بخش عمدۀ بافت‌های از آن تشکیل شده است، بدون مطالعه فراوان برایمان غیر قابل دسترسی است. گرسنه هستی، مخلوق؟» دیوید حس همدردی و علاقه را بی‌شببه در افکار او حس می‌کرد. (او سرخختانه به صدا تلقی کردن او ادامه می‌داد.)

دیوید گفت، «در حال حاضر از غذای خودم هنوز هم چیزهایی باقی مانده.»

صدای زنانه گفت، «به گمانم شایسته نباشد که فقط به عنوان یک مخلوق به تو فکر کنم. نامت چیست؟» سپس، انگار که از نفهمیدن پاسخ دیوید نگران باشد، افزود، «همنوعات تو را چگونه تمیز می‌دهند؟»

«نامم دیوید استار است.»

«چیزی از آن نمی‌فهمم، مگر آن که اشاره‌ای به خورشیدهای کیهان در آن رفته است^۱. به این دلیل تو را بدین نام متصف کرده‌اند، چون کارت سفر در فضاست؟»

«نه، بسیاری از مردم من در فضا سفر می‌کنند. «استار» در اینجا هیچ معنای خاصی ندارد. فقط یک دسته اصوات است که برای

۱- "Star" با یک حرف اضافه "Star" تلفظی یکسان با کلمه "Star" انگلیسی دارد که در آن زبان به معنای «ستاره» است. م.

شناسایی ام ادا می شود، همان طور که اسمی شما فقط از اصوات مختلف ساخته شده. حداقل برای من تصویری را مجسم نمی کنند؛ من چیزی از آنها درک نمی کنم. »

«افسوس. تو باید نامی داشته باشی که بیانگر سفرهایت در فضا باشد؛ همان گونه که از یک سوی کیهان به سوی دیگرش تک تازی می کنی. اگر موجودی چون تو بودم، به نظرم مناسب می نمود که «تکاور فضا» نامیده شوم. »

به این ترتیب بود که دیوید استار برای نخستین بار از زبان موجودی زنده که او را نمی دید و هرگز نیز امید دیدنش را به شکل واقعی اش نداشت، به نامی خوانده شد که سرانجام سرتاسر کهکشان او را بدین نام می خواندند.

۱۱

طوفان

این بار صدایی عمیقتر و آهسته‌تر در مغز دیوید جان گرفت. او به سنگینی گفت، «درود بر تو، مخلوق. نامی که هم اکنون — به تو داد، نامی نیکوبی است.»

صدای زنانه گفت، «به احترام شما کنار می‌روم —..» دیوید با از دست دادن تماسی خفیف از روی مغزش به گونه‌ای اشتباه ناپذیر دریافت که صاحب صدای زنانه دیگر در تماس ذهنی با او نیست. با سرگیجه چرخی زد، بار دیگر تحت تأثیر این توهمند قرار گرفته بود که این صدایها از جهتی خاص می‌آیند و دریافت که ذهن ناآزموده و خامش همچنان در پس تفسیر چیزی جدید به روش‌های کهنه و نارساست، چیزی که تاکنون تجربه تماس با آن را نداشته است. البته این صدا از جهتی خاص نمی‌آمد. صدا درون مغزش بود.

مخلوقی که صدایی ژرف داشت مشکلش را محک زد. صدا

گفت، «تو به سبب باز ماندن حواس است از آشکار ساختن من پریشان شده‌ای، و من تو را پریشان نمی‌خواهم. می‌توانم ظاهر فیزیکی یکی از مخلوقات همنوعت را به خود بگیرم، اما این حرکتی نامطبوع و تحقیرآمیز است. این کافی است؟»

دیوید استار شاهد شکل گرفتن تصویری سوسوزن در برابر چشم‌اش بود. ورقه‌ای لطیف از نور سبز-آبی به ارتفاع دو متر و عرض سی سانتی‌متر.

دیوید به آرامی گفت، «کاملاً کافی است.»

صدای ژرف گفت، «بسیار خوب! حالا اجازه بده خودم را معرفی کنم. من مدیر اجرایی، — هستم. گزارش گرفتن از یک نمونه زنده از حیات تازه سطح نشین، مطابق روال جاری به من رسید. مغزت را آزمایش خواهم کرد.»

مقام آن صدای جدید برای دیوید چیزی جز مهمه‌ای از صدایها نبود. اما وقار و مسؤولیت همراه آن را آشکارا حس می‌کرد. با این وجود، او با قاطعیت گفت، «ترجیح می‌دهم وارد ذهنم نشوید.»

آن صدای ژرف پاسخ داد، «رک گویی شما کاملاً قابل درک و در خور ستایش است. باید توضیح دهم که بررسی من صرفاً محدود به یک بررسی دقیق از حیطه بیرونی است. با نهایت وسوس از هر گونه تجاوز به حریم شخصیات پرهیز خواهم کرد.»

دیوید بیهوده عضلاتش را منقبض می‌ساخت. تا چندین دقیقه اتفاقی نیفتاد. حتی آن تماس پر مانند که هنگام حضور صاحب آن صدای زنانه در ذهنش حس می‌کرد، در هنگام این بررسی تازه که از جانب موجودی با تجربه به عمل می‌آمد وجود نداشت. با این حال، دیوید بی آن که خود بداند، می‌دانست که هر بخش از ذهنش با ظرافت گشوده شده و سپس بسته می‌شد، بی آن که درد یا مزاحمتی

برایش پدید آورد.

صدای ژرف گفت، «سپاسگزارم. به زودی آزاد خواهی شد و به سطح سیاره بازگردانده می‌شوی.»

دیوید لجوچانه گفت، «آخر چیزی در ذهنم پیدا کردید؟»

«آن قدر که به حال همنوعانست افسوس بخوریم. ما صاحبان حیات درونی روزگاری مانند شما بودیم، پس احساس و وضعیت شما را تا حدی درک می‌کنیم. مردم تو از توازن با کیهان بی‌بهره‌اند. ذهنی پرسشگر دارید که در پی درک چیزهایی است که به سختی حس می‌کنید، بی‌آن که از یگانه حواس واقعیتر و ژرفتر لازم برای عیان ساختن واقعیت بهره‌مند باشید. در جستجوی نافرجامたن به دنبال سایه‌هایی که در برтан گرفته‌اند، به اقصی نقاط کهکشان می‌تازید. درست بدان گونه که گفتم، — نام نیکی برایت برگزیده است. شمایان به واقع نژادی از تکاوران فضا هستید.

«اما از این تک‌تازیها چه سود؟ پیروزی حقیقی در درون است. برای درک کیهان مادی نخست باید مانند ما از بند آن رها شوید. ما از ستارگان بریدیم و سر به اندرون فرو بردیم. ما به غارهای جهان خودمان پناه بردیم و کالبدهایمان را به دور انداختیم. برای ما مرگ دیگر معنایی ندارد، مگر آن‌گاه که ذهنی بیاساید؛ زایش نیز بی‌معناست، مگر آن‌گاه که ذهنی بیاساید، اما نیاز به جایگزینی داشته باشد.»

دیوید گفت، «شما هم چندان متکی به نفس و خود بستنده نیستید. بعضی از شما دستخوش کنجکاوی می‌شوید. موجودی که پیش از این با من حرف می‌زد، می‌خواست درباره زمین چیزهایی بداند.»

— به تازگی متولد شده است. عمرش به یک‌صد دور گردش

سیاره به گرد خورشید نیز نمی‌رسد. تسلطش بر الگوهای فکری ناقص است. ما بالغان، به سادگی می‌توانیم کلیه طرحهای احتمالی را که تاریخ زمین مطابق آن رقم خورده است نزد خود مجسم کنیم. تنها دو سه طرح از آن میان برای تو قابل درک است، و حتی پس از گذشت سالیان بی‌شمار از پرداختن به اندیشه‌های نازه درباره جهان شما خسته و درمانده نمی‌شویم، و هر یک از آن اندیشه‌ها درست به اندازه فکری که از قضا مطابق با واقعیت است، جذاب و برانگیزاننده خواهد بود. — نیز به موقع این نکته را در خواهد یافت. »

«با وجود خود شما هم زحمت بررسی ذهن مرا بر خودتان هموار کردید. »

«تنها به انگیزه اطمینان یافتن از موردی بود که پیش از این بدان ظنین شده بودم. نژاد تو قابلیت رشد را دارد. در بهترین شرایط، پس از یک میلیون بار چرخش سیاره ما به گرد آفتاب — که در برابر عمر کهکشان دمی بیش نیست — شاید به حیات درونی دست یابید. و این نتیجه‌ای نیکو به دنبال دارد. نژاد من در ابدیت همالی خواهد داشت و این همراهی سرانجام به نفع هر دو خواهد بود. »

دیوید محتاطانه گفت، «گفتید شاید به آن دست پیدا کنیم. »
«نژاد تو گرایش‌های خاص دارد که مردم من هرگز حائز آن نبوده‌اند. از ذهن‌ت به روشنی گرایش‌هایی را می‌خوانم که در راه رفاه عame نیست. »

«اگر منظورتان چیزهایی مثل جنایت و جنگ است، پس از روی مغزم باز هم می‌توانید بینید که اکثریت عظیم انسانها با گرایش‌های ضد اجتماعی مبارزه می‌کنند و گرچه پیشرفت ما در قبال این گونه گرایشها کند است، اما قطعی و استوار است. »

«این را می‌بینم. بیش از این را نیز می‌بینم. می‌بینم که تو شخصاً به رفاه عامه مشتاقی. تو مغزی قدرتمند و سالم داری که حتی از قرار دادن جوهره آن در میان خودمان ابایی نداشت. می‌خواهم در راه تلاشهاست کمکی به تو بکنم.»

دیوید پرسید، «چطور؟»

«باز هم ذهن انباشته از بدگمانی شد. وجودت را از تنش خالی کن. به تو اطمینان می‌دهم که کمک از خلال مداخله فردی در امور فعالیتهای مردمت نخواهد بود. این نوع مداخله برای مردم تو غیر قابل ادراک و دون شان من خواهد بود. اجازه بده در عرض به دو کاستی عمدی که خود بیش از آن بدان واقعی اشاره کنم.

«نخست این که از عناصری بی ثبات و ناستوار تشکیل شده‌ای؛ یعنی مخلوقی ناپایدار هستی. نه تنها پس از چند بار گردش سیاره تجزیه و متلاشی خواهد شد، بلکه در صورت دچار شدن به هر یک از چند هزار فشار گوناگون جان خواهی باخت. دوم این که حس می‌کنی در هیأتی محربانه و ناشناخته بهتر کار خواهی کرد، با این وصف دیری نمی‌پاید که یک مخلوق همنوعت، به رغم تغییر هویت کامل، هویت حقیقی از را تشخیص خواهد داد. آیا آنچه گفتم درست نبود؟»

دیوید گفت، «چرا، درست بود. اما در این دو مورد چه کاری از شما برمی‌آید؟»

صدای ژرف گفت، «آن کار پیش‌پیش انجام پذیرفته است و در دست قرار دارد.»

جنسی پارچه‌ای لطیف و در دست دیوید استار قرار داشت. پیش از آن که از وجودش باخبر شود، تقریباً از لای

انگشتانش سقوط کرد. تقریباً یک نوار بی وزن از جنس . . . از چه جنسی بود؟

آن صدای ژرف به آهنگی متین به پرسش ناپرسیده اش پاسخ گفت، «نه از تنزیب است، نه از الیاف، نه از پلاستیک و نه از فلز. اساساً هیچ نوعی ماده‌ای که ذهنت درک کند، نیست. این — است. آن را روت چشمانش بگذار.»

دیوید همان کرد که به او گفته بودند. آن ماده انگار که خود نوعی حیات ابتدایی داشته باشد بالا پرید و به گرمی و نرمی به جزء جزء بافت‌های پیشانی، چشمها و بینی او چسبید، بی‌آن که او را از تنفس یا چشمانش را از پلک زدن باز دارد.

او پرسید، «چه اتفاقی افتاد؟»

پیش از آن که این کلمات از ذهنش جاری شود آینه‌ای از جنس انرژی، به سرعت و به بی‌صدایی اندیشه، در برابر ش پدید آمد. در آن آینه تصویری مبهم را از خود می‌دید. تن پوش ویژه بچه کشاورزها، از چکمه‌های بالای ران گرفته تا یقه‌های پهن به شکلی تار، و انگار از پس مهی تیرو که مدام در حال جابه‌جا شدن بود، دیده می‌شد، گفتی خود را از پس پرده رقیقی از دود می‌دید که در حال فرو نشستن است، اما هرگز ناپدید نمی‌شود. از لب زبرین تا بالای سرش نیز از درخششی از نور شدید، اما غیر زننده، پوشیده شده بود و هیچ چیز در پشت آن دیده نمی‌شد. به محض آن که خواست حرکتی بکند، آینه ناپدید شد و به خازنی بازگشت که به طور موقت از آن بیرون کشیده شده بود.

دیوید با شگفتی پرسید، «به چشم دیگران همین طور خواهم آمد؟»

«بله، البته اگر دیگران نیز از حواسی مانند تو برخوردار باشند.»

«ولی من همه چیز را به طور کامل می‌بینم. یعنی پرتوهای نور وارد این پوشش می‌شوند. پس چطور ممکن است از آن خارج نشوند و صورتیم را نشان ندهند؟»

«همان گونه که گفتی خارج نیز می‌شوند، اما در حین عبور دگرگون شده و تنها آنچه را که در آینه دیدی می‌نمایند. برای توضیح کامل این امر باید از مفاهیمی سود بجوییم که ذهن تو قادر درک لازم برای آنهاست.»

«پس بقیه بدن چطور؟» دست دیوید آهسته روی زره دود مانند که احاطه‌اش کرده بود به حرکت در آمد. چیزی حس نکرد.

همان صدای ژرف دوباره اندیشه‌ای ناگفته را پاسخ داد.
«خدوت چیزی حس نمی‌کنی. با این حال آنچه در نظرت چون دود می‌نماید سدی است که در برابر تشعشات موج کوتاه مقاوم است و اجازه عبور به اشیای مادی بزرگتر از اندازه یک مولکول را نمی‌دهد.»

«می‌خواهید بگویید یک زره انرژی است؟»

«توصیفی خام دستانه است. اما، بله.»

دیوید گفت، «کهکشان بزرگ! این غیر ممکن است. بطور قطع ثابت شده که هیچ میدان نیرویی را نمی‌توان بوسیله یک ماشین که برای حمل توسط فرد به اندازه کافی کوچک باشد تولید کرد تا از انسان در برابر تشعشع و لختی ماده محافظت کند.»

«هر علم دیگری نیز که همنوعانست قادر به ادراک آن باشند همین را خواهد گفت. اما نقابی که تو بر چهره زده‌ای منبع انرژی نیست، بلکه نوعی وسیله ذخیره انرژی است که به عنوان مثال از چند لحظه قرار گرفتن در معرض پرتوهای خورشیدی، حتی از سیاره‌ما، تمام نیروی لازم را کسب می‌کند. از آن گذشته، سازوکاری است برای

آزاد سازی انرژی بر حسب درخواست ذهن. از آن جا که ذهن قادر به کنترل انرژی نیست، این زره مطابق ویژگیهای فیزیکی تو تنظیم شده است و در صورت نیاز به طور خودکار عمل خواهد کرد. اکنون نقاب را بردار.»

دیوید دستها را تا محادذات چشمها بالا آورد و نقاب در پاسخ به میل اراده او پایین افتاد و مبدل به تکه‌ای تنزیب شد که در دستش قرار گرفت.

صدای ژرف برای آخرین بار سخن گفت، «اکنون دیگر باید ما را ترک گویی، تکاور فضا.»

دیوید استار بار دیگر با ملایمتی غیر قابل تصور به بیهوشی فرو رفت.

در هنگام به هوش آمدن نیز زمانی برای انتقال از بیهوشی به هوشیاری صرف نشد. هوشیاری یکباره و به طور کامل به سراغش آمد. حتی لحظه‌ای نیز از موقعیت مکانی اش غافل نماند؛ از حالت «من کجا هستم؟» خبری نبود.

او به یقین می‌دانست که روی دو پای سالم خود بر فراز خاک سطح مریخ ایستاده است؛ می‌دانست که ماسک تنفس را به صورت دارد و به وسیله آن تنفس می‌کند؛ می‌دانست که پشت سرش در لبه شکاف درست همان نقطه‌ای قرار دارد که سر نرdban طنابی را برای پایین رفتن روی سنگی مستقر کرده بود؛ می‌دانست که سمت چپش در میان صخره‌ها گردونه‌ای پنهان شده است که بیگمن برایش گذاشته است.

حتی شیوه دقیق رسیدنش به سطح را نیز می‌دانست. اینها خاطره نبود، اینها اطلاعاتی بود که عمداً و احتمالاً به عنوان آخرین روش برای تحت تأثیر قرار دادن او با نمایش اقتدار مریخیها بر باز تبدیل

ماده به انرژی، در مغز او قرار داده بودند. آنان برای رساندن او به سطح سیاره تونلی در پوسته باز کرده بودند. آنها تقریباً با سرعت یک موشک او را برخلاف جهت گرانش بالا فرستاده بودند، و برای این کار صخره سخت و سنگی را در پیش رویش تبدیل به انرژی کرده و پشت سرشن انرژی را دوباره به صخره مبدل ساخته بودند، تا هنگامی که دگر بار روی پوسته سیاره ایستاده بود.

حتی در ذهنش کلماتی نقش بسته بود که در حال هشیاری هرگز آنها را نشنیده بود. این کلمات با صدای زنانه غار در مغزش حک شده و از این قرار بود: «ترسی به دل راه نده، تکاور فضا!»

گامی به جلو برداشت و دریافت که شرایط محیطی گرم و زمین مانندی که در غار برایش فراهم ساخته بودند، دیگر وجود ندارد. در عوض بیش از پیش سرما را حس کرد و باد نیز سریعتر از هر آنچه که تاکنون در مریخ دیده بود می‌وزید. خورشید بر فراز افق شرقی معلق بود، درست مانند هنگامی که از شکاف پایین رفته بود. یعنی همین با مداد دیروز بود؟ برای او هیچ راهی جهت فهمیدن مدت زمانی که در بیهودی صرف کرده بود وجود نداشت، اما یقین داشت که پایین رفتنش از شکاف مربوط به تاریخی پیش از بامداد دو روز قبل نمی‌شود.

حالت آسمان دگرگون شده بود. آسمان آبیتر و خورشید سرختر می‌نمود. دیویدیک دم اخم کرد و به فکر فرو رفت، اما بعد با بی‌تفاوتی شانه‌ای بالا انداخت. کم کم داشت به چشم اندازها و سرزمینهای مریخ خو می‌گرفت، مسئله فقط همین بود. رفته‌رفته برایش آشناتر می‌شد و بر حسب عادت مریخ را نیز مطابق الگوهای زمینی تفسیر می‌کرد.

در حال حاضر بهتر آن بود که بی‌درنگ به گنبد مزرعه باز گردد.
گردونه به هیچ روی به اندازه یک ماسه‌نورد سریع و راحت نبود. هر
چه مدت زمان کمتری را روی آن صرف می‌کرد بهتر بود.

در میان تشکیلات صخره‌ای مسیر تقریبی اش را مشخص کرد و
از این بابت حس کرد که در این کار به یک آدم کهنه کار بدل شده
است. بچه کشاورزها مسیر خود را در میان بیابان بی‌انتها به این
طریق پیدا می‌کردند. نخست صخره‌ای را که «شبیه هندوانه‌ای بالای
یک کلاه» بود نشان می‌کردند؛ بعد از آن جا به موازات صخره‌ای که
«شبیه یک سفینه فضایی با جتهای نصب شده در خارج بود که سرش
فرو رفته بود» حرکت می‌کردند. روشی ابتدایی بود، اما به هیچ نوع
ابزاری به جز یک حافظه قوی و یک تخیل پویا نیاز نداشت، و این
نیز در نزد بچه کشاورزها به وفور یافت می‌شد.

دیوید مسیری را دنبال می‌کرد که بیگمن برای بازگشت سریع، با
کمترین احتمال بیراهه رفتن در میان صخره‌هایی بی‌پرایه‌تر، توصیه
کرده بود. گردونه هرگاه به تیغه‌های سنگی بر می‌خورد دیوانه‌وار بالا
می‌پرید و هنگام پایین آمدن ابری از ماسه را هوا می‌کرد. دیوید در
حالی که پاشنه‌ها را محکم درون رکابها فرو برد و دسته‌های فلزی
هدایت دوچرخه مانند آن را در دست می‌فرشد همچنان به حرکت
ادامه می‌داد. او به هیچ وجه از سرعتش نمی‌کاست. حتی اگر
خود رویش واژگون می‌شد، در گرانش ناچیز مریخ احتمال آسیب
دیدنش اندک بود.

اما ملاحظه امر دیگری او را به توقف واداشت: مزه عجیب
دهان، خارش استخوان چانه و تمام ستون مهره‌ها. دهانش کمی
خشک شده بود و با ناخرسندي به ابر شنی که از پشتیش مانند اگزووز
یک موشك بیرون می‌زد نگریست. عجیب بود که شن از پشت سرش

به جلو آمده و دهانش را پر کرده بود.

شن در همه سو بود! کهکشان بزرگ! فکری که آن دم به ذهنش خطور کرد همچون دستی سرد و آهین قلب و گلویش را در چنگ خود فشد.

سرعت گردونه را کاهش داد و به سمت پشته‌ای صخره‌ای راند که ماسه‌ای از آن برنمی‌خاست. همانجا ایستاد و منتظر باز شدن هوا شد. ولی هوا باز نشد. زبانش به جنبش درآمد و جای جای دهانش را مزمزه کرد و هر کجا با خشونت خردهریزهای ماسه رو به رو می‌شد عقب می‌کشید. با ادراکی تازه به خورشید سرختر شده و آسمان آبیتر نگریست. شن و ماسه برخاسته به هوا بود که نور بیشتری را متفرق می‌ساخت، رنگ آبی را از خورشید می‌ستاند و آن را به آسمان وامی گذاشت. لبانش بیشتر خشک می‌شد و خارش تنش به همه جا سرایت می‌کرد.

دیگر شکی نبود. بانهایت پریشانی و اضطراب و با عزمی استوار خود را روی گردونه انداخت و با آخرین سرعت به میان صخره‌ها و قله سنگها و شن تاخت.

به میان شن!

شن!

حتی روی زمین نیز مردم با طوفانهای شن مریخ آشنا بودند، طوفانهایی که فقط در کلام با طوفانهای شن در بیابانهای زمین قرابت داشت. این طوفان مرگبارترین طوفان در سرتاسر نقاط مسکونی شده منظومه شمسی بود. تاکنون هیچ انسانی که مانند دیوید استار بدون حفاظه‌ای یک ماسه‌نورد و کیلومترها دورتر از سرپناهی در میان طوفان شن به دام افتاده باشد جان سالم به در نبرده بود؛ در تاریخ سیاره مریخ چنین چیزی سابقه نداشت. مردانی بودند که در

فاصله بیست متری از گنبد به کام مرگ فرو رفته بودند، بی‌آن که بتوانند این فاصله را طی کنند، یا شاهدانی که پشت گنبد ایستاده بودند بدون یک ماسه‌نورد جرأت و جسارت نجات دادن او را به خود بدهند.

دیوید استار می‌دانست که تنها چند دقیقه با چنان مرگ فجیعی فاصله دارد. ماسه از هم اکنون بی‌رحمانه و شقاوت‌آمیز به درز میان ماسک تنفس و پوستش نفوذ کرده بود. در چشمان نمناک خود که پی‌پی پلک می‌زد نیز وجود آن را حس می‌کرد.

۱۲

حلقه گمشده

ماهیت طوفانهای شن مریخ به خوبی قابل درک نیست. سطح مریخ نیز همچون سطح ماه زمین تا حد زیادی پوشیده از ماسه‌های ریز است. اما برخلاف ماه، مریخ جوی دارد که قادر است شن و ماسه را به هوا بلند کند. این امر معمولاً مسأله چندان جدی و حادی نیست. جو مریخ رقیق است و بادهاش چندان پایدار نیست. اما هر از چندی، به دلایلی ناشناخته ولی احتمالاً مرتبط با بمباران الکترونی از طرف فضا، ماسه‌ها صاحب بار الکتریکی می‌شوند و هر ذره ذره دیگر را دفع می‌کند. حتی بدون وجود باد نیز این ذرات تمایل به بلند شدن دارند. با هر گام ابری از ماسه برمی‌خیزد که از فرونشستن سرباز می‌زند و در میان زمین و هوا معلق شده و جابه‌جا می‌گردد.

هنگامی که باد نیز به این پدیده افزوده شود، می‌توان گفت یک طوفان شن کاملاً پخته و رسیده به وجود آمده است. میزان شن و

ماسه هرگز به اندازه‌ای نیست که دید را کور کند؛ خطر طوفان در این نیست. قدرت نفوذ و اشیاع ماسه‌هاست که هلاکت‌بار است.

ذرات شن بسیار ریزدانه است و در همه جا نفوذ می‌کند. لباس قادر به مقابله و سد کردن راهش نیست؛ حتی ماسک تنفس نیز با لایه درز بند خود از سد کردن راه نفوذ یک دانه شن به درون ماسک عاجز است.

در اوج یک طوفان، پس از دو دقیقه فرد عملأ کور می‌شود و پس از پانزده دقیقه مرگ از راه می‌رسد. حتی یک طوفان ملایم، به حدی ملایم که دچار شدگانش حتی متوجه وجودش نشوند، برای سرخ کردن پوست کفايت می‌کند؛ پدیده‌ای که آن را شن سوختگی می‌نامند.

دیوید استار از کلیه این امور و حتی بیش از اینها آگاهی داشت. می‌دانست که پوستش در حال سرخ شدن است. سرفه‌های بی‌امانش کمکی به پاک نمودن گلوی پر ماسه‌اش نمی‌کرد. او کوشیده بود با کوچک کردن دهانش به هنگام بازدم راه ورود شن به دهانش را سد کند، اما بسیار فایده بود. شن آرام آرام راه خود را از میان لبان نیمه بسته‌اش گشوده بود. گردونه نیز دیگر به طور نامنظم به پتوپت افتاده بود و شن همان بلایی را بر سرش می‌آورد که بر سر دیوید.

چشمان متورم شدیگر تقریباً بسته شده بود. اشکهای جاری شده از چشمانش روی لایی ماسک در پایین ترین قسمت جمع می‌شد و نقاب چشمی را کدر می‌ساخت، گو این که به هر حال او دیگر چیزی را با چشمان بسته‌اش نمی‌توانست ببیند.

هیچ چیز قادر نبود آن ذرات ریز ماسه را متوقف سازد، مگر درزهای به دقت ماشین کاری شده یک گنبدهای یک ماسه‌نورد. هیچ چیز قادر نبود.

هیچ چیز؟

در میان آن خارش دیوانه‌کننده و سرفه جانکاه، او مذبوحانه به مریخها می‌اندیشید. آیا می‌دانستند طوفان شنی در حال تشکیل است؟ یعنی برایشان ممکن بود بدانند؟ اگر می‌دانستند او را به همین سادگی به سطح می‌فرستادند؟ باید از ذهنش درمی‌یافتد که او فقط یک گردونه برای بازگشتن به زیر گنبد دارد. به همان سادگی که او را به سطح انتقال دادند می‌توانستند درست به کنار گنبد مزرعه منتقلش کنند یا اصلاً به زیر گنبد انتقالش دهند.

حتماً خبر داشته‌اند که شرایط برای ایجاد یک طوفان شن آماده است. او به یاد می‌آورد که صاحب آن صدای ژرف چگونه ناگهان تصمیم گرفت که دیوید را به سطح بازگرداند، گفتنی شتابش برای آن بود که دیوید فرصت کافی برای گرفتار شدن در طوفان را داشته باشد. با این وصف، آخرین کلمات صدای زنانه که در هشیاری آنها را نشنبیده بود و بنابراین یقین داشت که در حین گذشتگی از میان صخره‌ها و رسیدن به سطح سیاره در ذهنش جای داده شده بود، می‌گفت، «ترس به دل راه نده، تکاور فضا!»

حتی در همین بین که با افکار سرگرم بود، پاسخ را می‌دانست. با یک دست داخل جیبش را می‌کاوید و با دست دیگر با ماسک کلنجر می‌رفت. با بیرون آمدن ماسک بینی و چشم‌انش که به طور نسبی در امان بود در معرض طوفان قرار گرفت و همراه آن سوزش و خارش نیز از راه رسید.

تمایلی تحمل ناپذیر به عطسه کردن داشت، اما در برابر شناخته ناخواسته پس از عطسه، ششهایش را مالامال از ماسه می‌ساخت؛ این امر بی‌چون و چرا مرگ‌آور بود.

اما او نوار تنزیب مانند را که از جیبش بیرون کشیده بود بالا آورد،

اجازه داد روی چشمها و بینی اش را بپوشاند و سپس ماسک تنفس را روی آن به صورت زد.

تنها پس از آن بود که عطسه کرد. عطسه کردن در حکم تنفس حجم بزرگی از گازهای جو بیهوده مریخ بود، اما دیگر از ماسه خبری نبود. پس از آن تا جایی که می‌توانست اکسیژن خالص را به درون سینه کشید و دوباره آن را بیرون داد تا ماسه‌ها را از دهان بیرون ریزد، در میان نفسها نیز عمداً از دهان نفس می‌کشید تا از هر گونه مستی احتمالی به وسیله اکسیژن پیشگیری کند.

به تدریج با فرو شستن شن و ماسه به وسیله اشک و در امان ماندن چشمایش از گزند طوفان، دریافت که حسی بینایی اش را دوباره باز می‌یابد. اندامها و کالبدش در پشت ظاهر دود مانند زره انرژی شکلی مبهم یافته بود و می‌دانست که بخش زبرین سرش در میان تلالو نقاب نایپداست.

مولکولهای هوا آزادانه از زره عبور می‌کردند، اما ذرات شن و ماسه اگر چه ریزدانه بودند، قادر به گذشتن از زره نبودند. دیوید با چشم خود انجام گرفتن این فرایند را می‌دید. با برخورد هر ذره شن به زره، حرکت شن متوقف می‌شد و انرژی حرکتی اش به صورت نور منتشر می‌گردید، به گونه‌ای که در محل اصابت جرقه‌ای خرد پدیدار می‌شد. دیوید پیکرش را غرف در بارانی از جرقه‌ها می‌دید که به روشنی خورشید سرخ و غبار گرفته مریخ که زمین زیر پا را در تاریکی قرار داده بود شده است.

دیوید روی لباسش دست کوبید و آن را پاک کرد. ابری از گرد و غبار برخاست که حتی اگر ظاهر دود مانند زره نیز به هر حال رؤیت را ناممکن نمی‌ساخت، بیش از حد ریزدانه بود که بتوان آن را دید. شن و ماسه بیرون می‌رفت، اما قادر به بازگشتن نبود. اندک‌اندک

وجودش تقریباً از شن و ماسه زدوده شد. با نگاهی شکاک به گردونه نگریست و کوشید موتورش را روشن کند. تنها نتیجه‌ای که گرفت صدای خروخری کوتاه بود و پس از آن دیگر صدایی بلند نشد. جز این هم توقعی نداشت. برخلاف ماسه‌نوردها، گردونه‌ها موتور آب بندی شده نداشتند و ممکن هم نبود که داشته باشند.

باید پیاده می‌رفت. این فکر چندان نیز هولناک نبود. گنبد مزرعه در حدود سه کیلومتر دورتر بود و ذخیره اکسیژنش نیز بیش از حد کفایت بود. کپسولهایش پر بود. مریخیها پیش از بازگرداندنش ترتیب این امر را داده بودند.

با خود اندیشید که دیگر آنها را درک می‌کند. آنان می‌دانستند که طوفان شن در راه است. حتی شاید به تشکیل طوفان شن نیز کمک کرده بودند. با وجود تجربه فراوان با آب و هوای مریخ و دانش پیشرفته آنان عجیب بود اگر از دلایل و سازوکارهای بنیادین طوفان شن آگاهی نمی‌داشتند. اما هنگام بازگرداندن او برای رو در رو شدن با طوفان، می‌دانستند که او دفاع کامل را داخل جیش دارد. آنان نه به آزمایش دشواری که پیش رو داشت و نه به دفاعی که در اختیار داشت اشاره‌ای نکردند. عاقلانه بود. اگر سزاوار هدیه‌ای مانند زره انژی بود، باید خود به فکرش می‌افتد. در غیر این صورت لیاقت‌ش را نیز نداشت.

دیوید همان‌طور که موقع گام برداشتن روی خاک مریخ، سایش لباس پوست ملتهبیش را می‌سوزاند و دندانهایش را به هم می‌سایید، با اندوه لبخندی نیز بر لب داشت. مریخیها در به خطر انداختن جانش با خونسردی و بی‌عاطفگی عمل کرده بودند، اما تقریباً طرز فکرشان را درک می‌کرد. او به موقع خود رانجات داده بود. اما دیگر آبرویی هم برای خود باقی نگذاشته بود. خیلی پیش از این باید به

فکر ماسک انرژی می‌افتد.

زره انرژی که کالبدش را دربرداشت، حرکت کردن را بسیار آسانتر کرده بود. او متوجه شد که کف چکمه‌هایش را نیز پوشانده است، به ترتیبی که هرگز با سطح مریخ تماس حاصل نمی‌کند و همواره پنج سانتی متر بالاتر از آن قرار می‌گیرد. تنافر میان زره او و سیاره جنبه‌ای منعطف داشت، گفتی روی چندین فنر پولادین راه می‌رفت. این واقعیت در کنار گرانش اندک سیاره، او را قادر می‌ساخت فاصله میان خود و گنبد را با شلنگ زدنهای بلند و غول آسا به سرعت بپماید.

باید شتاب می‌کرد. اکنون بیش از هر چیز دیگری خود را نیازمند یک حمام داغ می‌دید.

تا هنگامی که دیوید به یکی از هوابندهای بیرونی گنبد مزرعه رسید، طوفان از نقطه اوجش گذشته و نورافشانی روی زره انرژیش به جرقه‌هایی گاهوبی گاه بدله شده بود. دیگر می‌توانست ماسک انرژی را از صورتش بردارد.

هنگامی که در هوابند به رویش باز شد، پیش از هر چیز دیگر بچه کشاورزهای سرپست به او زل زند، بعد فریادشان بلند شد و گردآورد او حلقه زند.

«لعت به مشتری! این که ویلیامز است!»

«کجا بودی، پسر؟»

بالاتر از این فریادهای گیج و سر در گم و سوالهای همزمان و پیاپی، فریادی تند و تیز بلند شد، «از طوفان شن رد شدی؟»

این پرسش همه را میخکوب کرد و سکوت لحظاتی چند حاکم شد.

یک نفر گفت، «صورتش را ببین. مثل سیب زمینی پوست کنده

شده. »

البته حکمی اغراق‌آمیز بود، اما آن قدر حقیقت در آن نهفته بود که دیگران را نیز تحت تأثیر قرار دهد. چند دست مشغول باز کردن یقه‌اش شد که آن را در برابر نفوذ سرمای مريخ تا بالای گردن کیپ کرده بود. او را کشان‌کشان برندند و روی یک صندلی نشاندند. سپس هنس را خبر کردند.

هنس در عرض چند دقیقه خود را رساند. با یک جست از گردونه‌اش پایین پرید و با نگاهی سرشار از پریشانی و خشم نزدیک شد. هیچ نشانه‌اشکاری از آسایش خیال، از سلامت بازگشتن یکی از کارکنان، در او به چشم نمی‌خورد.

او با تشریف گفت، «این کارها چه معنی دارد، ویلیامز؟»
 دیوید چشمها را بالا آورد و به سردی گفت، «گم شده بودم.»
 «اه، پس معنیش همین است؟ در روز غیبت کرده‌ای و حالا می‌گویی گم شده بودم؟ چطور توانستی خودت را گم و گور کنی؟»
 «فکر کردم کمی قدم بزنم، ولی انگار بیش از حد دور شدم.»
 «پیش خودت گفتی بهتر است هوایی عوض کنی، و آن وقت دو شب تمام راه رفتی؟ لابد توقع داری حرفت را هم باور کنم؟»
 «اماگر هیچ ماسه‌نوردی گم شده؟»

یکی از بچه کشاورزها در حالی که گونه‌های هنس بیش از پیش گل می‌انداخت، مداخله کرد. «آقای هنس، رمق حرف زدن ندارد. آخر وسط طوفان شن گیر افتاده بوده.»
 او گفت، «ای ابله. اگر بیرون و توی طوفان شن بود، الان حی و حاضر این جا ننشسته بود.»
 بچه کشاورز گفت، «خوب خودم هم می‌دانم. ولی خودت نگاهش کن.»

هنس به او نگریست. سرخی گردن و شانه‌های عریانش واقعیتی نبود که به سادگی بشود انکارش کرد.

او گفت، «تیر طوفان بودی؟»

دیوید پاسخ داد، «متأسفانه، بله.»

«چطور جان سالم به در برده؟»

دیوید گفت، «یک مرد آن جا بود. یک مرد نورانی پوشیده از دود. شن هیچ اثری رویش نداشت. خودش را تکاور فضای معرفی کرد.»

افراد گردش حلقه زندند. هنس با خشم و چهره‌ای گلگون و گوشتاuro رو به آنها کرد.

او نعره زد، «گورتان را از اینجا گم کنید! بروید سر کارتان. تو، جانیتل^۱، برو یک ماسه‌نورد بیاور.»

حمام داغی که دیوید آرزویش را داشت، تنها یک ساعت بعد نصبیش شد. هنس اجازه نداد کس دیگری نزدیکش شود. همان‌طور که در طول و عرض دفتر خصوصی اش گام برمی‌داشت با خشمناگهانی راه رفتن را قطع می‌کرد و دوباره از دیوید می‌پرسید، «موضوع این تکاور فضای چیست؟ کجا دیدیش؟ به تو چه گفت؟ چکار کرد؟ این دود و نوری که ازش حرف زدی چه بود؟»

در پاسخ به این پرسشها دیوید فقط سر می‌جنband و تکرار می‌کرد، «رفتم بیرون قدم بزنم، گم شدم. یک نفر که خودش را تکاور فضای معرفی کرد مرا برگرداند.»

سرانجام هنس تسليم شد و او را به دکتر مزرعه سپرد. دیوید به حمام داغش رسید. بدنش را با چند نوع کرم چرب و مقدار کافی

هورمون به او تزریق کردند. از زیر تزریق سوپورایت^۱ هم نتوانست شانه خالی کند. حتی پیش از آن که سوزن را بیرون بکشند به خواب رفته بود.

* * *

هنگامی که بیدار شد خود را در میان ملاffe‌های تمیز و خنک بهداری یافت. از سرخی پوستش به میزان قابل ملاحظه‌ای کاسته شده بود. می‌دانست که باز هم به سراغش خواهند آمد، ولی این را هم می‌دانست که کافی است بیشتر در مقابله‌شان مقاومت کند.

او یقین داشت که دیگر به جواب معماه مسمومیت غذایی دست یافته است؛ تقریباً به تمام جواب رسیده بود. در این زنجیر فقط یکی دو حلقه گم شده و، البته، مدرک قانونی کم بود.

صدای گامهایی سبک را در بالای تختش شنید و کمی عضلاتش را منقبض کرد. یعنی دوباره به همین زودی شروع شد؟ فقط بنسون بود که در میدان دیدش قرار گرفت.

بنسون با لبان کلفت و موهای تنک پریشان و چهره‌ای که تجسم عینی نگرانی بود، چیزی در دستش قرار داشت که به تپانچه‌های قدیمی و قراضه می‌مانست.

او گفت، «ویلیامز، بیداری؟»

دیوید گفت، «می‌بینید که بیدارم.»

بنسون با پشت دست پیشانی خیس از عرقش را پاک کرد. «آنها نمی‌دانند من اینجا هستم. فکر کنم اجازه نداشته باشم.»

«چرا نباید اجازه داشته باشی؟»

«هنس متقادع شده که تو در این مسمومیت غذایی دست

داری. پیش ماکیان و خود من کلی در این مورد داد سخن داد. ادعا می‌کند تو در آن بیرون جای خاصی رفته بودی و حالا جز قصه‌های خنده‌دار چیز دیگری نداری که سر هم بکنی. هر کاری از دست من ساخته باشد باز هم فکر می‌کنم توی بد دردسری افتاده باشی. «هر کاری که از دستت ساخته باشد؟ پس شما نظریه هنس در مورد شریک جرم بودن من را قبول ندارید؟»

بنسون به جلو خم شد و دیوید گرمای نفسش را موقع نجوا کردن روی صورتش حس کرد. «نه، قبول ندارم، چون فکر می‌کنم داستانت واقعی باشد. برای همین است که این جا آمده‌ام. باید در مورد آن موجودی که حرفش را زدی، همان که ادعا می‌کنی پوشیده از نور و دود بود، سؤالاتی از تو بکنم. مطمئنی که تو هم و رؤیا نبوده، ویلیامز؟»

دیوید گفت، «خودم دیدمش.

«از کجا می‌دانی که انسان بوده؟ انگلیسی حرف زد؟»
 «حرفی نزد، ولی ظاهرش مثل انسان نبود.» چشمان دیوید روی بنسون ثابت ماند. «فکر می‌کنی یک مریخی بوده؟»
 «آه» – لبان بنسون با لبخندی متینج به عقب کشیده شد. «پس نظریه مزا یادت نرفته. بله، فکر می‌کنم یک مریخی بوده. فکر کن، مرد، فکر کن! حالا آمده‌اند بیرون و هر تکه اطلاعاتی ممکن است جنبه حیاتی داشته باشد. وقتمن خیلی کم است.»
 «چرا کم است؟» دیوید روی یک آرنج نیم خیز شد.

«معلوم است نمی‌دانی از وقتی که رفته‌ای چه اتفاقی افتاده، ولی روراست بگویم، ویلیامز، دیگر برای هیچ کس امیدی نمانده.» او وسیلهٔ تپانچه مانند را بالا آورد و به تلخی گفت، «نمی‌دانی این چیست؟»

«قبلًا هم این را دستتان دیده‌ام.»

«این زویین نمونه‌گیری من است؛ اختراع خودم است. وقتی برای سرکشی به سیلوهای شهر می‌روم این را با خودم می‌برم. این یک ساچمه توخالی کوچک شلیک می‌کند که بوسیله یک تسمه فلزی وارد سیلوی، مثلاً بگو، غلات می‌شود. در زمان معینی بعد از شلیک سوراخی در جلوی ساچمه باز می‌شود و آن قدر باز می‌ماند تا حفره داخل ساچمه پر از غله شود و بعد از آن سوراخ ساچمه دوباره بسته می‌شود. آن را بیرون می‌کشم و نمونه‌های تصادفی جمع شده را خالی می‌کنم. با تغییر دادن زمان باز شدن ساچمه می‌توانم از عمقهای مختلف در سیلو نمونه‌برداری کنم.»

دیوید گفت، «خیلی ابتکاری است، ولی حالا چرا همراهتان است؟»

«چون در این فکرم که شاید بهتر باشد بعد از این که از پیش رفتم آن را در واحد نابودکننده فضولات بیندازم. این تنها سلامح در برابر ایجاد مسمومیت بود. تا به حال که فایده‌ای برایم نداشته و در آینده هم به طور قطع فایده‌ای برایم نخواهد داشت.»

دیوید شانه او را محکم گرفت و سخت فشد. «مگر چه اتفاقی افتاده برایم بگویید.»

بنسون از فشار دست دیوید روی درهم کشید. او گفت، «کلیه اعضای سنتیکای کشاورزان یک نامه جدید از همان کسی که در کار مسموم کردن غذاهای دست دارد دریافت کرده‌اند. شکی نیست که مبدای مسمومیتها یک نفر یا به عبارتی یک موجود است. در خود نامه‌ها به این واقعیت اعتراف شده.»

«در نامه‌ها چه نوشته؟»

بنسون شانه‌ای بالا انداخت. «جزئیاتش که فرقی نمی‌کند.

خلاصه اش این است که آنها خواستار تسلیم کامل ما شده‌اند، و گرنه حملات مسمومیت غذایی چند هزار برابر خواهد شد. به عقیده من آنها می‌توانند این کار را بکنند و همین کار را هم خواهند کرد و در این صورت، زمین و مریخ و تمام منظومه غرق در وحشت خواهد شد. »

بنسون برخاست و ایستاد. «من به ماکیان و هنس گفته‌ام که حرف تو را باور می‌کنم و این که آن تکاور فضاسرنخ تمام این ماجراست. ولی آنها حرفم را باور نمی‌کنند. حتی به گمانم هنس خیال می‌کند با تو همدست هستم. »

دیوید گفت، «چقدر فرصت داریم، آقای بنسون؟»
دو روز. اما نه این مال دیروز بود. دیگر سی و شش ساعت
بیشتر نمانده. »

«سی و شش ساعت!»
دیوید باید سریع عمل می‌کرد. خیلی سریع. ولی شاید هنوز هم وقت بود. بنسون بی‌آن که خود بداند حلقه گمشده این زنجیر را در اختیارش گذاشته بود.

۱۳

شورا وارد عمل می‌شود

بنسون حدود ده دقیقه بعد رفت. دیوید هر چه درباره نظریه‌های او در زمینه میریخیها و مسمومیت گفت، او را راضی نکرد و بی قراری اش به سرعت افزایش یافت.

او گفت، «نمی‌خواهم هنس مچم را بگیرد. قبلًا با هم... حرفمنان شده.»

«اما کیان چطور؟ او که طرف ماست، مگر نه؟»

«نمی‌دانم، همین طور می‌نشیند تا پس فردا از بین برود. فکر نکنم دیگر دل ایستادن در مقابل هنس را داشته باشد. فکر نکنم بهتر است بروم. اگرچیزی به فکرت رسید، هرچه که بود، یک جور خبرم کن، باشد؟»

او دستش را به طرف دیوید دراز کرد، دیوید دستش را فشرد و بنسون رفت.

* * *

دیوید روی تخت نشست. از هنگامی که بیدار شده بود

بی قراری اش نیز فزونی می‌یافت. لباسهایش در طرف دیگر اتاق روی صندلی افتاده بود. چکمه‌هایش نیز درست در کنار تخت، راست ایستاده بود. جرات نکرد آنها را در حضور بنسون وارسی کند؛ حتی جرات نکرد نگاهشان کند.

با بدینی اندیشید، شاید هم چکمه‌هایش را دستکاری نکرده باشند. چکمه‌های یک بچه کشاورز اسباب‌بازی کسی نبود. گذشته از دزدیدن ماسه‌نورد یک بچه کشاورز در وسط بیابان، دزدی کردن از چکمه‌های او جنایتی نابخشودنی قلمداد می‌شد. حتی به هنگام مرگ نیز چکمه‌های یک بچه کشاورز را با محتویات دست نخورددهاش، همراه وی دفن می‌کردند.

دیوید دست در جیوهای داخلی هر دو لنگه چکمه کرد، و هر دو را خالی یافت. در یکی از جیوهای یک دستمال بود و در جیب دیگر چند سکه. بدون شک تمام لباسهایش را گشته بودند؛ انتظارش را داشت، اما ظاهراً کاری به کار آستر چکمه‌هایش نداشتند. همان‌طور که دستش را تا زیر بغل در پشت چرم نرم و لطیف آستری فرو می‌برد، نفسش را در سینه حبس کرد و با رسیدن انگشتها به قسمت پنجه، آستری از رویه جدا شد. به مجرد آن که سر انگشتانش جنس تنزیب مانند ماسک مریخی را لمس کرد، موجی از خوشی ناب در وجودش دوید.

پیش از حمام کردن، از سر احتیاط آن را مخفی کرده بود، اما تزریق سوپورایت را دیگر پیش‌بینی نکرده بود. فقط از بخت بلندش بود که پنجه چکمه‌ها را نگشته بودند. از این پس باید بیش از اینها مراقب می‌بود.

او ماسک را درون جیب یک چکمه گذاشت و در جیب را بست. چکمه‌ها را برداشت؛ در طول مدتی که خواب بود، یک نفر

لطف کرده و آنها را واکس زده بود. این امر بیانگر احترامی غریزی بود که بچه کشاورزها برای چکمه، چکمه هر کس که می خواست باشد، قائل بودند.

لباسهایش نیز با «اسپری نو کننده» تمیز و مرتب شده بود. از الیاف پلاستیکی و براق آن بوی نویی می آمد. البته همه جیبها تخلیه شده و محتويات آنها را با بی توجهی زیر یک صندلی ریخته بودند. ظاهراً هیچ چیز گم نشده بود. حتی دستمال و سکه‌های داخل چکمه نیز همانجا بود.

لباسهای زیر و جورابهایش را پوشید، روی آن لباس یکسره، و دست آخر چکمه را به پا کرد. وقتی در حال انداختن قلاب کمربندش بود، یک بچه کشاورز با ریش قهوه‌ای وارد شد. دیوید سر بلند کرد. او با خونسردی گفت، «چه می خواهی، زوکیس؟»

بچه کشاورز گفت، «می خواهی کدام گوری بروی، زمینی؟» چشمان ریزش از فرط خشونت می درخشید و از دید دیوید حاشش شبیه همان روزی بود که در نخستین روز ملاقاتشان دیده بود. دیوید خوب به یاد می آورد که ماسه‌نورد هنس بیرون در «بنای کاریابی کشاورزان» ایستاده بود، خود را می دید که در حال نشستن روی صندلی است و در همان حال یک چهره ریشدار به او چشم غره رفته بود و سرانجام پیش از آن که او بتواند دفاعی از خود بکند، سلاح به رویش شلیک شد.

دیوید، «جایی که احتیاج به اجازه گرفتن از تو داشته باشد نمی روم.»

«که این طور؟ اشتباه می کنی، حضرت آقا، چون باید همینجا بمانی. دستور هنس است.» زوکیس در مقابل او در راست. دو

شکافنده مشخصاً از دو طرف کمرش روی کمربندی آویخته شده بود.

زوکیس منتظر ماند. سپس جنگل انبوه ریشهایش با لبخندی از هم گشوده شد و دندانهای زردش را هویدا کرد. او گفت، «فکر کن، شاید تغییر عقیده داده باشی، زمینی؟» دیوید گفت: «شاید،» و سپس افزود، «همین الان یک نفر آمده بود مرا ببیند. چطور ممکن است؟ مگر مراقب نبودی؟»

زوکیس با دندان قروچه گفت، «خفه شو.»

«شاید هم چیزکی گرفته بودی که یک مدت چشمانست را هم بگذاری؟ شاید اگر هنس بشنود خوشش نیاید.»

زوکیس تفی انداخت که درست در یک سانتی‌متری چکمه دیوید فرود آمد.

دیوید گفت، «چطور است شکافنده‌هایت را بگذاری کنار، بعد دوباره این کار را تکرار کنی.»

زوکیس پاسخ داد، «اگر می‌خواهی از گشنگی نمیری مراقب رفتارت باش، زمینی.»

هنگام خروج در را پشت سرش قفل کرد. دو دقیقه گذشت و سپس صدای برخورد فلزی روی در بلند شد و در باز شد. زوکیس یک سینی غذا در دست داشت. رنگ زرد کدو و سبزی و برگ یک نوع گیاه روی آن به چشم می‌خورد.

زوکیس گفت، «سالاد سبزیجات است. از سرت هم زیادی است.»

شست سیاه شده دستش در یک طرف سینی نمودار بود و طرف دیگر سینی روی مج دست دیگر کش قرار داشت و خود دست در زیر سینی پنهان بود.

دیوید قد راست کرد، به یک طرف پرید، زانوها را خم کرد و با کوبیدن پاهای روی تشك تخت از جا گشت. زوکیس که غافلگیر شده بود، با اضطراب چرخی زد و دیوید با استفاده از فنرهای تخت برای پرش، روی سر زوکیس پرید.

دیوید با سنگینی روی بچه کشاورز پایین آمد. با یک دست روی سینی کوبید و آن را از دست زوکیس بیرون آورد و در همان حال با دست دیگرش به ریش او چنگ انداخت.

زوکیس با فریادی خشدار روی زمین افتاد. دیوید با چکمه روی همان دست بچه کشاورز کوبید که زیر سینی پنهان مانده بود. فریاد زوکیس به نعره‌ای جانکاه تبدیل شد و انگشتان له شده‌اش شکافنده مخفی‌ای را که در میان گرفته بود رها کرد.

دیوید ریش او را رها کرد و دست آزاد زوکیس را که به سمت شکافنده دوم می‌رفت چسبید. دست او را با خشونت از زیر سینه‌اش، که به سمت زمین قرار داشت، کشید، به زیر آورده و دوباره آن را به سمت بیرون کشید.

او گفت، «بی صدا، و گزنه دستت را از مفصل کتف در می‌آورم.»

زوکیس آرام گرفت، چشمانش دودو می‌زد و نفس مرطوبش با سروصدا از سینه بیرون می‌آمد.

او گفت، «چه می‌خواهی؟»

«چرا شکافنده را زیر سینی مخفی کرده بودی؟»

«باید مراقب خودم باشم، مگر نه؟ اگر وقتی سینی در هر دو دستم بود روی سرم می‌پریدی چه؟»

«چرا کس دیگری را با سینی نفرستادی و خودت هم مراقب باشی؟»

زوکیس ناله کنان گفت، «به عقلم نرسید.»
دیوید فشار را کمی بیشتر کرد و لبان زوکیس از فرط درد به پیچ و
تاب افتاد. «خوب، حالا دیگر راستش را بگو، زوکیس.»

«می - خواستم تو را بکشم.»

«آن وقت جواب ماکیان را چه می دادی؟»

«می گفتم — می خواستی فرار کنی.»

«این فکر از خودت بود؟»

«نه. فکر هنس بود. خفت او را بچسب. من فقط دستور را اجرا
می کرم.»

دیوید رهایش کرد. شکافنده را از روی زمین برداشت و آن یکی
را از غلاف بیرون کشید. «بلند شو.»

زوکیس روی یک پهلو غلت زد. در همان حال که می خواست با
اتکا به دست آسیب دیده و شانه دردناکش برخیزد ناله‌ای سر داد.

«می خواهی چکار کنی؟ تو که به یک آدم غیر مسلح شلیک
نمی کنی، می کنی؟»

دیوید پرسید، «تو چطور؟»

صدای جدیدی به گوش رسید. «سلاحهایت را بینداز،
ویلیامز.» صدایی خشن و قاطع بود.

دیوید به سرعت سرش را چرخاند. هنس در درگاه ایستاده و
شکافنده را به سمت او نشانه رفته بود. ماکیان با سیمایی اندوهگین و
پرچین و چروک پشت سرش ایستاده بود. قصد هنس به روشنی از
چشمانش خوانده می شد و شکافنده اش آماده شلیک بود.

دیوید شکافنده‌هایی را که همان دم از زوکیس گرفته بود به زمین
انداخت.

هنس گفت، «با پا از خودت دورشان کن.»

دیوید اطاعت کرد.

«خوب، بگو ببینم چه خبر شده؟»

دیوید گفت، «خودت می‌دانی چه خبر شده. زوکیس مطابق دستور تو می‌خواست يك ترور کوچک انجام دهد، ولی من بیکار نشستم و زیر بار نرفتم.»

زوکیس مثل مرغ به قدقد افتاده بود. «نه، قربان، آقای هنس. نه خیر، قربان. همچون چیزی نبود. داشتم ناهاresh را می‌آوردم که پرید روی سرم. دستم بند سینی بود؛ نتوانستم از خودم دفاع کنم. هنس با آهنگی اهانت‌آمیز گفت، «خفه شو. بعده در موردش حرف می‌زنیم. برو بیرون و مثل برق با يك جفت دستبند برگرد.»

ماکیان با ملایمت گفت، «دستبند برای چه، هنس؟»

«چون این مرد يك شیاد خطرناک است، آقای ماکیان. یادتان هست که چون ظاهراً از موضوع مسمومیت غذایی خبر داشت او را به مزرعه آوردم؟»

«بله. بله، البته.»

«دادستانی درباره خواهر کوچکترش تعریف کرد که با مربابی مریخی مسموم شده بود. یادتان می‌آید؟ صحت موضوع را بررسی کردم. تعداد مرگ ناشی از موارد مسمومیت که به اطلاع مقامات رسیده بود آنچنان زیاد نبود و او هم ادعا می‌کرد که مرگ خواهرش به اطلاع آنان رسیده بود. راستش به دویست و پنجاه مورد هم نمی‌رسید. بررسی کردن همه موارد کار سختی نبود و من هم همین کار را کردم. هیچ کدام مربوط به دختر بچه دوازده ساله‌ای نمی‌شد که برادری به سن و سال ویلیامز داشته باشد و به دلیل مسموم شدن با مربا مرده باشد.»

ماکیان یکه خورده بود. «چه مدت است از این موضوع خبردار

شده‌ای، هنس؟

«تقریباً از همان موقع که آمد به این جا. ولی صدایش را در نیاوردم. می‌خواستم ببینم دنبال چه می‌گردد. گریس‌ولد را مأمور کردم او را بپاید...»

دیوید حرفش را قطع کرد. «منظورت این است که مرا بکشد.»
 «بله، باید هم این را بگویی، چون تو او را کشته، آن هم به این دلیل که او آن قدر احمق بود که گذاشت توبه او ظنین شوی.»
 دوباره رو به ماکیان کرد. «بعد توانست با کلک وارد دم و دستگاه آن بنسون خنگ و ساده لوح بشود، یعنی جایی که می‌توانست به دقت مراقب پیشرفت ما در تحقیقات روی مسمومیت باشد. بعد هم به عنوان آخرین خلاف، سه شب به دلیلی که توضیح نمی‌دهد، از گنبد خارج شد. می‌خواهید بدانید چرا؟ می‌خواست به کسانی که اجیرش کرده‌اند گزارش رد کند — همانها یعنی که این بلا را بر سرمان آورده‌اند. تصادفی نیست که درست همان موقع که او حضور نداشت، آخرین اخطار را به ما دادند.»

دیوید ناگهان پرسید. «تو خودت کجا بودی؟ بعد از مردن گریس‌ولد دیگر هیچ کس را برای پاییدن من مأمور نکردی؟ اگر می‌دانستی دنبال همچون کاری رفته‌ام، چرا یک گروه را دنبالم نفرستادی؟»

ماکیان سر در گم به نظر می‌رسید، شروع به حرف زدن کرد،
 «خوب...»

اما دیوید جمله‌اش را بربرد. «اجازه بدھید حرفم را تمام کنی، آقای ماکیان. فکر می‌کنم آن شب که من بیرون رفتم خود هنس حضور نداشت، حتی روز بعد و شب بعدش هم بزنگشته بود. کجا بودی هنس؟»

هنس با سیمایی آکنده از خشم جلو آمد. دست نیمه مشت شده دیوید نزدیک صورتش قرار داشت. فکر نمی کرد هنس شلیک کند، ولی آماده بود در صورت لزوم ماسک را به صورتش بزند. ماکیان دست لرزانش را روی شانه هنس گذاشت. «پیشنهاد می کنم او را به دست شورا بدھیم.»

دیوید به سرعت گفت، «موضوع شورا دیگر چیست؟» هنس غرید، «به تو مربوط نیست.»

زوکیس یا دستبندها بازگشت. اینها میله های انعطاف پذیر پلاستیکی بود که به هر شکل دلخواه خم می شد و بعد می شد در همان حال آنها را منجمد ساخت. اینها بینهایت محکمتر از طناب یا حتی دستبندهای فلزی بود.

هنс دستور داد، «دستهایت را بیاور جلو.»

دیوید بی هیچ سخنی همین کار را کرد. دستبند دوبار گرداگرد مچش چرخید. زوکیس با نگاهی شرات آمیز دستبند را محکم کشید و سپس ضامن را بیرون آورد. با این کار ساختار مولکولی دستبند خود به خود دوباره شکل گرفت و پلاستیک در همان حالت محکم شد. انرژی حاصل از این آرایش مجدد مولکولها پلاستیک را گرم می کرد. قید و بندی دیگر نیز مج پاهای دیوید را محکم به هم دوخت.

دیوید بی صدا روی تخت نشست. ماسک را هنوز هم در دست داشت و اشاره ماکیان به شورا گواه آن بود که مدت درازی در غل و زنجیر نخواهد ماند. تا آن هنگام اجازه داد ماجرا سیر طبیعی خود را طی کند. او دوباره پرسید، «موضوع شورا از چه قرار است؟»

اما نیازی به پرسیدن نبود. فریادی از بیرون شنیده شد و پیکری انسانی با فریاد «ویلیامز کجاست؟» خود را از درگاه به داخل پرتاپ کرد.

خود بیگمن بود. درست به عظمت آسایش خیال و نجات، اما در مقیاسی کوچک. او به هیچ چیز دیگری جز پیکر دیوید توجه نداشت و به سرعت و یک نفس حرف می‌زد. «تا وقتی وارد گنبد شدم خبر نداشتم که از وسط یک طوفان شن گذشته‌ای. به سریس^۱ جزغاله شده قسم، باید حسابی کباب شده باشی. آخر چطور از طوفان شن رد شدی؟ من... من...»

اکنون برای اولین بار متوجه وضعیت دیوید می‌شد. او با غضب برگشت. «کدام ملعونی این پسر را این طور بسته؟»

هننس تا به حال نفس را در سینه حبس کرده بود. با یک دست مثل صاعقه گریبان لباس یکسره بیگمن را وحشیانه گرفت و او را از زمین کند. «آشغال، به تو گفته بودم که اگر این طرفها بگیرمت چه بلاعی سرت می‌آورم.»

بیگمن کشید. «ولم کن، مردک دهن گشاد! من حق دارم این جا بیایم. یک ثانیه و نیم بہت وقت می‌دهم ولم کنی، و گرنه باید جواب شورای علوم را بدھی.»

ماکیان گفت، «هننس، به خاطر مریخ هم که شده رهایش کن.»

هننس او را رها کرد. «از این جا برو بیرون.»

«تو بمیری نمی‌شود. من کارمند رسمی شورا هستم و با دکتر سبلورز^۲ آمدم. خودت بپرس.»

او با حرکت سر به طرف مردی لاغر و بلند قامت اشاره کردکه بیرون در ایستاده بود. نام با مسمایی داشت. موهایش سفید و نقره‌ای^۳ بود

۱- بزرگترین سیارک شناخته شده در کمر بند سیارکی منظومه شمسی که در حدفاصل میان مدارهای مریخ و مشتری گرد خورشید می‌چرخد. م.

2. Dr. Silvers

3- Silver: در زبان انگلیسی به معنی «نقره» است. م.

و سبیل کلفتیش نیز رنگی مشابه داشت.

دکتر سیلورز گفت، «خیلی عذر می خواهم، از این پس مسؤولیت با من است. حکومت زمین، مستقر در شهر بین المللی، در تمام منظومه شمسی وضع اضطراری اعلام کرده است و تمامی مزارع از این پس به وسیله شورای علوم اداره خواهد شد. مسؤولیت مراتع ماکیان نیز به من واگذار شده است.»

ماکیان با ناخرسندی زیر لب گفت، «توقع همچون چیزی را داشتم.»

دکتر سیلورز دستور داد، «قید و بندهای این مرد را باز کنید.»

هننس گفت، «آدم خطرناکی است.»

«مسؤلیت کاملش را به عهده می گیرم.»

بیگمن بالا پرید و پاشنه‌ها را به هم کوبید. «خوش آمدی، هننس.»

رنگ رخسار هننس از فرط خشم مثل گچ سفید شد، اما کلامی از دهانش بر نیامد.

* * *

پس از گذشت سه ساعت، دکتر سیلورز بار دیگر در اقامتگاه خصوصی ماکیان با او و هننس ملاقات کرد.

او گفت، «می خواهم تمامی سوابق تولید این مزرعه را در طول شش ماهه اخیر بیینم. دکتر بنسون شما را هم در خصوص هر گونه پیشرفتی که در امر حل مشکل مسمومیت غذایی کسب کرده باشید خواهم دید و فقط شش هفته برای حل این معما فرصت داریم، نه بیشتر.»

هننس منفجر شد، «شش هفته! باید فقط می گفتی یک روز.»
«نه، آقا. اگر تا سر رسیدن ضرب الاجل به جواب نرسیم، تمام

صادرات غذایی از مریخ متوقف خواهد شد. تا وقتی کوچکترین شانسی برای زنده مانده هست تسلیم نخواهیم شد.»

هنس گفت، «لعت به فضا. در زمین قحطی خواهد شد.» دکتر سیلورز پاسخ داد، «نه، با جیره‌بندی، ذخیره غذایی مان شش هفته دوام خواهد آورد.»

هنس گفت، «وحشت همه جا را می‌گیرد، مردم سورش می‌کنند.»

دکتر سیلورز با اندوه گفت، «درست است. واقعاً ناخوشایند است.»

ماکیان غرید، «سنديکای کشاورزان را نابود می‌کنید.» «به هر حال نابود خواهد شد. در حال حاضر، می‌خواهم همین امشب دکتر بنسون را بینم. فردا ظهر یک جلسه چهار جانبه خواهیم داشت. تا فردا شب، اگر در مریخ یا در آزمایشگاه‌های مرکزی ماه هیچ پیشرفتی حاصل نشود، قطع صادرات به مرحله اجرا گذاشته خواهد شد و ترتیب لازم برای برگزاری یک کنفرانس بزرگ از اعضای مختلف سنديکا در سراسر مریخ خواهد شد.»

هنس پرسید، «برای چه؟»

دکتر سیلورز گفت، «چون منطقی است که فکر کنیم هر کس عامل چنین جنایتی است، باید رابطه نزدیکی با مزارع داشته باشد. با اطلاعات فراوانی که آنها در مورد مزارع دارند، به هیچ نتیجه دیگری نمی‌شود رسید.»

«پس ویلیامز چی؟»

«او را بازجویی کردم. هنوز هم همان داستان را تعریف می‌کند که باید اعتراف کنم داستان غریبی است. او را به شهر فرستادم تا بیشتر بازجویی اش کنند؛ در صورت لزوم هیپنوتیزمش هم خواهند

کرد. »

علامت در چشمک زد.

دکتر سیلورز گفت، «در را باز کنید، آقای ماکیان.»
ماکیان فرمابنبردارانه اطاعت کرد، انگار نه انگار که او مالک یکی
از بزرگترین مزارع مریخ و به همین سبب یکی از ثروتمندترین ساکنان
منظومه شمسی بود.

بیگمن وارد شد. با نگاهی مبارزه جو به هنس نگریست. او
گفت، «ویلیامز را الان تحت مراقبت کامل دارند با ماسه‌نورد به شهر
می‌برند.»

دکتر سیلورز بالبانی به هم فشرده گفت، «بسیار خوب.»

* * *

پس از یک کیلومتر طی مسافت از گنبد، ماسه‌نورد ایستاد.
دیوید استار مجهز به ماسک نفس بیرون آمد. او برای راننده که سرش
را بیرون آورده بود دستی تکان داد. راننده گفت، «یادت نرود! هوابند
۱۷ یکی از افرادمان آن جاست که در را برایت باز کند.»

دیوید لبخندی زد و سر تکان داد. حرکت ماسه‌نورد را به سوی
شهر تماشا کرد و بعد پیاده به سوی گنبد مزرعه روان شد.

البته افراد شورا با او همکاری می‌کردند. کمکش کردند تا آشکارا
بیرون بروند و مخفیانه بازگردد، اما هیچ یک، حتی دکتر سیلورز، از
دلیل این درخواست او آگاهی نداشت.

من تکاور فضا هستم!

هنس با ذهنی خسته و گیج و در عین حال خشمگین وارد اتاق خوابش شد. دلیل خستگی اش ساده بود. ساعت به ۳ با مدداد نزدیک می‌شد. از دو شب قبل تا بدان ساعت دمی نیاسوده بود و حالا که فکرش را می‌کرد از شش ماه پیش آب خوش از گلویش پایین نرفته بود. با این وجود حس می‌کرد که در طول جلسه آن دکتر سیلورز عضو شورا با بنسون، باید حاضر باشد.

دکتر سیلورز از حضورش خشنود نبود و یک دلیل فرو رفتنش در خشم همین بود. دکتر سیلورز! یک پیرمرد بی خاصیت که با کبکبه و دبدبه از شهر آمده و می‌اندیشید که در عرض یک شبانه روز می‌تواند به کُنه ماجرا پی ببرد، در حالی که تمام دانش زمین و مریخ ماهها بیهوده و بی‌نتیجه تقللا می‌کرد. از ماکیان نیز خشمگین بود که مثل یک چکمه حسابی روغن مالی شده نرم شده و تبدیل به نوکر آن ابله سفید مو شده بود. ماکیان! دو دهه قبلا سرسختی و استواری

مزرعه اش در سرتاسر مریخ زبانزد و تقریباً حماسه ای بود.
پای بنسون و مداخله اش در نقشه های هنس، خلاص شدن از
شر آن ویلیامز تازه کار و فضول به سریعترین و ساده ترین روش
ممکن نیز در میان بود.

گریس ولد و زوکیس هم با کودنی و حماقت شان نتوانستند
قدمه ای لازم را برای غلبه بر سیست ارادگی ماکیان و دل زدگی بنسون
بردارند.

مدتی فکر کرد که شاید استفاده از قرص سوپورایت بد نباشد.
امشب باید خوب استراحت می کرد تا فردا کاملاً هوشیار و
حاضر الذهن باشد، ولی شاید خشم خواهد داشت اجازه خوابیدن به او
نمی داد.

اما سر تکان داد و این فکر را از خود زدود. نه، نمی توانست
خطر از خودبی خود شدن با دارو را، در صورت رخ دادن هرگونه
اتفاق غیر مترقبه در شب، بپذیرد.

در عوض، کلید کلون در را زد که در رابه صورت مغناطیسی
قفل می کرد. حتی در را نیز لحظه ای آزمود تا از عملکرد درست مدار
الکترومغناطیسی آن اطمینان یابد. در اتفاقهای انفرادی، در زندگی
غیر رسمی و یکسره مردانه یک مزرعه گنبددار، چنان دیر به دیر قفل
می شد که اغلب دیده می شد که عایق بندیها فرسوده و سیمها جدا و
آویزان شده است، بی آن که طی سالها کسی عبرتی از آن بگیرد. تا
جایی که به یاد می آورد در اتفاق او نیز از هنگامی که این شغل را گرفته
بود، قفل نشده بود.

مدار سالم بود. وقتی دراز کشید، در حتی لرزشی هم به خود
ننداشت. خوب، تا اینجا درست.

آهی عمیق و سنگین از سینه برآورد، روی تخت نشست و

چکمه‌ها را یکی پس از دیگری بیرون آورد. با خستگی پاهایش را مالید، آه دیگری کشید، و سپس در جا خشکش زد؛ چنان ناگهانی جا خورده بود که حتی متوجه حرکت نکردن و دور شدنش از تخت نیز نشد.

نگاهش مالامال از ناباوری مطلق بود. این غیر ممکن بود. این غیر ممکن بود! پس قصه ابلهانه ویلیامز راست بود. پس چرندیات مضحک بنسون درباره میریخیها احتمالاً درست...
نه او باور نمی‌کرد. حتماً مغز کوفته و بیخوابیش او را دست انداخته بود.

با این وصف، تاریکی اتاق را درخشش سرد و سفید-آبی، که به هیچ عنوان زنده نبود، روشن ساخته بود. با آن نور می‌توانست تخت، دیوارها، صندلی، کمد لباس و حتی چکمه‌هایش را که پایین تخت درآورده بود کاملاً ببیند. آن مخلوق انسان مانند را که به جای سر فقط فورانی از نور بر شانه‌ها داشت و پیکرش در هاله‌ای از نور قرار گرفته بود می‌دید؛ هاله از جنس نور نبود و بیشتر به دودی روشن می‌مانست.

دیوار را در تماس با پشت خود احساس می‌کرد. حتی از عقب رفتنش نیز آگاه نشده بود.

آن مخلوق شروع به سخن گفت نمود. کلماتش در فضای طنین می‌انداخت و محیط اتاق را می‌انباشت، گفتی در فضای پژواک می‌ساخت.

آن شنی گفت، «من تکارو فضا هستم!»
هننس خود را جمع و جور کرد. پس از آن بر شکفتی اش غالب آمد، خود را آرام ساخت. او با صدایی متین و بی‌تزلزل گفت، «چه می‌خواهی؟»

تکاور فضا حرکتی نکرد و حرفی نزد، و هنس دریافت چشمانش به آن موجود روح مانند خیره مانده است.

سرکارگر نفس نفس زنان به انتظار ایستاد، اما آن موجود ساخ شده از نور و دود از جا نجنبید. شاید روباتی بود که فقط می‌توانست جمله اعلام هویتش را پیپایی تکرار کند. برای یک لحظه هنس اندیشید که شاید واقعیت نیز همین باشد، اما آن اندیشه را در نطفه خفه کرد. او در کنار کمد کشودار ایستاده بود و حتی آن همه حیرت نیز قادر نبود او را از به خاطر آوردن حقایق باز دارد. دستش آهسته به حرکت درآمد.

زیر پرتو نور آن موجود حرکتش چندان نیز ناپیدا نبود، اما آن موجود واکنشی نشان نداد. دستش به سبکی روی کمد قرار گرفته بود و هیچ حالت مشکوکی نداشت. آن روبات، مریخی، انسان، یا هر چه که بود از راز این کمد خبر نداشت. موجود به انتظار او در اتاق پنهان شده بود، اما اتاق را جستجو نکرده بود. اگر هم جستجو کرده بود کار را بسیار ماهرانه و تمیز انجام داده بود، زیرا حتی اکنون نیز چشمان ناآرام هنس هیچ نشانی از غیر عادی بودن وضعیت اتاق نمی‌دید؛ همه چیز سر جای خودش بود؛ هیچ چیز دیده نمی‌شد، مگر خود تکاور فضا.

انگشتانش حفره‌ای کوچک را در چوب کمد لمس کرد. این یک مکانیزم معمول در مریخ بود و تقریباً تمام مدیران مزارع از این وسیله استفاده می‌کردند. از یک جنبه این روش کهنه و از مد افتاده بود، به کهنه‌گی خود کمد چوبی وارداتی، سنتی که به روزگاران پیشین و پر هرج و مرج پیشوanon مزرعه‌داری باز می‌گشت، اما سنتها دیرپا و جان سختند. حفره کوچک زیر ناخن انگشتانش اندکی جنبید و یک صفحه پوشاننده روی دیواره کمد بیرون افتاد. هنس برای این لحظه

آمادگی داشت و دستش به سان آذربخشی پرید و شکافنده پشت صفحه را برداشت.

اکنون شکافنده را در دست می‌فشد و آن را یکراست به وسط آن پیکر قراول رفته بود. در تمام طول این تحولات آن موجود حرکتی نکرد. آنچه به ظاهر دستانش می‌نمود، همچنان آویخته و بی‌حرکت بود.

هنс احساس می‌کرد اعتماد به نفسش دوباره باز می‌گردد. روبات، مریخی، یا انسان، هر چه که بود، تاب پایداری در برابر یک شکافنده را نداشت. سلاحی کوچک بود و اندازهٔ پرتابه‌اش تقریباً حقیر و مسخره به نظر می‌رسید. «تپانچه‌های» قدیمی گلوله‌هایی فلزی داشتند که در مقایسه با گلوله سلاح او به قلوه سنگی می‌مانست. پرتابه کوچک این سلاح شکافنده بسیار بسیار کشنده‌تر بود. پس از پرتاب، در صورت برخورد با هر جسمی یک واکنش اتمی را راه می‌انداخت که کسی میکروسکوپی از جرم خود را به انرژی تبدیل می‌کرد و در ضمن این تبدیل آن جسم، اعم از سنگ، فلز، گوشت انسان یا هر مادهٔ دیگری با صدایی ریز، مانند کشیده شدن ناخن یک انگشت روی لاستیک، از میان می‌رفت.

هنс با آهنگی تهدیدآمیز که وام گرفته از شکافنده‌اش بود گفت، «که هستی؟ چه می‌خواهی؟»
بار دیگر آن موجود به سخن در آمد و به آهستگی گفت، «من تکارو فضا هستم!»

پرتابه از دماغه بیرون آمد، یکراست به سمت آن شئی دود مانند رفت، به آن رسید و سرانجام برخورد کرد. بی‌آن که به پیکرش که نیم سانتی متر پشت دود قرار داشت برسد، در یک آن متوقف شد. حتی ضربت از سد میدان نیرو عبور نکرد، سدی که تمام اندازهٔ حرکت

پرتابه را جذب نمود و آن را به درخششی از نور بدل ساخت.

درخشش آن نور هرگز مجال خودنمایی نیافت، زیرا در بر قرننده انفجار گلوله شکافنده و تبدیلش به انرژی در هنگام برخورد با زره انرژی غرق شد؛ پرتابه به هیچ نوع ماده‌ای اصابت نکرده بود تا انفجار نور را خنثی سازد. گفتی چنان بود که خورشیدی به اندازه نوک سوزن برای کسری کوچک از ثانیه در درون اتاق درخشیدن گرفته بود.

هننس با نعره‌ای وحشتناک دستها را روی چشم گذاشت، گفتی می‌خواست آنها را در برابر ضربه‌ای مادی حفاظت کند. اما دیگر دیر شده بود. دقایقی بعد که جرأت گشودن پلکها را به خود داد، چشمان دردنگ و سوزانش هیچ چیز به او نمی‌گفت. با چشم باز یا بسته فقط ظلمتی بالکه‌هایی سرخ رنگ را می‌دید. او نکاور فضا را ندید که به حرکت درآمد، روی چکمه‌های هننس کوبید و انگشتانش جیبه‌ای چکمه را کاوید، سپس مدار مغناطیسی در را خرد کرد و پیش از آن که افراد خواهناخواه با فریادهایی از سر اضطراب و سرگردانی به اتاق بریزند، بی صدا از اتاق بیرون رفت.

هننس هنگامی که صدای افراد را شنید هنوز دست از روی چشمانش برنداشته بود. با صدای بلند گفت، «بگیریدش! او را بگیرید! توی اتاق است. جلویش را بگیرید، ترسوهای چکمه سیاه!

نگذارید برود، لعنتیها!!»

پنج شش صدا با هم جواب دادند، «این جا که نیست،» و یک نفر افزود، «ولی بوی شکافنده می‌آید.»

صدایی محکمتر و آمرانه‌تر گفت، «چه اتفاقی افتاده، هننس؟» صدا متعلق به دکتر سیلورز بود.

هننس که از فرط یأس و غصب می‌لرزید گفت، «مهاجمین. شماها هیچ کس را نمی‌بینید؟ چه مرگتان شده؟ مگر همه‌تان...»

نمی‌توانست آن دو کلمه را بزبان آورد. چشمان نمورش دیگر پر آب شده بود و نوری مات اندک‌اندک راه خود را به درون آنها می‌گشود.

نمی‌توانست بگوید، «کور شده‌اید؟»

سیلورز پرسید، «مهاجم که بود؟ می‌توانی شکلش را تشریع کنی؟»

هننس تنها توانست با درماندگی سر را به علامت نفی تکان دهد.

آخر چطور می‌توانست توضیح دهد؟ مگر می‌توانست درباره کابوسی برخاسته از دود به آنها بگوید که گلوله شکافنده پیش از رسیدن به آن منفجر شده بود و کوچکترین گزندی نرسانده بود، مگر به خود شلیک کننده‌اش؟

دکتر جیمز سیلورز با حالتی پریشان و اندوهگین راه اتاق خود را در پیش گرفت. مزاحمتی که پیش از رفتن به تخت خواب برایش پیش آمده بود، آشوب و بلواهی که افراد به راه انداخته بودند، دهان بسته و عدم ارائه هر نوع توضیح از جانب هنس، همه و همه تنها یک رشته گرفتاری کوچک محسوب می‌شد. فکر او متوجه فردا بود.

دکتر سیلورز احتمال موفقیت را باور نمی‌کرد، به کارایی و تأثیر هیچ نوع ممنوعیت صادرات نیز معتقد نبود. بگذار بارگیری غذا و انتقالش متوقف شود. بگذار نظریه‌هایی درباره‌اش برای خود بیافند، آن گاه نتایج ممکن است بسیار هراس‌انگیزتر از هر نوع مسمومیت دسته جمعی باشد.

این دیوید استار جوان خیلی خوشبین و متکی به نفس بود، اما رفتارهایش هنوز او را خوشبین نساخته بود. داستانش درباره تکاور فضا خوب محاسبه نشده بود و تنها ظن افرادی مانند هنس را بر می‌انگیخت و حتی موجبات مرگ خودش را فراهم می‌آورد. جوانک خیلی خوش اقبال بود که او، سیلورز، به موقع رسیده بود. دلایلش را

نیز برای سر هم کردن این داستان ارائه نکرد. او تنها روی نقشه‌اش برای حرکت به سمت شهر و برگشتن مخفیانه از میانه راه تأکید کرد. با این حال زمانی که سیلورز اولین نامه استار را دریافت کرد، همان نامه‌ای بود که مردی کوچک اندام — که به رغم واقعیتی آشکار خود را بیگمن خواند — آورده بود، او به سرعت مراتب را با فرماندهی شورا در زمین در میان گذاشت، شورا تأکید کرده بود که در همه موارد باید از خواسته‌های دیوید استار تبعیت شود.

اما آخر چطور همچون مرد جوانی می‌توانست . . .

دکتر سیلورز ایستاد. عجیب بود! در اتفاقش را که هنگام خروج شتابانش باز گذاشته بود، هنوز هم نیمه باز بود، اما نوری از درون اتاق به راهرو نمی‌تابید. آخر او چراغ را پیش از رفتن خاموش نکرده بود. روشنایی آن را در حالی که شتابان به سوی پلکان انتهای راهرو می‌رفت خوب به تفاطر می‌آورد.

آیا کسی برای رعایت مبانی صرفه‌جویی آن را خاموش کرده بود؟ احتمالش اندک به نظر می‌رسید.

هیچ صدایی از داخل اتاق به گوش نمی‌رسید. شبک‌افنده‌اش را کشید، در را محکم باز کرد و با گامهایی محکم به سمت نقطه‌ای رفت که می‌دانست کلید چراغ آن جا قرار دارد.

دستی روی دهانش قرار گرفت.

او به تقدلا افتاد، اما بازوی فرد ناشناس بزرگ و عضلانی بود و صدایش زنگی آشنا داشت.

«آرام باشید، دکتر سیلورز، فقط نمی‌خواستم با دیدن من فریاد بزنید و مرا لو بدھیم.»

دست پایین آمد و دکتر سیلورز گفت، «استار؟»

«بله، خودم هستم. در را بیندید. به نظم رسید تا تمام شدن

جستجر. اتاق شما بهترین مخفیگاه ممکن باشد. باید با شما حرف
بزنم. هنس نگفت چه اتفاقی افتاده؟
«نه. نه، کاملاً. کار تو بود؟»

لبخند دیوید در تاریکی اتاق ناپیدا ماند. «تقریباً، دکتر سیلورز.
تکاور فضا به دیدن هنس رفته بود و در آن شلوغی توانستم خودم را به
اتاق شما برسانم؛ امیدوارم کسی مرا ندیده باشد.»

صدای دانشمند پیر بلند شد. «علوم هست چه می‌گویی؟
اصلًا حوصلة شوخی ندارم.»

«من هم شوخی نمی‌کنم. تکاور فضا وجود دارد.»

«من باور نمی‌کنم. این داستان را هنس هم قبول نکرد، و من هم
باید حقیقت را بدانم.»

«هنس حالا آن را قبول دارد، شک ندارم. شما هم تا پایان فردا
حقیقت را خواهید فهمید. تا آن موقع حرفم را بپذیرید. همان طور که
گفتم تکارو فضا وجود دارد و بزرگترین نقطه امید ماست. بازی که
ما در پیش گرفته‌ایم بازی خطناک و سستی است و اگر چه می‌دانم
این ماجرای مسمومیت کار چه کسی است، ممکن است آگاهی ام
بی‌فایده باشد. ما فقط با یکی دو نفر جنایتکار رو به رو نیستیم که
قصدشان به جیب زدن دو سه میلیون پول و با جگیری از کشاورزها
باشد، طرف ما یک گروه کاملاً سازمان یافته است که می‌خواهد بر
تمام منظمه شمسی سلطه پیدا کند. من به این نتیجه رسیده‌ام که
حتی اگر بتوانیم رهبرانشان را هم دستگیر کنیم، این ماجرا باز هم
ادامه پیدا خواهد کرد، مگر آن که بتوانیم به حد کافی از جزئیات
توطئه سر در آوریم تا حرکتش را کاملاً متوقف کنیم.»

دکتر سیلورز با لحنی جدی گفت، «تو فقط رهبرانشان را نشان
بده. شورا باقی جزئیات را پیدا می‌کند.»

دیوید نیز بالحنی به همان جدیت پاسخ داد، «اما نه به سرعت کافی. ما باید جواب را، تمام جواب را، در کمتر از بیست و چهار ساعت پیدا کنیم. کسب پیروزی پس از این مدت جلوی مرگ میلیونها انسان در کره زمین را نخواهد گرفت.»

دکتر سیلورز پرسید، «این نقشهات چیست؟»

دیوید گفت، «به صورت نظری می‌دانم عامل جنایت کیست و چطور این کار را انجام می‌دهد. اما اگر مجرم اصلی موضوع را حاشا کرد، احتیاج به یک مدرک مستدل و عینی دارد. تا قبل از تمام شدن امشب مدرک را به دست خواهم آورد. حتی بعد از آن هم برای گرفتن اطلاعات لازم از او باید روحیه‌اش را کاملاً خرد کنیم. همین جاست که باید از تکاور فضا استفاده کنیم. در حقیقت پیش‌پیش روند خراب کردن روحیه‌اش را شروع کرده.»

«باز هم پای تکاور فضا را پیش کشیدی. این موجود تو را افسون کرده. اگر وجود خارجی دارد، اگر کلک خودت نیست و حتی من هم باید آلت دستش شوم، بگو کیست و چیست؟ از کجا می‌دانی که تو را فریب نداده؟»

«جزئیات مسأله را با هیچ کس نمی‌توانم در میان بگذارم و فقط می‌توانم همین را بگویم که او طرف ماست، طرف نژاد بشر. من درست به انداز خودم به او اعتماد دارم و مسؤولیت کامل او را به عهده می‌گیرم. در این مورد خاص باید هر چه بگوییم انجام دهید، دکتر سیلورز، و گرنه مطمئن باشید که کار را بدون شما پیش خواهم برد. اهمیت این بازی آنچنان زیاد است که حتی شما هم نمی‌توانید سد راهم بشوید.»

عزم استوار نهفته در این کلمات و آهنگ کلام او جای هیچ شباهی باقی نمی‌گذاشت. دکتر سیلورز و جنات دیوید را در تاریکی

نمی دید، اما نیازی به دیدن او نبود. «می خواهی چکار کنم؟»
 «فردا ظهر شما با ماکیان، هنس و بنسون دیدار می کنید. بیگمن
 را به عنوان محافظ شخصی همراهتان ببرید؛ او آدم ریز جشه ای
 است، اما خیلی فرز است و از هیچ چیز نمی ترسد. ساختمان
 مرکزی را تحت حفاظت افراد شورا قرار بدهید؛ توصیه هم می کنم
 برای احتیاط آنها را به شکافنده های رگباری و گلوله های گازی مجهز
 کنید. حالا این را خوب به خاطر بسپارید: بین ساعت دوازده و
 پانزده دقیقه و دوازده و سی دقیقه، ورودی پشتی را بدون محافظ و
 ناظر بگذارید. اینمی اش را خودم تضمین می کنم. پس از آن هر
 اتفاقی افتاد هیچ تعجب نکنید.»

«خودت هم آن جا هستی؟»
 «نه. حضور من لزومی ندارد.»
 «خوب، بعد؟»

«تکاور فضا به ملاقاتتان خواهد آمد. هر چه من می دانم او هم
 می داند و متهم کردن آن فرد جنایتکار از طرف او خیلی خرد کننده تر
 خواهد بود.»

دکتر سیلوژ ناخودآگاه حس کرد، نور امیدی در دلش روشن
 می شود. «پس فکر می کنی موفق خواهیم شد؟»
 سکوت مدت مديدة حاکم شد. سپس دیوید استار گفت، «از
 کجا بدانم؟ فقط باید امیدوار باشیم.»

این بار سکوت بیش از بار قبل به درازا کشید. دکتر سیلوژ پرتو
 خفیفی از نور را در اتاق حس کرد، انگار که فقط لای در باز شده
 باشد. کلید چراغ را زد. اتاق غرق نور شد، اما خود را تنها دید.

۱۵

تکاور فضا وارد عمل می‌شود

دیوید استار با آخرین سرعتی که داشت وارد عمل شد. چیزی از شب باقی نمانده بود. اندکی از هیجان و تنش نهفته در وجودش زائل می‌شد و خستگی مفرطی که ساعتها از باور کردنش سرباز می‌زد رفته‌رفته در وجودش رسخ می‌کرد.

پرتو چراغ مدادیش به هر سو سرک می‌کشید. از ته دل آرزو می‌کرد که آنچه را می‌جوید در پس پرده و قفل دیگری نباشد. در غیر این صورت ناچار از اعمال زور می‌شد؛ اما در موقعیتی نبود که بتواند خطر جلب توجه را بپذیرد. هیچ اثری از گاوصندوق به چشم نمی‌خورد؛ چیز دیگری شبیه به آن نیز نمی‌دید. این هم خوب بود و هم بد. آنچه به دنبالش بود ممکن بود دور از دسترس باشد، ولی شاید اصلاً داخل این اتاق نبود.

پس از نقشهٔ ماهرانه‌ای که برای به دست آوردن کلید این اتاق کشیده بود، مایهٔ بسی افسوس بود. هنس به این زودیها نمی‌توانست

از راز آن نقشه آگاه شود.

دیوید تبسمی کرد. در وهله اول او نیز به همان اندازه هنس جا خورده بود. «من تکاور فضا هستم.» نخستین کلماتی بود که از پشت زره انرژی، از هنگام بیرون آمدن از غارهای مریخ، بیان می‌کرد.

به خاطر نمی‌آورد درون غار صدایش به چه شکلی در آمده بود. شاید حقیقتاً صدای خود را نشنیده بود. شاید تحت تأثیر آن مریخیها تنها افکار خود را به همان سان که آنان حس می‌کردند، احساس کرده بود.

اما روی سطح، صدایش اثری مانند برق زدگی در او به جای گذاشته بود. هیبت و پژواک آن کاملاً غیرمنتظره بود. او تقریباً به فوریت خود را پیدا کرده و موضوع را فهمیده بود. هر چند که زره به مولکولها اجازه عبور می‌داد، اما احتمالاً حرکتشان را کند می‌ساخت. چنین اثری به طور طبیعی روی امواج صدا تأثیر می‌گذشت.

دیوید از این بابت هیچ ناراحت نبود. صدا به همین ترتیب که بود مفیدتر بود.

زره در مقابل تشعشع شکافنده خوب عمل کرده بود. البته درخشش نور به طور کامل خنثی نشده بود، و آن را به روشنی دید. دست کم اثری که روی او باقی گذاشت به هیچ روی قابل قیاس با هنس نبود.

همان طور که ذهنش این مسائل را زیورو می‌کرد به طور منظم و با قاعده محتویات کشها و کمدها را وارسی کرد.

پرتو نور برای لحظه‌ای در یک نقطه ثابت ماند. دیوید دست دراز کرد و از بالای سایر اشیا یک شئی فلزی کوچک را برداشت. دکمه‌ای

کوچک را پیچاند که در موقعیتهای مختلفی ثابت می‌ماند و مشاهده کرد که به دنبال آن چه اتفاقی می‌افتد.
قلبیش به تپش افتاد.

این آخرین مدرک بود. مدرکی برای تمامی گمانهزنی‌ها یش — گمانهزنی‌های آن همه عقلانی و کامل که بر هیچ منطقی استوار نبود. اکنون منطق آنها از وجودی بر ساخته از مولکول، وجودی که قابل لمس کردن و حس کردن بود، زاییده می‌شد.

دیوید آن را در جیب چکمه‌اش، در کنار ماسک انرژی و کلیدهایی گذاشت که همان شب از چکمه‌های هنس برداشته بود.
بیرون رفت و در را پشت سرشن قفل کرد. گندب بالای سرشن آشکارا به رنگ خاکستری در آمده بود.

همه لامپهای فلورستن به زودی کاملاً روشن می‌شد و روز به طور رسمی آغاز می‌گردید. آخرین روز: واپسین روز جنایتکاران یا واپسین روز برای تمدن زمینی بدان سان که تاکنون به خود دیده بود.
در این میان او می‌توانست کمی بخوابد.

* * *

سکوت محض برگنبد مزرعه حکم می‌راند. بچه کشاورزها حتی نمی‌توانستند حدس بزنند که چه پیش آمده است. البته این که قضیه موردی جدی است، کاملاً واضح بود، اما بیش از آن نمی‌شد چیزی گفت. چند نفری زمزمه می‌کردند که ماکیان دچار یک بحران مالی شدید شده است، اما هیچ کس این را باور نمی‌کرد. این حرف حتی منطقی نیز نبود، پس به چه سبب یک ارتش را به این مزرعه فرستاده بودند؟

بدون شک افراد یونیفورم پوش با قیافه‌های جدی، در حالی که شکافده‌های بزرگ رگباری را دست فنگ کرده بودند، ساختمان

مرکزی را در محاصره خود داشتند. روی بام ساختمان دو قبضة توب سنگین مستقر شده بود. محبوطه اطراف نیز به طور کلی قُرق شده بود. کلیه بچه کشاورزها دستور داشتند در خوابگاهها بمانند، مگر آنان که وجودشان برای تعمیر و نگهداری دستگاهها حیاتی بود. عده اخیر نیز دستور داشتند فقط و فقط به کار خود بپردازن.

راس ساعت ۱۵:۱۲ بعد از ظهر، دو نفری که در پشت ساختمان نگهبانی می‌دادند از هم جدا شده و آن محبوطه را بی‌حفاظ رها کردند. در ساعت دوازده و سی دقیقه برگشته و به نگهبانی ادامه دادند. یکی از دو توپچی بالای بام بعدها اظهار کرده بود شاهد ورود یک نفر به ساختمان در طول این مدت بوده است. او اعتراف کرده بود که تنها یک نفر را دیده و توصیفش چندان قابل اعتماد و عقلایی نبود، زیرا گفته بود آن مرد انگار آتش گرفته بوده است.
اما هیچ کس گفته‌هایش را باور نکرد.

* * *

دکتر سیلوورز از هیچ چیز یقین نداشت. تقریباً هیچ نمی‌دانست جلسه را چگونه آغاز کند. او به چهار نفر دیگری نگریست که گرداگرد میز نشسته بودند.

ماکیان. چنین می‌نمود که یک هفتة گذشته را نخواایده است، احتمالاً همین طور هم بود. تاکنون یک کلام هم حرف نزده بود. سیلوورز شک داشت که حتی از آنچه در پیرامونش می‌گذرد نیز کاملاً آگاه باشد.

هنс. عینکی دودی به چشم زده بود. یک بار که آن را برداشت چشممانی پر از خون و خشمگین داشت. اکنون کناری نشسته و زیر لب غرولند می‌کرد.

بنسون. خاموش و ناخشنود بود. دکتر سیلوورز شب گذشته چند

ساعت را با او گذرانده بود و سیلورز شکی نداشت که شکست تحقیقاتش برای او مایه پریشانی و غصه است. او در مورد مریخیها، یعنی مریخیهای بومی، به عنوان عامل جنایت بحث کرده بود، اما سیلورز عاقلتر از آن بود که این گفته را جدی بیانگارد.

بیگمن، تنها فرد شادمان در آن جمع. بی‌گمان او تنها گوشه‌ای از بحران واقعی را درک می‌نمود. روی صندلی اش به پشت تکیه داده و آشکارا از همنشینی با افراد مهم خشنود می‌نمود، و از نقشی که به عهده اش واگذار شده بود نهایت لذت را می‌برد.

یک صندلی اضافی دیگر را نیز به درخواست سیلورز پشت میز گذاشته بودند. صندلی خالی و منتظر فردی بود که آن را اشغال کند. هیچ کس نسبت به این واقعیت غریب اشاره نکرد.

دکتر سیلورز گفتگوها را به هر روش ممکن اداره و ادامه داد. او با اشاره به امور جزئی و کم اهمیت می‌کوشید بر دودلی و تردید خود سرپوش بگذارد. او نیز مانند صندلی خالی چشم به راه کسی بود. در ساعت دوازده و شانزده دقیقه دکتر سیلورز سر بلند کرد و به پا خاست. کلامی از هیچ کس بر نیامد. بیگمن صندلی اش را عقب کشید و صندلی با سر صدای زیاد سرنگون شد. هنس با سرعت سر برگرداند و با انگشتانی که از فرط فشار سفید شده بود میز را در چنگ گرفت. بنسون به اطراف نگریست و نالمای کرد. فقط ماکیان ظاهرآ بکه نخورده بود. نگاهش را از میز برگرفت و بالا آورد و سپس به سادگی این را نیز یکی از عناصر غیر قابل ادراک دنیایی تلقی کرد که دیگر برای او بیش از حد بزرگ و ناآشنا شده بود.

فردی که در آستانه در ایستاده بود، گفت، «من تکاور فضا هستم!»

زیر چراغهای پرنور اتاق، درخششی که سرش را در برگرفته بود

اندکی کم فروغ نشان می‌داد و دودی که پیکرش را فرو می‌پوشاند تا حدودی غلیظتر از چیزی می‌نمود که هنس شب گذشته دیده بود.
تکاور فضا وارد شد. افراد نشسته تقریباً خود به خود از جا برخاستند، صندلیهایشان را عقب کشیدند و در کنار میز جا باز کردند، به ترتیبی که صندلی خالی تقریباً تنها و مجزای از سایرین قرار گرفت.

تکاور فضا نشست. چهره‌اش در پس نور پنهان بود و دستهایش را که به جلو دراز کرده بود روی میز قرار داد، اما دستهایش با سطح میز تماس نمی‌گرفت. میان دستها و میز نیم سانتی‌متر فضای خالی وجود داشت.

تکاور فضا گفت، «برای سخن گفتن با جنایتکاران آمده‌ام.»
هنس سکوت درازی را که پس از بیان این کلمات حاکم شد، در هم شکست. او با آهنگی که چون زهرابه‌ای مرگبار بود گفت، «منظورتان سارقان است؟»

یک لحظه دستش را به سمت عینک دودیش برد، ولی آن را برنداشت. انگشتانش آشکارا می‌لرزید.

صدای تکاور فضا طنینی یکسان، آهسته و پر هیبت داشت، «این واقعیتی است که من سارقم. این هم دسته کلیدت که از داخل چکمه‌هایت بیرون آوردم. دیگر نیازی به آن ندارم.»

تلآلئ نقره فامی روی میز به سمت هنس سر خورد، اما وی دست به آن نزد.

تکاور فضا ادامه داد، «اما این سرقت جهت جلوگیری از انجام جنایتی بزرگتر انجام گرفت. برای مثال جنایت سرکارگری که به تناوب و به طور مرتب شبهای را در جستجوهای تک نفره‌اش به دنبال عاملان مسمومیت در وینگراد سبیتی می‌گذراند.»

چهره ظریف بیگمن از فرط شعف در هم فرو رفت. او گفت،
«آهای هنس، مثل این که تو را می‌گفت.»

اما چشم و گوش او تنها مسخ موجودی هولانگیز بود که در
سوی دیگر میز قرار داشت. او گفت، «مگر این کار جرم است؟»
تکاور فضا گفت، «یک سفر سریع به سمت سیارکها جرم
است.»

«چرا؟ برای چه؟»

«مگر اولتیماتوم عوامل جنایت مسمومیت از طرف سیارکها
نیامده؟»

«یعنی مرا متهم می‌کنی که در این مسمومیت دست دارم؟ انکار
می‌کنم. باید مدرک ارائه کنی. البته اگر فکر می‌کنی مدرک هم لازم
است. شاید فکر کرده‌ای نقاب می‌تواند مرا وادار به اعتراف دروغ
کند.»

«دو شب پیش از دریافت اولتیماتوم کجا بودی؟»

«جواب نمی‌دهم، تو حق بازجویی کردن از من را نداری.»

«پس خودم به جایت پاسخ می‌دهم. تشکیلات عریض و
طويل ترکیب سم در سیارکها قرار گرفته، همان جایی که تنها
با زمانده‌های دسته راه‌زنان قدیمی در آن جمع شده‌اند. اما مغز
متفسک شبکه همین جا در مزارع ماکیان است.»

در این جا بود که ماکیان به پا خاست و دهانش بیهوده و بی صدا
به حرکت درآمد.

تکاور فضا با یک حرکت قاطع دست پوشیده در پرده دودش او را
به نشستن واداشت و ادامه داد، «هنس، تو فرد رابطی.»

هنس دیگر عینکش را برداشت. صورت گوشتالو و نرم وی که
دو چشم با حلقه‌ای سرخ در پیرامونشان در آن جای گرفته بود،

سرشار از غضب می‌نمود.

او گفت، «حوصله‌ام را سر آوردم، تکاور فضا، یا هر اسم دیگری که روی خودت گذاشته‌ای. این جلسه، تا جایی که من فهمیدم برای بحث و تبادل نظر درباره شگردهای مقابله با عوامل جنایت بود. اگر بناست مبدل به دادگاهی برای زدن اتهامات واهمی از طرف یک هنرپیشه تئاتر شود، من می‌روم.»

دکتر سبلورز از جلوی بیکمن دست دراز کرد و مج هنس را گرفت، «خواهش می‌کنم بمان، هنس، می‌خواهم مطالب را بشنو. هیچ کس نمی‌تواند بدون مدرک مستدل تو را محکوم کند.» هنس دست سبلورز را پس زد و از روی صندلی برخاست.

بیکمن آهسته گفت، «می‌میرم برای این که با تیر تو را بزنند، هنس، و اگر بخواهی از آن در بیرون بروی دقیقاً همین بلا سرت می‌آید.»

سبلورز گفت، «بیکمن راست می‌گوید. افراد مسلحی آن بیرون ایستاده‌اند که دستور دارند بدون اجازه من اجازه خروج به هیچ کس ندهند.»

مشتهای هنس مدام باز و بسته می‌شد. او گفت، «من حتی یک کلمه دیگر هم در این جریان غیر قانونی حرف نمی‌زنم. همگی شاهد باشید که مرا به عنف این جانگه داشته‌اند.» او سر جایش نشست و دستها را روی سینه گره کرد.

تکاور فضا سخن گفتن را از سر گرفت. «اما هنس فقط یک واسطه است. او بیش از حد شرور و جنایتکار است که مجرم اصلی باشد.»

بنسون آهسته گفت، «تناقض می‌گویی.»
« فقط به ظاهر تناقض است. جنایت را در نظر بگیرید. از روی

ماهیت یک جنایت می‌توانید درسهای فراوانی درباره جنایتکار بیاموزید. اول این که تعداد افراد کشته شده تا به امروز نسبتاً اندک است. می‌توان فرض کرد که جنایتکاران می‌توانسته‌اند در عوض تهدید کردن به مدت شش ماه تمام و خطر دستگیری و نقش برآب شدن نقشه‌هایشان، با ایجاد مسمومیتها فراگیر خیلی زودتر به هدفشان برسند. خوب، از این چه می‌فهمیم؟ به نظر می‌رسد که رهبر این دسته از آدمکشی ابا داشته. اما همچون صفتی را به طور قطع در شخصیت هنس نمی‌توان دید. من بیشتر اطلاعاتم را از ویلیامز گرفتم که فعلاً در بین ما نیست و از او شنیده‌ام که پس از ورودش به مزرعه، هنس چندین بار ترتیب قتل او را داده است.

هنس ادعایش را فراموش کرد و فریاد کشید، «دروغ است!»

تکاور فضا بی‌توجه ادامه داد، «پس هنس هیچ ابایی از آدمکشی ندارد. باید یک نفر از خمیره‌ای ملايمتر پیدا کنیم. ولی کدام عامل، فردی اساساً ملايم و نجیب را به کشن مرمدی و امی دارد که هرگز آنها را ندیده و هرگز آزارشان به او نرسیده؟ گرچه تعداد مسمومیتها نسبت به کل جمعیت زمین مقدار ناچیزی است، اما تعداد کشتگان به چند صد نفر می‌رسد. از این بین پنجاه تن کودک بوده‌اند. احتمالاً سائقه‌ای قدرتمند برای کسب قدرت و ثروت وجود دارد که بر این ملايمت طبع فائق می‌آید. اما در پشت این سائقه چه چیزی پنهان است؟ شاید یک سرخوردگی که او را به سر حد تنفسی بیمارگونه از کل نژاد بشر کشیده، تمایل به اثبات بلندمرتبگی حقیقی خود به کسانی که از او بیزار بوده‌اند. پس ما در پی یافتن فردی هستیم که به احتمال زیاد دارای یک عقده حقارت شدید و پیشرفته است. کجا می‌توانیم همچون کسی را پیدا کنیم؟»

دیگر همگان با نگاههایی سوزان و جدی به تکاور فضا

می نگریستند. حالتی از اشتیاق و هشیاری حتی به سیماهی ماکیان نیز باز گشته بود. بنسون با اخمی سنگین در بحر تفکر غوطه می خورد و بیگمن پوزخند زدن را از یاد برده بود.

تکاور فضا ادامه داد، « مهمترین سر نخ چیزی است که بعد از ورود ویلیامز به مزرعه رخ داد. به مجرد ورود، نسبت به او به عنوان یک جاسوس ظنین شدند. قلابی بودن داستان مسموم شدن خواهرش به سادگی قابل اثبات بود. همان طور که گفتم، هنس می خواست بدون اتلاف وقت او را بکشد. ولی رهبر دسته با دل نازکی خود روش دیگری را پیش می گرفت. او سعی کرد خطر ویلیامز را با دوستی کردن با او و وانمود کردن دشمنی با هنس خنثی کند.

« اجازه بدید خلاصه کنم. حالا درباره رهبر دسته جنایتکاران چه می دانیم؟ او مردی ملايم و نازک دل است، که ظاهراً با ویلیامز مهربان و با هنس نامهربان است. مردی با عقدۀ حقارت ناشی از یک عمر سرخوردگی، به این دلیل که او با دیگران فرق دارد، یک فرد کامل نیست، کوچکتر از...»

حرکتی سریع رخ داد. یکی از صندلیها از میز فاصله گرفت و یک نفر به سرعت عقب رفت و در همان حال شکافنده اش را به دست گرفت.

بنسون برخاست و فریاد زد، «فضای بزرگ! بیگمن!» دکتر سیلورز با درماندگی فریاد کشید، «ولی... ولی من قرار بود او را به عنوان محافظ شخصی این جا بیاورم. او مسلح است.» در آن هنگام بیگمن با شکافنده ای آماده شلیک آن جا ایستاده بود و با چشمان ریز و تیزبین خود یکایک آنها را زیر نظر گرفته بود.

۱۶

راه حل

بیگمن بالحنی استوار گفت، «آهای، مراقب باشید عجلانه تصمیم‌گیری نکرده باشید. شاید به نظر برسد که تکاور فضا درباره من حرف می‌زند، ولی هنوز همچون چیزی نگفته.»
همه به او می‌نگریستند. هیچ کس حرفی نزد.

بیگمن به ناگاه شکافنده‌اش را بالا پرتاب کرد، دوباره آن را از دماغه سلاح گرفت و آن را به سمت تکاور فضا روی میز سُر داد.
«من می‌گویم کسی که او گفت من نیستم و این هم تپانچه‌ام تا معلوم شود که راست می‌گوییم.»

انگشتان پوشیده از دود تکاور فضا به سمت تپانچه دراز شد.
او گفت، «من هم می‌گویم تو آن کسی که من گفتم نیستی،» و شکافنده را دوباره به سوی بیگمن سُر داد.

بیگمن روی تپانچه کوبید، آن را غلاف کرد و دوباره نشست.
«خوب، حالا می‌توانی به حرفاهاست ادامه دهی، تکاور فضا.»

تکاور فضا گفت، «آن فرد ممکن بود بیگمن باشد، ولی دلایل بسیاری هست که خلافش را ثابت می‌کند. در وهله اول دشمنی میان بیگمن و هنس خیلی پیش از ورود ویلیامز به صحنه بالا گرفته بود.» دکتر سیلورز در اعتراض گفت، «ولی توجه کن، اگر رهبر دسته وانمود می‌کرد که از هنس دل خوشی ندارد، شاید فقط به خاطر ویلیامز نبوده. شاید یک نقشهٔ خیلی قدیمی بوده.»

تکاور فضا گفت، «به نکتهٔ خوبی اشاره کردید، دکتر سیلورز. رهبر دسته، هر که باشد، باید بر تاکتیک‌های گروه تسلط کامل داشته باشد. او باید بتواند نازک دلی و ضعفیت در برابر قتل و کشتار را احتمالاً بر عنان گسیخته‌ترین یا غیان منظومه تحمیل کند. این کار تنها یک راه دارد و آن ترتیب دادن امور به گونه‌ای است که یا غیان به هیچ عنوان نتوانند بدون او به کارشان ادامه دهند. اما چطور؟ باکترل منبع سم و روش مسموم‌سازی. بدون شک، بیگمن از عهده هیچ کدام از این دو کار برنمی‌آمد.»

دکتر سیلورز پرسید، «این را از کجا می‌دانی؟»

«چون بیگمن تخصصی را که برای تکمیل و تولید یک سم جدید، که مهلک‌ترین سم شناخته شده است، ندارد. او نه آزمایشگاه و نه تخصص لازم گیاه‌شناسی و باکتری‌شناسی را ندارد. او به سیلوهای غله وینگرادسیتی دسترسی ندارد. و البته همه اینها درباره بنسون صدق می‌کند.»

زراعت‌شناس که بیش از حد عرق کرده بود با فریادی نحیف صدایش را بلند کرد. «می‌خواهی چکار کنی؟ مرا هم مثل بیگمن محک بزنی؟»

تکاور فضا گفت، «من بیگمن را امتحان نمی‌کرم. هرگز اتهامی به او نزدم. من تو را متهم می‌کنم. تو مغز متفکر و رهبر

شبکه مسموم‌سازی غذا هستی. »

«نه، تو دیوانه‌ای. »

«به هیچ وجه این طور نیست. کاملاً هم عاقلم. اول ویلیامز به تو ظنین شد و موضوع را با من در میان گذاشت. »
 «او هیچ دلیلی برای این شک نداشت. من کاملاً با او روراست بودم. »

«بیش از حد روراست بودی. اشتباهت در این بود که به او گفتی به عقیده تو باکتریهای مریخی رشد کرده روی محصولات مزارع عامل مسمومیت هستند. در مقام یک زراعت‌شناس باید می‌دانستی که چنین چیزی غیر ممکن است. حیات مریخی ماهیتاً غیر پروتئینی است و همان‌قدر می‌تواند از گیاه‌های زمینی تغذیه کند که ما می‌توانستیم از سنگ و صخره تغذیه کنیم. پس تو به عمد دروغ گفتی و همین مسأله تو را در مظان شک قرار داد. این دروغ تو موجب شد که ویلیامز پیش خودش فکر کند که مباداً شخصاً نوعی باکتری مریخی را کشت داده‌ای. این کشت برای انسان سمی است. موافق نیستی؟ »

بنسون دیوانه‌وار فریاد زد، «آخر چطور توانسته‌ام سم را منتشر کرد باشم؟ حرفاهاست بی معناست. »

«تو به قسمت بارگیری مزرعه ماکیان دسترسی داشتی و بعد از چند مورد مسمومیت اولیه می‌توانستی ترتیب برداشتن نمونه‌هایی از سیلوهای شهر را بدھی. خودت به ویلیامز گفتی که با چه دقیقی نمونه‌ها را از سطوح مختلف یک سیلو برمی‌داری. خودت به او گفتی که از یک وسیله زوین مانند که اخترع خودت بود استفاده کرده‌ای. »

«آخر مگر این کار چه عیبی دارد. »

«خیلی هم عیب دارد و شب گذشته من یک کلید از هنس گرفتم. برای رفتن به نقطه‌ای از گنبد مزرعه که در بسته و قفل شده نگاهش می‌دارند — یعنی آزمایشگاه تو — استفاده کرده‌ام. در آن جا این را پیدا کردم.» او شئی کوچک فلزی را بالا گرفت.

دکتر سیلورز گفت، «این دیگر چیست، تکاور فضا؟»

«این نمونه‌بردار بنسون است و این وسیله روی زویین او مستقر می‌شود. ببینید چطور کار می‌کند.»
تکاور فضا دگمه کوچکی را در ته وسیله تنظیم کرد. او گفت،
«شلیک زویین این ضامن ایمنی را آزاد می‌کند. این طور! تماشا کنید.»

صدای ویز بسیار خفیفی شنیده شد. پس از پنج ثانیه صدا قطع شد و سر نمونه‌بردار باز شد، برای یک ثانیه باز ماند و سپس بسته شد.

بنсон فریاد زد، «باید هم این طور کار کند. من که چیزی را پنهان نکرم.»

تکاور فضا با خشونت گفت، «نه، نکردم. تو و هنس چند روز بود که برای کشن ویلیامز با هم مشاجره می‌کردید. تو دل کشن او را نداشتی. در آخرین مرحله شخصاً زویین را به بالین ویلیامز آوردی تا شاید ببینی که دیدن زویین او را به حرکت یا واکنشی وامی دارد یا نه و خودش را لو می‌دهد. او واکنشی نشان نداد، ولی به هر حال هنس دیگر معطل نشد و زوکیس را برای کشن او فرستاد.»

بنсон پرسید، «ولی بالاخره این نمونه‌بردار مگر چه عیبی دارد؟»
«بگذار یک بار دیگر طرز کارش را نشان بدhem. ولی، دکتر سیلورز، این بار شما لطفاً به پهلوی نمونه‌بردار که به طرفتان قرار گرفته خوب توجه کنید.»

دکتر سبلورز از پشت میز به دقت تماشا کرد. بیگمن که بار دیگر شکافنده‌اش را بیرون کشیده بود، مدام از بنسون و هنس و بر عکس، چشم می‌گرداند. ماکیان که گونه‌های پلاسیده و چرم مانندش گل انداخته بود سر پا ایستاده بود.

بار دیگر نمونه‌بردار را تنظیم کرد، دهانه کوچک ساچمه دوباره گشوده شد و این بار همان طور که به قسمت جانبی و بی‌اثر زوبین نگاه می‌کردند یک پولک فلزی نقره‌ای رنگ نیز در آن جا به کناری لغزید و حفره‌ای را عیان ساخت که بر قبی صمغ مانند در آن خودنمایی می‌کرد.

تکاور فضا گفت، «این جا. خودتان ببینید که چه اتفاقی می‌افتد. هر بار که بنسون یک نمونه برمی‌داشت، چند دانه گندم، یک تکه از میوه یا یک برگ کاهو به این شیرابه بی‌رنگ آلوده می‌شد، به یک عصاره گرفته شده از باکتریهای مریخی. بدون شک فقط یک سم ساده است که تحت تأثیر عملیات انجام شده بعدی روی غذا قرار نمی‌گیرد و بالاخره از یک گرده نان، یک ظرف مربا، یا یک قوطی غذای بچه سر در می‌آورد. این یک حقه هوشمندانه و شیطانی بود.»
benson روی میز کویید. «دروغ است! یک دروغ کثیف!»

تکاور فضا گفت، «بیگمن دهان این مرد را بیند. کنارش بایست و نگذار حرکتی کند.»

دکتر سبلورز با حالتی اعتراض‌آمیز گفت، «تکاور فضا، موردنی را که مطرح کردی واقعاً به عنوان یک پرونده قابل تأمل است، ولی باید اجازه بدھی این مرد از خودش دفاع کند.»

تکاور فضا گفت، «وقت تنگ است و مدرکی که حتی شما را نیز راضی کند به زودی عرضه خواهد شد.»

بیگمن از دستمالش به عنوان دهان‌بند استفاده کرد. بنسون

مقاومت کرد و بعد با برخورد پر سرو صدای قبضه شکافنده بیگمن با جمجمه اش، با صورتی پوشیده از عرق آرام گرفت.

بیگمن گفت، «دفعه بعد آن قدر محکم می‌زنم که بیهوش شوی؛ شاید یک ورم سر، حالت را جا بیاورد.»

تکاور فضای بدخاست. «وقتی درباره مردی با عقده حقارت حرف زدم همگی یاد بیگمن افتدید، یا فقط این طور وانمود کردید، چون بیگمن ریز جثه است. اما کوچک بودن اشکال متفاوتی دارد. بیگمن کوچکی اندامش را با روحیه تهاجمی و ابراز جسورانه عقایدش جبران کرده. در اینجا افراد به همین دلیل به او احترام می‌گذارند. اما بنسون با زندگی در میان افراد اهل عمل در مربیخ خود را یک «کشاورز دانشگاه دیده» می‌بیند، که سایر افرادی که از دید او بسیار پستtro و حقیرتر از او هستند، به چشم حقارت و به چشم یک فرد علیل به او می‌نگرند. ناتوانی از جبران این زیونی تنها با کشتار مردم به بزدلانه‌ترین روش ممکن، بدترین نوع حقارت است.

«ذهن بنسون بیمار است. اعتراف گرفتن از او کار دشواری است؛ شاید هم غیر ممکن باشد. ولی هنس هم می‌تواند به عنوان منبع اطلاعات درباره فعالیتهای آتی شبکه جنایتکارها عمل کند. می‌تواند برایمان به دقت بگوید که سایر عوامل دست نشانده اش را در کجای سیارکها می‌توانیم پیدا کنیم. می‌تواند برایمان بگوید که سهمیه سم برای مصرف امشب را کجا نگه می‌دارد. می‌تواند خیلی چیزها را برایمان تعریف کند.»

هنس دنداخ قروچه‌ای کرد. «من نمی‌توانم چیزی به تو بگویم و هیچ چیز هم نخواهم گفت. اگر بنسون و مرا همین الان با تیر بزنی اوضاع درست همان‌طور که باید پیش می‌رود، درست مثل این که زنده باشیم. پس هر غلطی از دستت برمی‌آید بکن.»

تکاور فضا گفت، «اگر امنیت و زنده ماندنت را تضمین کنیم، حرف می‌زنی؟»

هنس گفت، «کی ضمانت تو را قبول دارد؟ حرفم همان است که گفتم. من بی‌گناهم. کشتن ما هیچ دردی را دوانمی‌کند.»

«این را می‌دانی که اگر از حرف زدن طفره بروی ممکن است میلیونها نفر مرد و زن و کودک کشته شوند.»

هنس با بی‌تفاوتو شانه‌ای بالا انداخت.

تکاور فضا گفت، «بسیار خوب. من چیزهایی در مورد آثار ناشی از سم مریخی تولید شده توسط بنسون شنیده‌ام. به محض ورود به معده خیلی سریع جذب می‌شود؛ اعصاب متنه‌ی به ماهیچه‌ای سینه فلچ می‌شود، قربانی قدرت تنفس را از دست می‌دهد. قربانی پنج دقیقه تمام با احساس خفقان مفرط دست و پنجه نرم می‌کند. البته این موارد مربوط به موقعی است که سم از طریق معده وارد بدن شده باشد.»

تکاور فضا در جین سخن گفتن یک تیله کوچک شیشه‌ای را از جیب بیرون آورد. نمونه‌گیر را باز کرد و آن تیله را روی سطح آلوده به صفحه کشید تا آن که برق شیشه زیر پوششی چسبناک کدر شد.

او گفت، «ولی اگر سم درست پشت لبها مالیده شود اوضاع فرق می‌کند. سم بسیار کندر جذب می‌شود و تأثیرش خیلی تدریجی تر می‌شود،» ناگهان لحن کلامش تغییر کرد، «اماکیان، این همان فردی است که به تو خیانت کرد، از مزرعه‌ات برای ایجاد تشکیلاتی با هدف مسموم ساختن مردم و نابود کردن سندیکای کشاورزان سوء استفاده کرد. دستهایش را بگیر و به آنها دستبند بزن.»

تکاور فضا دستبندی را به سمت دیگر میز سر داد.

ماکیان با فریادی از سر خشمتی که مدت‌ها فرو خورده بود به سمت هنس هجوم برد. طغیان خشم برای لحظاتی نیروی جوانی را در وجودش زنده ساخت و هنس بیهوده در مقابلش به تفلا افتاد.

هنگامی که ماکیان دست از سر هنس برداشت، هنس با بازویانی که به شکلی دردآور به پشت صندلی کشیده شده بود به صندلی طناب پیچ شده و مج دستهایش محکم به هم بسته شده بود.

ماکیان با آهنگی بریده بریده در میان نفسهای تن و سریعش گفت، «بعد از این که حرفهایت را زدی مایه خشنودی ام خواهد شد اگر با همین دو دستم تکه‌تکه‌ات کنم.»

در آن هنگام تکاور فضا در حالی که تیلهٔ شیشه‌ای را میان دو انگشت نگه داشته بود، میز را دور زد و آهسته به هنس نزدیک شد. هنس خود را جمع کرد. در سمت دیگر میز بنسون مذبوحانه دست و پا می‌زد، ولی بیگمن بالگد او را ساقت کرد.

تکاور فضالب زیرین را جلو کشید، به ترتیبی که دندانهایش عربان شد. هنس کوشید سرش را با حرکتی تن عقب بکشد، اما انگشتان تکاور فضالب او را محکم فشرد و هنس فریادی خفه برآورد. تکاور فضایله را میان لب و دندانهای هنس انداخت.

تکاور فضایله گفت، «تصور می‌کنم تا وقتی که از طریق سلوهای غشای دهانی آن قدر سم جذب بکنی که اثر قابل توجهی بروز دهد، ده دقیقه طول می‌کشد و سم به کندی اثر خواهد کرد. به تدریج نفس کشیدن سخت‌تر و دردناکتر می‌شود و دست آخر در حدود یک ساعت بعد خیلی آهسته و کند از خفغان خواهی مرد. اگر هم بمیری چیزی نصیحت نخواهد شد، چون این نمایش برای بنسون خیلی آموزش‌ده است و ما هم حقیقت را به هر حال از زیر زبانش بیرون می‌کشیم.»

عرق از بالای شقيقه‌های هنس پایین می‌لغزید. سرفه‌هایی خفه در حنجره‌اش صدا می‌کرد. تکاور فضا صبورانه به انتظار ایستاد. هنس فریاد کشید. «حرف می‌زنم. همه چیز را می‌گویم. بیاورش بیرون! بیاورش بیرون!»

كلمات به شکلی گنگ از میان لبان کج شده‌اش بیرون می‌ریخت، اما محتوا وحشت نهفته در هر چین نشسته بر صورتش به حد کافی روشن بود.

«آفرین! دکتر سیلورز، بهتر است یادداشت کنید.»

* * *

سه روز از این ماجرا می‌گذشت که دکتر سیلورز بار دیگر دیوید استار را دید. او در این مدت خیلی کم خوابیده و بسیار خسته بود، اما نه آنچنان خسته که با شادمانی به دیوید خوشامد نگوید. بیگمن نیز که در این مدت از کنار سیلورز دور نشده بود، در خوشامدگویی اش به همان اندازه مشتاق و پر سروصدابود.

سیلورز گفت، «همه چیز درست شد. حتماً خودت همه چیز را شنیده‌ای. به شکلی باور نکردنی خوب پیش رفت.»
دیوید با تبسم گفت، «می‌دانم. تکاور فضا همه چیز را برایم تعریف کرد.»

«پس در این مدت باز هم او را دیده‌ای.»

« فقط برای یکی دو دقیقه.»

«تقریباً به محض تمام شدن ماجرا او هم ناپدید شد. در گزارشم از او اسم برد، البته چاره‌ای هم نداشت. ولی بدون شک موجب می‌شود احساس حماقت کنم. در هر صورت بیگمن و ماکیان پیر شاهد هستند.»

دیوید گفت، «من هم همین طور.»

«بله، حتماً. خوب، بالاخره تمام شد. ذخایر سم را پیدا کردیم و سیارکها را هم پاکسازی کردیم. بیست و چهار پنج نفر محکوم به حبس ابد خواهند شد و کار بنسون هم بالاخره به کار مفیدی خواهد خورد. تجربیات و آزمایشها ایش روی حیات مریخ از یک لحاظ واقعاً انقلابی بود. ممکن است یک رشته کامل و جدید از آن‌تی بیوتیکها از تلاشهایش برای مسموم کردن زمین و کسب سلطه بر آن، حاصل شود. اگر آن ابله بینوا هدفش را کسب شهرت علمی قرا می‌داد، ممکن بود مرد بزرگی از کار در آید. به لطف اعتراف هنس توانستیم جلوی او را بگیریم.»

دیوید گفت، «برای گرفتن آن اعتراف به دقت برنامه‌ریزی شده بود. تکاور فضا از یک شب قبل کار روی او را شروع کرده بود.»

«خوب، فکر می‌کنم هیچ انسانی نمی‌توانست در برابر خطر مسمومیتی که هنس را تهدید می‌کرد تاب بیاورد. راستش نمی‌دانم اگر از قضا هنس واقعاً بی‌گناه بود چطور می‌شد. خطری که تکاور فضا به آن دست زد خطر بزرگی بود.»

«نه چندان. پای هیچ سمی در بین نبود. بنسون این را می‌دانست. یعنی فکر می‌کنید بنسون نمونه‌بردارش را با همان حالت آغشته به سم و به عنوان مدرک جرم در آزمایشگاه باقی می‌گذاشت. خیال می‌کنید او ممکن بود سم را در جایی نگه دارد که احتمال داشت بر اثر تصادف پیدا شود؟»

«پس سم روی تیله...»

«... فقط ژلاتین ساده انسان نزدیک بود. بنسون می‌فهمید که همچون چیزی خواهد بود. برای همین بود که تکاور فضا نخواست از او اعتراف بگیرد. برای همین بود که گفت دهانش را بینندند، برای این که نتواند هشدار بدهد. هنس هم اگر ترس آن طور کورش نکرده بود،

شاید خودش می‌فهمید. »

دکتر سیلورز با حالتی مبهوت کفت، «حیرت‌انگیز است.»
موقعی که عذرخواهی کرد و عازم رفتن به تخت خواب شد هنوز
هم با شکفتی سرگرم مالیدن چانه‌اش بود.
دیوید رو به بیگمن کرد.

«خوب حالا می‌خواهی چکار کنی، بیگمن؟»
بیگمن پاسخ داد، «دکتر سیلورز یک شغل دائمی در شورا به من
پیشنهاد کرد. ولی فکر نکنم قبول کنم.»
«چرا نکنی؟»

«خوب، برایت می‌گوییم، آقای استار. با خودم گفتم بهتر است
از این به بعد هر کجا می‌روی من هم همراهت بیایم.»
دیوید گفت، «من فقط می‌خواهم برگردم زمین.»
آن دو تنها بودند، اما بیگمن نگاهی محتاطانه به پشت سرش
انداخت و سپس شروع به سخن گفتن کرد. «از قرار معلوم به جز
زمین خیلی جاهای دیگر هم خواهی رفت... تکاور فضا.»
«چی؟»

«معلوم است. از همان اول که با آن همه دود و دم و نورافشانی
وارد شدی همه چیز دستگیرم شد. برای همین بود که وقتی ظاهراً مرا
به جنایتکار بودن متهم کردی حرفت را جدی نگرفتم.» چهره بیگمن
به پوزخندی بزرگ مزین شد.

«هیچ می‌فهمی چه می‌گویی؟»

«خیلی هم خوب می‌فهمم. قیافه‌ات را نمی‌دیدم، جزئیات
لباست را هم همین طور، ولی چکمه‌های بالای ران پایت کرده بودی
و قد و هیکلت هم جور در می‌آمد.»
«تصادفی بوده.»

«شاید. طرح روی چکمه‌هایت را نمی‌دیدم، ولی یک خرده‌اش پیدا بود، مثلاً رنگش. تو هم تنها بچه کشاورزی هستی که تا به حال شنیده‌ام دوست داشته چکمه سیاه و سفید ساده پایش کند.»
 دیوید استار سر را عقب داد و زیر خنده زد. «تو بردی، بیگمن.
 واقعاً می‌خواهی همه جا همراهیم باشی؟»
 بیگمن گفت، «ما باید افتخار من است.»
 دیوید دستش را به سمت او دراز کرد و آن دو دست یکدیگر را فشردند.
 دیوید گفت، «از این به بعد همه جا با هم خواهیم بود، هر جا که باشد.»

پایان

ازمانی که "سیرانو دو برژرای" داستان "سفر به ماه" را نوشت گمتر کسی می‌توانست تصور کند که این رشته از ادبیات چنین گسترش بیابد، و چنین خواندن‌گان پرشماری را به دنبال خود بکشند. پس از "سیرانو دو برژرای" در نیمه‌ی دوم قرن نوزدهم، نویسنده‌گانی چون "ژول ورن"، "ادگار آلن پو" الگوهای اساسی "افسانه‌های علمی" را پی ریختند.

داستان‌های علمی - تخیلی، در دهه‌ی سوم سده‌ی بیستم، با انتشار یک سلسله کتاب ماهانه با عنوان "داستان‌های شگفت‌انگیز" - به ابتکار "هیوگو گرنسک" - وارد مرحله‌ی دیگری شد و نویسنده‌گانی چون: "اج. جی. ولز"، "ری برادبری" و "ادگار رایس براز" را به مشتاقان داستان‌های علمی - تخیلی معرفی کرد.

بعد‌ها برخی از دانش‌پژوهان، که مسلح به آخرین اطلاعات علمی بودند، به این رشته از ادبیات پرداختند و به آن غنای علمی بخشیدند و "ابزار آسیموف" را شاید بتوان مهم‌ترین چهره در این زمینه خواند.

انتشارات شقایق که سلسله "داستان‌های علمی - تخیلی" خود را با "شبح خورشید" نوشتندی "آسیموف" آغاز کرده این مژده را به دوستداران این رشته‌ی دهد که شقایق تمام داستان‌های "آسیموف" را به گونه‌ای منظم و پی‌دریبی منتشر خواهد ساخت.